Sree Krishna Leelamrita Rasa.

శ్రీ కృష్ణలీలామృతరసము.

DEDICATED TO

Alwala Lakshmikanta Rau

Pantulu Garu,

VEMUSUR,

(Nizams, Deccan.)

BY

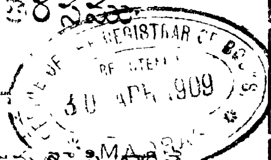
K. Yagyanna Sastri.

R. V. PRESS, ELLORE.

1909

శ్రీ కృష్ణలీలామృతరసము

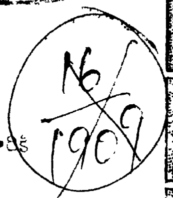
బ్రహ్మశ్రీ కోటమర్తి యజ్ఞన్నశాస్త్రి

రచియింపఁబడి

వేమునూరు నివాసులగు

శ్రీ అల్లాప్రాల లక్ష్మీకాంతరావుగారికి

కృతి యీఁబడి

శ్రీరాజా మంత్రిప్రెగడ భుజంగరావు

బహద్దరు జమీందారు గారిచే

ప్రకటింపఁబడి

మంజువాణీ ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడెను.

ఏలూరు.

1909

శ్రీకృష్ణోత్పత్తిబృందావనతలమధురా
ద్వారకాతత్ప్రశస్తి
క్రీడాపాలింపితత్వాదమృతరససమం
దివ్యమాధుర్యయుక్త్వాత్
శ్రోతౄణాం పాపనాశనాదమృతగుణకం
గాయుక్తత్వాదిహాస్య
శ్రీమాన్ శ్రీకృష్ణలీలామృతరసఇతిస
న్నామభాక్కావ్యబంధః॥

శా. శ్రీకృష్ణోత్పత్తి వార్త బృందమధురా
శ్రీద్వారకాతత్ప్రశస్తి
నేక క్రీడల నొప్పారి సదమృతా
హీనప్రవాహోన్నమై
స్వాదుత్వంబున దుత్తమోత్తము లగు
శ్రీనామరత్వస్పృహ
నోకం జేయుట నీప్రబంధమణిబో
ల్చుం గృష్ణలీలాఖ్యమై.

అల్వాల లక్ష్మీకాంతరావు కృతినాయకుడు.

పీఠిక

ఉ. ఈకృతివల్లభుండునను
నీకృతినల్లఁబరిష్కరించివి
ద్యాకుశలత్వమేర్పరుపఁ
దంచున నేక విధంబులన్విధే
యాకృతితోడ వేఁడనిది
యంతయుఁ గన్గొని నాదు భావముల్
వీక నెఱుఁగి క్షమించియుటుఁ
శ్రీకరగాని బొందు జేసితిన్.

సీ. ఆదిని శ్రీభారతామ్నాయమును సన్న
యార్యుండు తెల్గించి యార్యలోక
పూజ్యుండగు రాజరాజనరేంద్రున
కంకితంబుగఁ జేయుటాదిగాఁగఁ
గవులెల్లఁ దమ కావ్యకన్యకారత్నంబు
సరసునకొసఁగుటాచారమయ్యె
సుగుణనాబోతి సామాన్యమాత్యాదులొక కొంద
ఱీ సనింద్యమని యెంచిరంతె కాని

గీ. పెద్దనామాత్యముఖ్యాక విప్రవరులు
తమప్రబంధంబులెల్లను తాన్వహా మొదవఁ

గృష్ణరాయక్షితీంద్రునికృతియొనర్చి
పుడమినాచంద్రతారస్థులఁబడయలేద. 2

మ. నగునెన్నిందుతరింపఁజేయుసదిసం
తానంబుసంతానమీ
ధరలోనెంచెనువిధంబులఁగానకెక్కివు
త్రపాత్రప్రియాగలెందుభూ
సురదేవాలయముఖ్యసత్కములఁబో
ల్చునీశ్వాసిలోనప్రభా
స్వర్గమైయుప్పఁగృతిప్రతిగ్రహముశ
శ్వత్కీర్తిసంధానమై. 3

గీ. పుత్త్రపౌత్త్రాదిసంతానపుంజమున్న
నెన్నఁడఁగునసుధరనశియించుఁగాని
సప్తసంతానగణమునశ్వరముగాద
అందుఁగృతియున్నఁగల్పకల్పాంతమౌండు. 4

ఉ. అక్కృతియందునన్యకథలై
నయుడఁధరఁగొన్నినాళ్ళకే
లోకనశించునుత్తములు
గలలఁదెల్పినఁగొంతనిల్చును
శ్లోకుఁడునీశ్వరేశ్వరుఁడు
లోకసముద్ధరణుండుకృష్ణలీ

లాకృతిఁ దానిఁ బ్రస్తుతిసర
మింస్తు చరిత్రముఁ జెప్పు శక్యమే. 5

గీ. నగనిసత్కీర్తి రసరంగసందాకనిల్చు
సంతతమును మహార్ణవంబు వ్యాన్వితమగు
సమగ్రలోకంబునందు సౌఖ్యంబుఁ గాంచు
స్త్రీజనాసౌఖ్యదాయిపుస్తకృతియకాదె. 6

ఉ. కాపునవిట్టియోగాహార గీఁ
గలుటసీకృతివల్లభాంగన
దావమునొడగొప్పసుకృ
తంబుల మునొనరించిరీ త్రికాం
తావగుఁడయ్యెసద్గుణగణ
తంబగునీకృతినందిలించితేం
ద్రావనుఁడయ్యెనీతనికృ
తార్థతలోకమునోజ్జమయ్యెడిన్. 7

సీ. ఈకృతికన్యకకృష్ణశీలసంస్కృత
రసమహాసుసాంప్రసార్థకతఁ గాంచె
వృత్తిరత్నాకరవృత్తసిబద్ధము
పినువారిమదికిఁ బ్రీతినిఘటించె
నాంధ్రగీర్వాణభాషాధిసంగాన్యము
యుభయపండితులకునొప్పుఁజిలికె

సుందరాలంకారశోభాభిరామమై
వెలసియాలంకారికులగరంచె

గీ. సకలలక్షణగుణరీతిశయ్యలెన్న
నిస్తులములయ్యెలోకప్రశస్తమైన
యాకృతియుఁగృతికర్తకృతీశ్వరుండు
ధరణివెలయుతనాచంద్రతారకముగ. 8

ఇట్లు,

రాజా మంత్రిప్రెగడ భుజంగరావు.

వృత్తరత్నాకరస్థిత వృత్త

— 0 —

1 అపరాంతికా
2 శార్దూలవిక్రీడితం
3 అచలధృతిః
4 అనంగక్రీడా
5 అతిరుచిరా
6 అభినవమాలికా
7 అభినవతామరసం
8 అసంబాధా
9 అపరాజితా
10 అలోలా
11 అశ్వగతిః
12 అశ్వలలితం
13 అర్ణదండకః
14 అపరవక్త్రం
15 అమృతధారా
16 ఆర్యా
17 ఆర్యాగీతిః
18 ఆపాతలికా
19 ఆపవాహాఖ్యం
20 ఆఖ్యానికా
21 ఇంద్రవజ్రా
22 ఇంద్రవంశా
23 ఇందువదనా
24 ఉపగీతిః
25 ఉద్గీతిః
26 ఉదీచ్యవృత్తిః
27 ఉపస్థితా
28 ఉపేంద్రవజ్రా
29 ఉపజాతిః
30 ఉపస్థితం
31 ఉద్ధర్షిణీ
32 ఉపచిత్రం
33 ఉద్గతా
34 ఉపస్థితప్రచుపితం
35 ఋషభగజవిలసితం
36 ఔపచ్ఛందసికం
37 కన్యా
38 కబరీ
39 కరిణీ
40 కలికా
41 కుమారమంజరి
42 కుమారీ
43 కుమారీ
44 కుసుమవిచిత్రా
45 కేతుమతీ
46 కోకరతా
47 కోకిలకం
48 క్రౌంచపదా

157 వానవాసికా
158 వాతోర్మి
159 వాణినీ
160 వాణీ
161 విపులా
162 విపరీతపథ్యావక్త్రం
163 విశ్లోకః
164 విద్యున్మాలా
165 వితానం
166 వియోగినీ
167 విపరీతాఖ్యానికా
168 వేగవతీ
169 వైతాళీయం
170 వైశ్వదేవీ
171 శశివదనా
172 శశికలా
173 శంభునటనం
174 శాలినీ
175 శార్దూలవిక్రీడితం
176 శిఖరిణీ
177 శిఖా
178 శ్రీః
179 శ్రీః
180 శుద్ధవిరాట్
181 శుద్ధవిరాడార్షభం
182 శ్యేనికా
183 శోభావతీ
184 సమానికా
185 సమ్మతా
186 సరసా
187 స్రగ్విణీ
188 స్రక్
189 స్రగ్ధరా
190 స్వాగతా
191 సింహోద్ధతా
192 స్త్రీ
193 సుముఖీ
194 సుముఖీ
195 సుమంగళికా
196 సుకేసరం
197 సుభద్రకా
198 సారథకం
199 హంసమాలా
200 హంసరుతం
201 హాలముఖీ
202 హారిః
203 హారిణప్లుతం
204 హరిణప్లుతా
205 క్షమా

సంపూర్ణము

శ్రీ

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

కృష్ణలీలామృతరసః

శ్లో॥ శ్రీకాంతావదనాబ్జనిస్రుతసహో
   సాలాపపుష్పాసవా
స్వాదోన్మత్తమధువ్రతాయితలస
   త్కర్ణద్వయస్తన్ముదే
స్వాంగాశ్లేషణపారిణోషికమదా
   ద్యాసోస్వతు స్వాభిధం
లక్ష్మీకాంతసమాహ్వయంకృతిపతిం
   శ్రీనాయకశ్శ్రీప్రదః॥ 1

శా. శ్రీరామారమణీయహాస్యభరిత
   శ్రీవాక్సుధాస్వాదన
స్మేరాస్యుండగు నేజనార్దనుఁడుల
   క్ష్మీకాంతకాలింగనో
దారానందమొసంగెనాహరిమహో
   ద్దామాలవాలాన్వయా

ధారున్ శ్రీవరలక్ష్మి కాంతసచివుం
దా(బ్రోచుఁగృత్యంకితుః. 1

శ్లో॥ యత్పాదపోతమవలంబ్యమహాంత రాయ
సింధూ స్తతారజనతాఘనతాపహారం
మత్కావ్యభవ్యరచనోద్యమపూరణాయ
తంభావయామ్యగభవాత్మభువంగజాస్యం॥ 2

ఉ. ఏగజవక్త్రిపాదమను
హృద్యదృఢప్రియనౌకబూనికృ
త్యాగతవిఘ్నసంతతిమ
హాబ్ధులదాఁటెదరెల్లవారుస
ర్వాగమవేద్యుఁశైలతన
యాత్మజుఁగొల్తుమదీయకావ్యబం
ధాగతమంతుతంతుచయ
మంతయునింతలుగానొనర్పఁగః. 2

శ్లో॥ ప్రస్ఫారంవిష్టపానాం
మహితనిజచతుర్వక్త్రిసంజాతవేద
ప్రౌఢవ్యాహారధారా
స్నపితదిగబలామూర్ధజాతద్విరేఫం
దాతారంసంతతాయు
ర్విభవఘనబలాపత్యముఖ్యేప్సితానాం

వందేవందారుబృందా
రకనిచయమజంపంకజాతప్రసూతిం॥ 3

చ. భువనములన్ సృజించినిజ
పూతచతుర్వదనారవిందసం
భవనిగమారవాతిశయ
పాటితదిక్తటుఁడై చిరాయురు
త్సవవిభవాళినుర్విజన
సంతతికిచ్చిసమస్తదైత్యశా
త్రవనతుఁడై సెలంగునజుఁ
దామరసాత్మజుఁగొల్తునెల్లెడన్. 3

శ్లో॥ సదపాంగవిలోచనప్రభా
పటలైర్భక్తజనావనక్షమాం
ప్రణమామిచిరంసరస్వతీం
స్థితిమాకల్పితుమానసేమదీయే॥ 4

క. సదయకటాక్షనిరీక్షణ
ముదమునొసఁగిభక్తనిచయమునుబ్రోచెడిశా
రదఁగొల్తుమదాస్యమునా
స్పదముగనొనరించిబ్రోవఁబరమప్రీతిన్. 4

శ్లో॥ సకలభువనరక్షాదక్షమక్షీణవీక్షా
క్షపితనిజజనాపద్దావమంభోరుహాక్షం

కలుషనిచయకుఠ్రేద్వ్రజీణంవజ్రశంఖ
ధ్వజమహితపదాబ్జం శ్రీధరం శ్రీదమీళే॥ 5

మాలిని.

భువనములనుబ్రోవన్ పూనిభక్తాళిగావన్
ప్రవిమలసదపాంగ ప్రస్ఫురన్నేత్రపద్మన్
పవిహలధర రేఖాఖాస్వదంఘ్ర్యంబుజాతున్
భవహరునుతిజాతున్ భవ్యలక్ష్మీసమేతున్. 6

శ్లో॥ ఇందిరామమందతోషమందిరామమర్త్యరా
ట్సుందరీకదంబనిత్యవందితామనిందితాం
ఇందుకుందచంద్రనాభమందహాససుందరీ
మిందుసోదరీంనమామ్యహం దయాపయోనిధిం॥ 6

సీ. ఇందిరనతిఘనానందసంచయసీత
మందిరననుపమా మరవరేణ్య
సుందరీజనబృంద వందితాంఘ్రిసరోజ
నిందుసోదరినార్య వందనీయ
నిందుచందనకుంద సుందరదరహాస
చంద్రికాబంధురా స్యకమనీయ
నిందుశీతలశుభా స్పందినేత్రాంచలా
నందితాఖిలభక్త బృందనతుల

గీ. లోకమాతననంతసు శ్లోకగీత
నర్థిజననేతనమలమహాబ్ధిజాత

నంబుజాసనసమవేత నధికపూత
నెంతుభజియింతుమదినుంతు నీహగాంతు. 6

శ్లో॥ కరుణారసభరితం హృతదురితంనుతచరితం
శరణాగతజనపోషణనిరతంగుణలలితం
వరదాభయకరమాశ్రితసురమైందవమకుటం
శరదంబుదరుచిరంశివముతులంప్రణతోహం॥ 7

మ. కరుణాపూర్ణుహతాఘుఁబుణ్యచరితుం
గళ్యాణుభక్తవ్రజో
ద్ధరణుల్ సద్గుణగణ్యుఁదీనవరదుల్
ధన్యుల్ సదాసంశ్రితా
మరునిందూజ్వలమస్తకుల్ సితఘనా
మ్లానాంగుసర్వేశుశం
కరునర్థింతుననంతునాదిరహితుం
గామప్రదున్ నిత్యముల్. 7

౯ ఆపర్ణామగేంద్రాత్మజామిందుమౌళి
ప్రియామాత్మమంత్రార్థవిత్త్వామదాత్రీం
సదామంగళామార్యవంద్యామనేక
స్వరాకైఃప్రియాభిర్నతామర్చయామి॥ 8

గీ. వినుతగీర్వాణినుర్వీధ్రవిభుతనూజ
నార్యవందితనాత్మమంత్రార్థవేది

భక్తజనకామదాయినిభవునిరాణి
నాశ్రయించెదశర్వాణిసద్ధిబూని. 8

శ్లో॥ మహార్హావాగర్థవిమిశ్రకావ్యస
త్క్రియాకలాదక్షకవీంద్రసత్తమాః
అమర్త్యవాగాంధ్రవచఃప్రజాగరా
న్పురాతనానాధునికాన్స్మరామ్యహం॥ 9

ఉ. పూజ్యములైనకావ్యగుణ
పుంజములన్రచియింపదక్షులై
ప్రాజ్యయశోవిశాలగుణ
భాజనులైసురభాషనాంధ్రభూ
రాజ్యమనోజ్ఞభాషనుధ
రాస్థలిరాజసభావిభూతిసా
మ్రాజ్యమునొందుపూర్వపర
మాన్యకవీంద్రులకేనుమ్రొక్కెదన్. 9

శ్లో॥వచోలాలిత్యంచప్రథితకవితాహృద్యసరణిం
రసాలంకారాతిస్ఫుటమధురపాకస్ఫురణతాం
విసృజ్యశ్రీకావ్యేష్వగుణగణనాసక్తమనసః
కలాప్రజ్ఞాహీనాఃకుకవినిచయాస్సంతువిముఖాః॥ 10

చ. మధురవచోవిలాసమును
మానితకావ్యవిశేషచాతురిన్

బుధజనగేయశవ్యాగస
భూషణపద్యచమత్కృతిన్ మనో
వ్యథగొనినట్లువీడికవి
వాక్యయమందగుణంబు లెంచుమా
నధనవినింద్యదుష్కవిజ
నంబులసభ్యులుగాకయుందురే. 10

శ్లో॥కంసారిపత్కమలహంసాయితార్యజన
వంశాభిరామసదనా
పుంసామలంకరణహింసావిహీననృప
వంశాతిధర్మకదనా
సంసారిణాంకనకకాంస్యాదివిక్రయకృ
తాంసాధున్యాశాంపరా
వంశాతిఘనతుర్యసంశ్యావిభాతిభువి
వెమ్మూర్రునామనగరీ। 11

మ. హరిపాదాంబురుహద్వయీభజనస
క్తానేకవిప్రాఢ్యమై
నరభూషాయితసాధ్వీహంసకధరా
నాథప్రశంస్యంబునై
వరహేమాచ్ఛమణిప్రవిక్రయకలా
వద్వైశ్యసంస్థానమై

థరవెమ్మూ్నారుపురంబుశూద్రజనస
ద్వ్యాసంబునై భాసిలెౕ. 11

శ్లో॥ తత్పురమభివర్ణయితుంనపటురహో
ద్విశతపంచకాననోహిరాజః
అహమిహాకియానవాగ్మీ
తదపివదామ్యాత్మధీబలార్హం॥ 12

గీ. అప్పురంబునువర్ణింపనలవియగునె
వేయినోరులుగలనాగవిభునకైన
హీనవచనుఁడనేనననెంతయైన
నేనునాబుద్ధికొలఁదినియ్యెడవచింతు. 12

శ్లో॥ పురీపురందరస్వరాజ్యభూషణీవితోషిణీ
శరీరిణాంమనోవికారహారిణీప్రచారిణీ
విరించిమానసానురాగనిర్మితా సుధర్మితా
స్థిరాలయావిభాతిసాధువిజ్వరాసముజ్జ్వలా॥ 13

ఉ. ఆపురిదేవరాజ్యమున
కాభరణంబననొప్పిసంతసం
బేపునఁజేయుమర్త్యులను
హృత్పరితాపమువాతురెల్లవా
రేపనికైననందుఁజరి
యింతురుధాతమహామదంబుతో

నాపురిజేసెధర్మముల
కాలయమాన్నువిభాసియున్నఁగా. 13

శ్లో॥సుదృఢసాలవిశాలవిలాసభూ
రమలభిత్తిరభిత్తిముదావహః
రుచిరమంటపమందిరగోపురా
విపులవేదికతిస్ఫుటతోరణా॥ 14

మత్తకోకిల.
ఎంతయుం సుదృఢావృతుల్ నుతి
కెక్కుపూర్ణవిశాలతఁ
సంతతంబువిలాసతఁ విక
సత్సుభిత్తిగణంబుచే
కాంతమంటపసద్మగోపుర
కాంతిచేఘనవేదికా
కాంతతోరణరాజిచేతధ
రాస్థలిన్నుతికెంచెడిఁగా. 14

శ్లో॥ విప్రాస్తస్మిన్ప్రతిదినముష
స్స్నానసంధ్యాతపోభి
స్సత్యజ్ఞానాధ్యయనపరన్తై
రగ్నిభిశ్చాప్యత్రుప్తైః
అంగైష్షడ్భిర్వ్రితపరిచయై
ర్బ్రహ్మనిష్ఠావరాస్తై

స్సర్వం కాలం క్షణమివ ముదా
యాపయంత్యప్రమత్తాః॥ 15

మ. ద్విజులా పట్టణమందు నిత్యము సువృ
త్తిన్ స్నానసంధ్యానృత
ప్రజపజ్ఞాననిరంతరాధ్యయనదీ
వ్యద్వహ్నిసంతర్పణా
ర్యజనోపాసనశాస్త్రవాదనియమ
వ్యాసంగనిత్యాత్మవృ
త్తిజమోదంబున కాలముం గడపిర
ద్ధిన్ స్వల్పమారీతిగన్. 15

శ్లో॥ రక్షాశిక్షణదక్షిణాః ప్రతిభటప్రక్షేపదీక్షారతాః
కాక్షేయక్షతలక్షణస్ఫుటభుజావక్షోంతరా నిత్యశః
కుక్షిస్థాగమదీక్షితావనకలానిక్షిప్తసద్వైభవా
స్సక్షత్రస్థితిరక్షకాఃఖలు సదా సక్షత్రియాస్తత్పురే

శా. రక్షింపంగను శిక్షసేయను సమ
ర్థత్వంబు చేనొప్పి శ
తుక్షేమంబు హరింపదక్షులయి కీ
ర్త్యుల్బర్వబాహుస్థలిన్
గాక్షేయక్షతము ల్సెలంగ విదిత
క్ష్మాదేవులందన్పుచున్

స్వక్షాత్రంబునుగాచువారలుగదా
సత్క్షత్రియుల్దలత్పురిన్. 16

శ్లో॥ విపణిషుమహార్ఘ్యరత్న
ప్రకరతతీవిక్రయప్రవీణాః
శివసఖసదృశావిభవే
శివశివవిచరంతితత్ర వైశ్యాః॥ 17

గీ. అప్పురంబునవైశ్యులనర్ఘ్యరత్న
విక్రయక్రయవృత్తులవెలయుఁకతన
ధనదసమవైభవంబులదనరియుందు
రహహాయింతటివర్తకులరిదియనఁగ. 17

శ్లో॥ సర్వంసహామనుపమాఖిలసస్యసంప
దర్ఘ్యంచితామభిరచయ్యసదాఫలాఢ్యైః
సంపూర్ణవైభవయుతాఅపితచ్చతుర్థాః
కుర్వంతిసత్ప్రథమజాతిజనాభ్యనుజ్ఞాం॥ 18

ఉ. ఆపురిలోనికాపులు మహాధరణీస్థలినెల్లసస్యసం
వ్యాపినిగానొనర్చితదు పార్జితసత్ఫలరాశిచేతరా
జోపమవైభవంబమరియుఁద్విజముఖ్యులయాజ్ఞనుత్తమ
ప్రాపకమన్దలంపునశుభంబులనొందుచునుందురెల్లెడన్

శ్లో॥ మృత్యుంరతయుధివీరభటాళిం
వీక్ష్యభీతిమధిగమ్యనిజాసూన్

రక్షితుంహివిముఖాః ప్రతిపీరైః
ప్రాపితావిభయతాంగతసత్త్వైః॥ 19

క. అన్నగరంబునభటులస
మున్నతిఁగనిమ్నత్వ్యావతి భయోద్రేకమునన్
వెన్నుదిరిగిబరువిడనా
పన్నకుఁదద్రిపులుప్రాణపదమొఁసగిరొగిన్. 19

శ్లో॥ హరిపదగతశిఖరాణాం
హరిహరపదదివ్యమందిరౌఘానాం
హరగిరిసమతాంహిమత్వా
సురరిపునిభుకంపితావమానాత్॥ 20

గీ. దివ్యమగునప్పురంబునదేవళములఁ
బోల్పఁదగుఁగానికైలాసభూధరమున
నదిదశాస్యభుజార్దితమైనకతన
నొప్పదాయమునంబునసూపసేయ. 20

శ్లో॥ సంతానశ్రీవేణుగోపాలదేవ
స్స్వస్థానస్థాన్ స్వాశ్రయావాససక్తాన్
మర్త్యానార్తానాత్మవత్పంకజాత
ప్రాప్తానాప్తానాప్తకామాంస్తనోతి॥ 21

ఉ. అప్పురినుండుమానవులనప్పురిలోనికివచ్చువారలన్
ముప్పిరిగొన్నభక్తినివిభూతికరంబగునాత్మపాదము

ల్దప్పక నమ్మువారలను దా బరిపాలన జేయుచుండె మేల్
జొప్పడ వేణుగోపవిభు సుందరుడందఱు సంతసింపగన్

శ్లో॥ యస్యాంఘ్రిపంకరుహసేవన శుద్ధచిత్తా
వంధ్యాత్వదోషముపహాయ చిరానుషక్తం
నార్యోష్టపుత్ర ధనమాప్యముదం వ్రజంతి
శ్రీవేణుగోపవిభురత్ర సవాసమాప॥ 22

గీ. ఏమహాత్ముని పదముల నెలమి గొలిచి
వంధ్యలగు మానవతులును వంశకరుల
నష్టపుత్త్రులగని యెదర తఁడు బొల్చె
భవ్యసంతానవేణుగోపాలుఁడచట. 22

శ్లో॥ సంతాన వేణుగోప
స్సంతతమభయప్రదేఖిలానాం
నిశ్చింతాస్సురేంద్రసంప
ద్వంతశ్చాసన్ పురస్థితామర్త్యాః॥ 23

క. సంతానగోపబాలుం
డెంతయునభయంబొసంగ నెల్లజనులకున్
చింతలుడిగి ఘనసంప
ద్వంతులయిరియుప్పురంబువారలు సతమున్. 23

శ్లో॥ నృత్యంతీః ప్రతివాసరం సురగృహే
ష్వాలోక్యపణ్యాంగనా

స్తత్సౌందర్యవిలాసనర్తనకర
న్యాసాదిభిర్మోహితాః
రంభాద్యప్సరసః ప్రియాంతికగతా
స్త్వత్త్యాగభీత్యావిభో
స్త్వద్రూపానవలోకనాయుపిదధు
ర్హాసాదివాక్షిద్వయం॥ 24

శా. రంభాద్యప్సరసల్ తదాలయబహి
ర్ద్వారాంగణప్రాంతసం
రంభక్రీడలనాట్యముల్సలుపువా
రస్త్రీలనీక్షించిత
ద్గంభీరాకృతి చేతమూర్ఛిలిప్రియు
లన్గొన్నతమ్మెల్లరే
శంభూయంచునుగప్పిరాటకువలెన్
స్వామ్యక్షులక్ జేతులక్. 24

శ్లో॥ తత్రత్యేషుస్ఫుటకిసలయాసూనగుచ్ఛప్రసూనా
క్షీణాస్వాదస్ఫురదురుఫలం నమ్రశాఖ్యంచితేషు
మాద్యద్భృంగద్విజమృగరవాహ్లాదితేషు ప్రియాభిః
కృత్వావాసంభవనవిముఖాః కామినస్స్వర్వనేషు॥ 25

చ. చిగురులుపూపుగుత్తులురు
చించుఫలంబులుగల్గిచూడనిం

పగుతరువుల్ భ్రమద్విజమ్మ
గారవముల్ గలపూవుబోటలన్
మగువలతోడనిత్యమున
మందముదంబుననుండు కాముకుల్
స్వర్గృహాములందుఁ బ్రీతిగొనఁ
జాలక యుండిరిచూడ నెయ్యెడన్ 25

శ్లో॥ వికసితకుముదాంభోజాతకల్హారపూర్ణా
త్యమలమధురనీరాభిన్నదీవ్యత్తటాని
జలఖగకలనాదోన్నాదితాశాంతరాణి
ప్రతితిథిషు సరాంసి ప్రీతిమాపాదయంతి॥ 26

గీ. నెరయువిరిసిన కలువలు నీరజములు
నెఱ్ఱకలువలు గల్గియు హీనమధుర
నీరభిన్నతటంబులై నిఖలఖగవి
నాదితములై నమడువులానంద మొసఁగు. 26

కృతిపతివంశవర్ణనం.

శ్లో॥ తత్ర ఖ్యాత్యఖిలదిక్శిఖామిళ
త్కీర్తిభాస్వదలవాలసంజ్ఞకః
అన్వయశ్చిరనాంతార్థిహృ
త్కామపూరణసమాప్తఫలాఘః॥ 27

ఉ. అప్పురినొప్పుసంతతదిగంతవిభాసియశోవిశాలమై
ముప్పిరిగొన్నప్రీతిసతమున్నవ్యగృహాగమదాశ్రితాళికి
న్నెప్పగునిష్టమున్నరపిమేటిఫలంబులగాంచిసత్కవు
ల్యొప్పగురీతినెన్ననలవాలమహాన్వయమిద్ధతేజమై. 27

శ్లో॥ ధనబలగుణకీర్తిసత్యసంప
త్తిభిరగరిమప్రథమాలవాలకత్వాత్
బహుగురుషువినమితాప్రసిద్ధే
రలవాలోభవదాలవాలశబ్దః॥ 28

చ. ధనమునకున్ బలంబునకు
దాత్తగుణంబులకచ్ఛకీర్తికిన్
ఘనమగుసత్యసంపదక
ఖండసమృద్ధికిసుప్రతిష్ఠకున్
జనవినుతాలవాలమగు
జాడనుతానలవాలమయ్యెఁబెం
పునుగనునీమహాన్వయము
పూర్ణలునప్రమతతోడనుండరే. 29

శ్లో॥ తస్మిన్కుత్సవసాఖ్యగోత్రమహితే
శ్రీమానభూదాదిమః
పుణ్యోవేంకటరామనామపురుష
శ్శ్రీసుందరాంబావరః

యత్కీర్తిర్దిగంగనాలకకచ
శ్వైత్యప్రదాతత్పరం
పారంపర్యపనిరంతరానుపమస
త్కార్యాతిభాసోద్భవా॥ 29

క. శ్రీకుత్సవసాభిధసుశు
భాకరమహితాలవాలమనువంశమునన్
శ్రీకరవేంకటరామా
ఖ్యాకలితుఁడుబొల్చెసుందరాంబావరుఁడై. 29

శ్లో॥ తద్వ్యాదజనిమంత్రిసత్తమ
శ్శింగనాడభిధయాంచితోమహాన్
యఃపు[illegible]నమలయజ్ఞమాంబయా
సహచరన్భువనపాలకోభవత్॥ 30

గీ. ఆవధూవ[illegible]లకుభవుఁడైనసింగ
రాజమంత్రిప్రవర్యుఁడార్యజనగేయుఁ
డొప్పెయజ్ఞమతోఁగూడియుర్విజనుల
నెల్లస్వవశమునందుంచియేలుకతన. 30

శ్లో॥ శ్రీవేంకటేశఇతిపుణ్యసమాఖ్యయాతి
భాస్వత్సుమాంథతయోరభవత్తనూజః
యస్యాస్వనుకూలసుగుణస్ఫురదచ్ఛమాంబా
యుక్తోవనావతిముదంచితవృత్తిరాసీత్॥ 31

ఉ. ఆతతపుణ్యుఁడా ద్వయము
నందుదయించెను వేంకటేశుఁడ
న్నూతచరిత్రుఁడిద్ధమతి
బోల్పగునచ్చమయన్సతీమణిం
బ్రీతినిబొందిలోకమునఁ
బెంపగుకీర్తినిఁగాంచినిత్యవి
ఖ్యాతచరిత్రుఁడై బహుజ
యాధిక మోదసమేతుఁడై తగన్ 31

శ్లో॥ భాస్వత్కీర్తియుతోర్ద్వయోరపిమహాన్
భవ్యాలవాలాన్వయే
ఖ్యాతః పూరుషసత్తమోజని మహా
నప్పయ్యనామాంకితః
యస్యాభూత్సచివోత్తమస్యనగరీ
సామ్రాజ్యవశేవర్తినీ
నాభూద్యస్యమహోపకారరహితః
కశ్చిజ్జనోపిక్షితౌ॥ 32

మ. ధరనెవానినిమహాజ్ఞనెల్లకుసురా
ష్టంబైనమాల్యంబుగా
శిరమందుంతురులోకరక్షణవిధిం
జెన్నొందునేపుణ్యుఁడు

ప్పురుషుండప్పయసంజ్ఞుఁడొప్పెగుణసం
పూర్ణాలవాలాన్వయో
ద్ధరణుండై ఘనమైనకుత్సవసగో
త్రింబుర్వి బెంపొందఁగన్. 32

శ్లో॥ సతీసతీతస్యసతీవశంభోః
పతిప్రియానీరమతిర్గుణేషు
శ్రీలక్ష్మీదేవీత్యభిధాక్షరాణి
శ్రీలక్ష్మణాత్యర్హతరానిచక్రే॥ 33

క. పరమపతివ్రతయాతని
వరసతిహరసతివిధాన పతిహితగుణమం
దిరలక్ష్మిదేవియనజనె
స్థిరనామాక్షరములామెకేఁ బ్రథనొందన్. 33

శ్లో॥ దంపత్యోహితయోరభూత్ప్రియసుత
శ్శ్రీవేంకటేశాహ్వయ
శ్శ్రీమానార్యమతానుసారమహిత
వ్యాప్తిస్తిరుచ్చేర్మణిః
సత్యశ్రీర్నిరుపాధికార్థిహృదయా
భీష్టార్థసంపూరకః
కీర్తిత్రాణపరఃపరంశుచితమ
స్వాయత్తసర్వంసహః 34

ఉ. వారలకుద్భవించెసుతవర్యుఁడుసన్మతివేంకటేశుఁడ
శ్శ్రీరమణీయుఁడార్యజనచిత్తహితప్రియకార్యవర్తివి
స్తారయశోవిశాలుఁడు సద్విభవుండునకించనాశ్రితా
ధారమహాధనుండునిజతంత్రవశీకృతభూమిభాగుఁడున్

శ్లో॥ పత్నీ బభూవేశితురా దెమాంబా
సదానుకూలా సదయాతి పావనా
సదేకపత్నీవ్రతనిష్ఠితాయా
గుణాన్ హియస్యాః ప్రశశంసురార్యాః॥ 35

గీ. ఆమహాత్మునిసతియాదెమాంబపతికి
నెల్లయెడననుకూలతనింపుఁజెందె
సత్పతివ్రతయగునేవిశాలనయన
గుణగణంబులనెంతురెక్కువగబుధులు. 35

శ్లో॥ దంపత్యోరభవం స్తయోరపిమహా
నప్పయ్యనామాంకితో
లక్ష్మీకాంతసమాహ్వయశ్చమహిత
శ్శ్రీశేషగిర్యాహ్వయః
శ్రీలక్ష్మీనరసింహనామగదిత
శ్చత్వారఏతేమహో
ద్యోగఖ్యాతియుతాః ప్రజావనపరా
స్సమ్యగ్బభుస్సర్వదా॥ 36

చ. ఘనులగు నావధూవరులు గాంచిరినల్వురనప్పయాఖ్యున
న్మనుఁడగులక్ష్మికాంతవిభుకోమల శేశగిరిప్రధానుల
క్ష్మినిగొనిపొల్చులక్ష్మినరసింహునివారలునల్వురున్మహా
జనులునుతింపనిస్తులసుసంపదలన్ ధర నేలిరెల్లెడన్.

శ్లో॥ దినేషుగచ్ఛత్సుతతోప్పయాఖ్యో
జ్యేష్ఠోగమత్స్వర్గమపాస్యభూమిం
గతేత్రతశ్శిష్టాస్త్రయఏవధాత్రీ
సంరక్షకాస్సంబభురాత్యవృత్తాః॥ 37

గీ. అట్టులుండఁగఁదజ్యేష్ఠుఁడప్పయాఖ్యుఁ
డరిగెకొన్నిదినంబులకమరపదము
ఆమహాత్ముఁడుదివికేగనవలమిగిలి
యున్నమూవురుధర నేలుచుండిరెలమి. 37

శ్లో॥ ద్వైతీయీకోతిముదాప్రజాస్స్వసుహృదః
పశ్యన్ సదాప్రీణయన్
రక్షన్ కార్యధురీణతామధిగమన్
లోకోపకారస్పృహః
నిత్యశ్రీర్నిరవద్యనిర్గుణపర
బ్రహ్మణ్యపాత్రోత్తర
స్సమ్యక్శేషగిరిప్రసిద్ధపురుష
శ్రేయఃప్రియోవర్తతే॥ 38

ఉ. అందుద్వితీయుఁడాంతర
ముదంచితశేషగిరిప్రసిద్ధుఁడై
యెందును సాటిలేక ప్రజ
నెల్లనిజాప్తులభంగిఁగాంచుచుం
బొందుగఁ బ్రోచుచున్ సుకృతి
పుంజములందుధురీణుఁడై ముదం
బందఁజరించు శ్రేయముల
యందభిలాషను బ్రహ్మనిష్ఠుఁడై. 38

శ్లో॥ తేషుతృతీయః ఖలు సత్యబంధు
ర్లక్ష్మీనృసింహాభిధమంత్రివర్యః
శ్రీమాన్మహోద్యోగవిభూతిభోగ
క్షమాదయాధైర్యయుతో ముదాస్తే॥ ౯9

ఉ. మూఁడవపూరుషుండుగుణ
ముల్నతముందనుఁగొల్వసత్యము
న్వీడకభవ్యలక్ష్మిఁగొని
విశ్రుతలక్ష్మీనృసింహసంజ్ఞచే
వేడుకతో మహోద్యమము
విస్ఫుటభోగవిభూతులొప్పఁగా
నోడకధైర్యసంపదల
నుండెజనంబులు గొల్వనెయ్యెడన్. ౯9

కృతిపతివర్ణన.

శ్లో॥ తత్రాదిమః ప్రముదితాంతరమానసీయ
శ్లిష్టాగ్రగణ్యపరిరక్షితసంసదగ్ర్యః
నిత్యానపాయికరుణాభరణావలక
స్సత్యవ్రతస్సకలకార్యధురీణవృత్తిః॥ 40

ఉ. వారలలోన నగ్రజుఁడ
వార్యమనః పరితోషుఁ డార్యవి
స్తారపరీవృతోత్తమస
దస్థితుఁ డంచితసద్దయారసా
ధారవిలోచనుండు సత
త ప్రియుఁ సత్యవచోవ్రతుండు భూ
చారిజనానుకూలఘన
సత్క్రియలందు ధురీణుఁ డెంతయుఁ౯. 40

శ్లో॥ లక్ష్మ్యా జ్ఞానసమాహ్వయామృదువచో
లక్ష్మ్యార్థలక్ష్మ్యా సదా
భాతీతి స్ఫుటశబ్దసారఘనతా
విద్భిః కిలారోపితమ్మోః
లక్ష్మీకాంత ఇతి ప్రసిద్ధవచసా
యస్సమ్యగాహూతవా౯
స శ్రీమా౯ జయతే మహానమల
లక్ష్మీకాంతరాయప్రభుః॥ 41

ఆ. జ్ఞానలక్ష్మి చేతజనువాగ్విభూతిచే
లక్ష్మి చేసతంబలంకృతుండు
గానలక్ష్మి కాంతఘనుఁడని పేరిడి
రార్యులతనివిజయు మం దెస వని. 41

శ్లో॥ యదక్షరం యత్పరిపూర్ణమేకం
యదవ్యయం శుద్ధమనంతమాద్యం
యదచ్యుతం వస్తునిదర్శితంత
త్కటాక్షతో యస్య గురుంతమూప॥ 42

క. అక్షరమద్వయమచ్యుత
మక్షయమతిశుద్ధమాద్యమగునాబ్రహ్మం
బక్షీణయత్కటాక్ష
ప్రక్షేపణదోఁచునట్టిపరగురునిఁగనెక్. 42

శ్లో॥ అజ్ఞానధ్వాంతభానో రుపనిషదుదితా
పూర్ణతత్త్వోపదేష్టుః
ప్రజ్ఞానానందదాతుః ప్రథితగురువరా
త్ప్రాప్యవిజ్ఞానముచ్చైః
లబ్ధ్వా సాంఖ్యామనస్కా సహజనితముదా
తారకేణప్రభాస్వ
త్పరిజ్ఞాలోకాదశేషం పటుతరచగితం
వేదధీరోత్తమోయం॥ 43

సీ. అజ్ఞానమనుతమంబడఁచుతీక్ష్ణాంశుండు
నుపనిషదర్థతత్త్వోపదేష్ట
సదమలమహితవిజ్ఞానమహానంద
దాయకుండగుగురూత్తమునివలన
సముచితదివ్యసుజ్ఞానంబుగైకొని
సాంఖ్యతారకములు సదమనస్క
యోగంబులగ్రహించి యుజ్వలవేత్రుతత్వ
మునవెల్లతత్వములొ్మఁదలఁగాంచి

గీ. జ్ఞాననిధియనఁబేరొంది సకలజనులు
నహహాయనిపొగడంగమహావిభూతి
ధరణిఁజెన్నొందిలక్ష్మీకాంతసదివుండు
భళిరయిహపరసౌఖ్యములబడసెనెంత. 43

శ్లో॥ మహాత్సుయోగేషు ధురీణవృత్తి
స్సనచ్చిదానందవివర్జితశ్చ
గురూత్తమాంఘ్రి ద్వయసక్తచిత్త
స్సదా మహాద్వైత విచారణాఢ్యః॥ 44

గీ. పరమయోగధురీణుండు భవ్యగుణుఁడు
సచ్చిదానందరహితుండు సదయహృదయ
సద్గురుధ్యాననిరతుండు సతతమహిత
నిర్మలాద్వైతశాస్త్రనిర్నిద్రుఁడతఁడు. 44

శ్లో॥ శ్రీమాన్లక్ష్మీకాంతరాయప్రసిద్ధ
శ్రీరామాంబాసంజ్ఞయా కాంతయా సా
సత్యాపత్యుర్మత్యనూనానుమత్యా
యుక్తః కాంత్యా భాస్కరో వా వభాసే॥ 45

క. ఆలక్ష్మీకాంతవిభుఁడు
లీలనమలచరితయా చెలింబతిహితనా
లోలనయనరామాంబను
మేలుగఁగొని పొల్చె రుచిని మిహిరుని కరణిన్. 45

శ్లో॥ ఇద్ధంగతేష్వధదినేష్వధికేషుమంత్రి
వర్గ్యోయమాత్మనివిమృశ్యచ భౌతికాంగం
భువ్యస్థిరంస్థిరతరం సుయశోంగముచ్చైః
కీర్తింసమార్జయితుమాశు మతింతతాన॥ 46

మత్తకోకిల.
ఇట్టులన్ బహుహాయనంబులు నేగఁగాఁదనయాత్మలో
వట్టియీతనువుర్విపై యధ్రువంబు కీర్తిశరీరముం
బుట్టఁజేసినశాశ్వతంబగు భూమిపై నని యెంచిమి
న్ముట్టఁగీర్తిగణింపఁబూనె జనుల్నుతింపమహోన్నతిన్.

శ్లో॥ ససప్తసంతానవిధింప్రపిత్సుః
కృతీతరాణాం సమవాప్యసిద్ధిం
తటాకనిక్షేపబుధప్రతిష్ఠా
శివాలయారామజలాశ్రయాణాం॥ 47

ఉ. ఆతడుస_ప్తసంతతుల
నార్జనసేయఁదలంచిసత్కృతి
ఖ్యాతినిఁదక్క_పొందెనుజ
లాశయభూధనగు_ప్తిభూసుర
వ్రాతశివప్రతిష్ఠలను
రమ్యవనో_త్తమ కూపసంఙ్ఞలం
బ్రీతినిగాంచిమేలనుచుఁ
బృథ్విజనుల్నుతిసేయుచుండఁగన్. 47

శ్లో॥ అనుపమకృతిసంజ్ఞామాప్తుకామః ప్రసూతిం
భువనవిదితపల్లీరాజధానీర్విచిన్వన్
నిజపరిచరవిద్వద్బంధుభిఃపూర్ణయత్నా
త్కవిమవిరతవాచం మేవదంత్వేత్యవోచత్॥ 48

చ. నిరుపమమైనసత్కృతిన
నింద్యమతింగొనఁగోరిలోకభా
సురపురపట్టణంబులను
జూచుచుభృత్యులతోడనా_ప్తభూ
సురతతితోడఁబల్కె_ఘన
సూ_క్తులుగల్గినసత్క వీంద్రునె
ల్లరుమదినూహచేతనుద
లంచివచింపుఁడుమీరలంచొగిన్. 48

శ్లో॥ ఇత్యుక్త్వైకిలగౌరగంతులమహా
వంశాంబుజాతోష్ణరు
ఙ్మిత్రం మేఘనకోనసీమవసతి
ర్విద్వాంత్సుహృత్సత్ప్రియః
శ్రీమద్వేంకటరామశాస్త్రిమహిత
స్తిష్ఠం స్తదాస్థానకే
మత్సర్వస్థితివిన్మనోంబుజతయా
ప్రోచే త్త్రైదైవంముదా॥ 49

శా. ఆమంత్ర్యుత్తముఁడిట్లుపల్క వినిదీ
వ్యద్గౌరుగంత్వన్వయ
క్ష్మాధారుఁడుకోనసీమవసతి
శ్రేష్ఠుండుమన్మిత్ర తా
ప్రేమన్వేంకటరామశాస్త్రివరుఁడ
ర్థిందత్స్వభావ ర్తియై
వేమారున్నను దెల్యవాఁడగుటవా
వించెల్పెనీరీతిగన్. 49

శ్లో॥ అత్రాస్తి గ్రామగిరిపట్టణనామధేయా
చిత్రప్రబంధరచనోద్యతసత్కవీంద్రా
పుత్రాదిసంభృతకుటుంబిజనప్రకీర్ణా
నిత్యానుపాయవిభవానగరీప్రశస్తా॥ 50

గీ. నరవినుతకో(మగిరిపట్టణంబనంగ
నెప్పునొకపురిధరణియందప్పురమున
సత్కవీంద్రులుపండితుల్ స్వజనకోటి
తోడఁబెంపొందుపౌరులుందురుసిరిగొని.   50

శ్లో॥ శ్రీరాజలింగశతరామనృపాలచంపూ
శ్రీరంగనాయకచిదంబరసింహభూభృ
న్నాథాసితాద్రివిభుసచ్చరితానివాయు
సూనోర్జయంజనకజావిభురాట్ఛతంచ॥   51

శ్లో॥ శ్రీపార్వతీపరిణయంహరిరుక్మిణీవి
వాహంచసంస్కృతమహాంధ్రవచోభిరాశు
గద్యైశ్చపద్యనిచయైరపియుక్తగానై
ర్యఃపూరుషోరచయదార్యసభాభిరామం॥   52

సీ. శ్రీరాజలింగకారీవరశతకంబు
రామరాట్చంపుశ్రీ రంగమహిమ
శ్రీచిదంబరనాథ సింహాచలాధిప
వరజగన్నాయక చరితములును
సరసహనూమద్వి జయమునుజానకీ
పతిశతకంబును పార్వతీశ
పరిణయంబునుహరి భవ్యకళ్యాణంబు
సంస్కృతాంధ్రోక్తుల సరసగతుల

గీ. గద్యపద్యంబులనుయక్ష గానములను
సభలయందునసతతప్రశస్తిఁగాంచు
రీతిగనుమృదువచనధురీణవృత్తి
నేపుకుపవర్యుఁడురచించియేపుగాంచె. 51

శ్లో॥ సోయంశ్రీరుద్రరాజా
న్వయజలధివిధో రామరాడ్భ్యామిజానే
రశ్రాంతాస్థానవిద్యా
న్వటువచనకృతీశ్రీభరద్వాజగోత్రై
భాస్వద్భిఃకోటమర్త్యై
న్వయవిపినమధుఃపూతయజ్ఞేశశాస్త్రి
తస్యామాస్తేనగర్యాం
ధరణిసురవరస్సత్కలావిద్విధేయః॥ 53

శా. ఆతండొప్పెడిరుద్రరాజకులశు
ద్ధాంభోధిశీతాంశుఁడై
ఖ్యాతింజెందినరామభూపతికిని
త్యాస్థానవిద్వాంసుఁడుౕ
ప్రీతిస్థావరకోటమర్తికులజ
శ్రీయజ్ఞశాస్త్ర్యాహ్వయుం
డేతద్ధాత్రిమమునన్వసించెబుధవ
ర్యేచ్ఛానుసారాత్ముఁడై 52

శ్లో॥ ఆహూతశ్చేదాగ్త్యవర్యోయమాశు
ప్రీత్యాయుష్మద్వాంఛితంసత్ప్రబంధం
కృత్వాసమ్యగ్దాస్యతిక్షేమదాయీ
స్యాదస్మాకంశీఘ్రప్రతిద్వాంద్వనూ క్తిః 54

క. ఆతనిఁబిలువంబనిచినఁ
బ్రీతినినీకరభిలషించుగీతిప్రబంధం
బాతతగతినొసఁగెడినతి
పూతంబగువానివాణిబోల్చుశుభదమై. 53

శ్లో॥ ఇతివదతిబుధేంద్రేమచ్చరిత్రంపవిత్రం
సచబుధహితలక్ష్మీకాంతరాయాఖ్యమంత్రీ
స్వలిఖితశుభలేఖాపూర్వకంపారితోషం
మతిహితమతివేగాత్ప్రేహిణోస్మహ్యమాశు॥ 55

గీ. ఇట్టులాబుధవర్యుఁడహీనవృత్తిఁ
దెలుపనాలక్ష్మీకాంతమంత్రిప్రవర్యుఁ
డంచితంబగుదనయిష్టమంతయునొక
లేఖగావ్రాసిబహుమతిలీలనంపె. 54

శ్లో॥ దృష్ట్వాలేఖాంప్రేషితాంతేనమ్యాత్థ్సం
స్మృత్వాదేవంజీవభావావగమ్యం
నత్వాభీష్టానేకదేవాంఘ్రియుగ్మం
భూత్వాశుద్ధిఃప్రాఙ్ముఖోకార్ష్యమాదిం॥ 56

చ. అతిముదమొందియీపురుషుఁ
డంపినలేఖనుజూచియంతర
స్థితమగునాత్మనెంచిఘన
దేవపదాబ్జములన్ మహానమ
స్కృతులనుగొల్చివార్చిమది
కేవలశుద్ధతనొందిప్రాఙ్ముఖ
స్థితినివహించిగ్రంథముర
చింపఁగఁబూనితి నెంతొవేడుకన్. 55

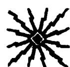
శ్లో॥ సోయంబ్రహ్మవిదుత్తమఃకృతిపతి
ర్విద్వాన్ద్విజఃపావనః
గ్రంథోయంభగవజ్జనుఃప్రథితత
చ్చారిత్రమిశ్రోమహాన్
తద్విద్వచ్ఛ్రవణార్యపాఠనవిధా
[illegible] హా [illegible] హం
మన్యేపుణ్యకథాసుధేవసుహితా
కేషాంనభూయాన్ముదే॥ 57

ఉ. ఆకృతినాథుఁడుత్తముఁడు
నాత్మవిదగ్ర్యుఁడుపావనద్విజుం
డీకృతిసత్ప్రబంధముర
మేశ్వరుజన్మచరిత్రమిశ్రితం

బై కృతకృత్యమాటమహి
    తార్యజనశ్రుతిపాఠయోగ్యమై
స్వీకృతమానుగానుధయు
    శ్రీహరిసత్కథయర్ రుచింపవే. 56

శ్లో॥ మృదువచనవిరచితత్వాత్
మధురసురాంధ్రవచోవిభూషితత్వాత్
హరిచరితసురుచిరత్వాత్
మమహివచోల్పమపీహాసద్రుచిస్యాత్॥ 58

క. మృదువచనరచితమగుటను
సదమలసంస్కృతశుభాంధ్ర సంగతమగుటన్
సదయహరిచరితమగుటను
గదనాపలుకల్పమైన గ్రాహ్యముదలంపన్. 57

శ్రీ

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

కృష్ణలీలామృతరసః

కథాప్రారంభః.

(వృత్తం —అపరాంతికా)
(లక్షణం —అస్య యుగ్మరచితాపరాంతికా)
శ్లో॥ శ్రీపతిశ్రియమనేకసంపదః
ప్రీతిమాయురఖిలేప్సితాన్యపి
సందదాతుకృతినాథమంత్రిణే
ధీమతేగుణవతేవతేధృతేః॥ 1

క. శ్రీపతిసంపత్ప్రీతిమ
హాపూర్ణాయుర్మనీషితార్థశ్రీలం
బ్రాపింపఁజేయుఁగృతిపతి
కాపన్నావనసుధైర్యహర్షయుతునకున్. 1

(వృ—శార్దూలవిక్రీడితం)

(ల—సూర్యాశ్వైర్మసజాస్తతాస్సగురవ
శ్శార్దూలవిక్రీడితం)

శ్లో॥ శ్రీనాథోదితికశ్యపాభిలషితః
పుత్రోఽభవేత్యాత్మనో
స్తత్పూర్తైక్యకిలదేవకీవసుసురా
కారాధ్యయో స్తద్వయోః
పుత్రత్వం ప్రతిపద్య భూమిభరర
క్షోనాశమాకల్పితుం
మత్వాపావన దేవకీసుహృదయా
మ్భోజేవసల్లీలయా॥ 2

ఉ. శ్రీహరికశ్యపాదితుల
చేఁదముకాత్మజుఁడౌటకెంతయుఁన్
మోహముచేత గోరబడి
మున్వసుదేవుఁడు దేవకీయనన్
మోహనరూపులై నశుభ
మూర్తులకున్ సుతుఁడై మహాసుర
వ్యూహమడంపఁగోరివడి
నెందెనుదేవకిదేవిగర్భమున్. 2

(వృ—అచలధృతిః)

(ల—ద్వికగుణితవసులఘురచలధృతిరహ)

శ్లో॥ తదనుసురపతివిబుధనిచయసహిత
విధిరధికహృదయముదిసుకృతజనుషి

పరమశుభవసుదివిజసదనమగమ
దధిపనుతిమభిరచితుమరిహరమిహ॥ 3

సీ. అపుడువిధిదేవపతితోసురాళితోడఁ
గూడిహృదమునను వేడ్కఁగొనలుసాఁగఁ
బరమశుభమగు వసుదేవభవనమునకు
వచ్చెహరినరిహరునుతివఖులఁబెనుప. 3

(వృ—అనంగక్రీడా)

(ల—అష్టావర్ధేగాద్వ్యర్ఘ్యస్తా
యస్యాస్సానంగక్రీడోక్తా
దళమవరమపివసుగణితసలిల
నిధిలఘుకవిరచితపదవితతిభవతి)

శ్లో॥ సత్యాధారంకాలాబాధ్యం
భూతావాసంశ్రీశంసేవే
భువనతతిషులయపరమగతిషునిజ
మహిమవిహృతిమజభవభయమపనయ॥

మ. ఘనసత్యవ్రతునాత్తసాధనపరుం
గాలత్రయావాసుభూ
తనికాయాశ్రయునీశ్వరుఁభువనసం
తానంబడంగందనం
తననేకాకృతివెల్గువానిసముని
త్యప్రీతునింగొల్తున

న్ననయంబున్సదయావలోకమునపూ
ర్ణానంద మొందింపవే. 4

(వృ—అతిరుచిరా)

(ల—త్రిగుణనవలఘురవసితిగురురితి
దళయుగకృత తనురతిరుచిరా)

శ్లో॥ ప్రకృతిమధిపభవదధికృతమతిమన
వగతజననిచయఇహహిభో
నతవనిజవిషయమధిగమితుమగుణి
నఇతిమమమతిరతిరుచిరా॥ 5

క. దేవాభవదీయమహా
శ్రీవిలసితమయినమాయ చేఁజిక్కినదు
ర్భావులగునరులుసకలా
భావానిన్నెఱుఁగరనిధృవంబుగనెంతుక. 5

(వృ—అభినవమాలికా)

(ల—అభినవమాలికా నజభజ్రైస్స్యాత్)

శ్లో॥ తవమహిమానమిద్ధమతులంయే
వివిదురతివశుద్ధహృదయాస్తే
సతతవిమోహకారివిషయోద్ధం
భవభయమాశుధీగతమనాపుః॥ 6

గీ. సత్ప్రకాశంబునిరుపమసంప్రదాయ
మైననీమహిమంబుసత్యముగఁదెలియు

వారు మోహినియగు మాయవలనఁగలుగు
భవభయంబులధీవృత్తిఁబడయఁబోరు. 6

(వృ—అభినవ తామరసం)

(ల—అభినవ తామరసం నజజాయః)

శ్లో॥ భవతరుమీశమహాప్రకృతౌసం
భవమసుఖప్రియభారఫలాఢ్యం
త్రిగుణశిఫఁనవరంధ్రదశాసు
చ్ఛదముదయావననాశకరస్త్వం॥ 7

చ. ప్రకృతిమహాలవాలజమ
పారసుఖాసుఖసత్ఫలాఢ్యమై
ప్రకటగుణత్రయప్రథిత
పాదమురంధ్రినవాఖ్యకోటర
ప్రకరమసూజ్వలద్దశసు
పత్రములుంగలసంసృతిద్రుమం
బొకడవ జేయఁగావలయు
మొందఁగఁజేయనుజాలుదీశ్వరా. 7

(వృ—అసంబాధా)

(ల—మ్తౌన్సోగావసుగ్రహవిరతి రసంబాధా)

శ్లో॥ యేవాపుంసస్త్వత్పదగతమనసస్యుస్తే
సంసారాంభోధింలఘుతరమతితర్తుంశ్రీ

పాదాభిఖ్యాంతద్రుఢతరఘనసేకాంభో
స్వావిష్కృత్వాయాంతిభవదమలసంస్థానం॥ 8

క. స్వామీత్వత్పదభక్తి
శ్రీమహితాత్ములగుజనులు క్షేమకరమహో
ద్దామభవసాగరంబును
తాముతరింతురుభవత్పదప్రియనౌకన్ 8

(వృ—అపరాజితా)

(ల—ననరసలఘుగైస్స్వరైరపరాజితా)

శ్లో॥ సుజననిచయసన్మనోజ్ఞధురీప్సితా
ప్రియకరబహుసుస్వరూపవరాణ్యహో
త్వమఖిలజగదప్యవాప్యవీర్యతో
వసిసతతమధీశ్వరేశమహాగుణాః॥ 9

చ. సుజనమనోహరంబులువి
శుద్ధివివర్జితదుర్విభావ్యముల్
నిజమహిమానుసారిమహ
నీయములైనమహావతారముల్
భజదవగమ్యనీవుగాని
పల్మరులోకములెల్లఁబ్రోతువా
ర్యజననతాంఘ్రినిన్నుగాని
యాడదరంబగునేపరాత్పరా. 9

(వృ—ఆలోలా)

(ల—ద్విస్స ప్తచ్ఛిదలోలాఃమాన్సమ్భాగోచరణేచేత్)

శ్లో॥ స్వామిన్కేచిదిహాజ్ఞాస్సర్వజ్ఞావయమేవ
స్వాపమ్యంనహికేషామిత్యేవంభ్రమదీనాః
జానంతోప్యతిమూఢాయాన్త్యంతివ్యధయాంచ
త్వాపాఘుప్రవిగమ్యంస్థానంనారకసంజ్ఞం॥ 10

శా. స్వామీకొందఱుబృథ్వీనజ్ఞులుమహా
సర్వజ్ఞతంబూనితా
మేమార్గంబునెఱుంగకన్నిటఃకుఁడా
మే తెంతురౌనంచునా
తామస్కుల్నినుగాంచనేరకదురం
తంబైనపాపంబు చే
భీమాఘోగతినొందిదుర్వ్యధలచే
భీతాత్ములై పొర్లరే. 10

(వృ—అశ్వగతిః)

(ల—పంచభకారకృతాశ్వగతిర్యదిచాంతగురుః)

శ్లో॥ తావకభావనయాంచితమానసయుక్తజనాః
వీతభయాస్సురగీతనయాగతవిఘ్నచయాః
స్థానమనూనమనంతమనారతమేత్యవిభో
తత్రవసంతివిచిత్రభవత్కరుణాన్నపితాః॥ 11

గీ. దేవభవదీయతత్వవిధిజ్ఞులైన
జనులుసురసత్తములునుతిసలుపుభంగి

భయములనువీడివిఘ్నములెల్లబాసినీదు
కరుణచేవసియింతురాఘునవపదమున. 11

(వృ---అశ్వలలితం)
(ల—యదిహనజౌభజౌజసజసకా
స్తదశ్వలలితంస్వరేశరసభిత్)

శ్లో॥ చతురమహేశసంశ్రితచతురా
శ్రమాభివసతింగతాఃకిలజనాః
సతతమనూపమప్రభువరతే
పదాంబుజమిహాస్మరామఇతిభో
విగతదురంతభీసహితగుణా
భజంతితదనుగ్రహోయధరణౌ
సదమలసత్వపద్మనశుభగా
త్రసంగ్రహమహాభిభర్షిసతతం॥ 12

మ. పరమేశాచతురాశ్రమస్థులగుభ
వ్యప్రజ్ఞులెల్లప్పుడా
దరమొప్పన్నిగుగొల్వవారలకుఁజే
తఃప్రీతిఁగావింపభా
సురసత్వాంచితవిగ్రహంబులమునీ
శులెమ్మెచ్చఁగెకొందువిం
దిరతోఁగూడిజగచ్చరణ్యారిపుహృ
ద్భీమప్రతాపక్రియా. 12

(వృ—అర్ణదండకః)

(ల—ప్రతిచరణవివృద్ధరేఫా స్స్యరర్ణార్ణవవ్యాళ జీమూత లీలాకరోద్దామ శంఖాదయః)

కమలనయన తేతనుస్సత్వ సంమిశ్రితం నోతధా చేన్మహాజ్ఞాది ననాశంకరాస్స్యాత్కథం త్రిగుణరహితసత్వమంగీకరోషి ప్రభో తత్స్వరూపం హృదాసేవ తాంగో చరోసిస్త్వయం పరమపురుష వాఙ్మనోగోచరత్వా ద్గుణానాకృతి స్సజ్జనా ఏవవిందంతినాజ్ఞానినః సతతమధిప సర్వగంత్వాం భజన్ సంస్మరన్ భావయన్ సంసృతిం సంతరేద్గోపదం వాంఘ్రిణా॥ 13

చ. కమలదళాక్షనీతనువ
కల్మషసత్వమయంబుగానిచో
విమతులడంచు టెట్లుగుణ
భిన్నభవచ్ఛుభస_త్త్వరూపము
త్తములకుఁజూపుదార్యవిను
తస్ఫుటమానసవాగగమ్యరూ
పములగుణంబులం దెలియ
వాఁడుభవాంబుధిదాటునెప్పగన్ 13

(వృ—అపరవక్త్రం)

(ల—అయుజితుననరాలగాసమే
తదపరవక్త్రమిదఁనజౌజరా)

శ్లో॥ అవనితలగతోభరః ప్రభో
విగతఇహేశభవజ్జనుర్వశాత్
పదసరసిజమాశ్రితావయం
ధరణినభస్యపిసంస్పృశామహే॥ 14

క. నీవుజనించినకతమున
భూవలయమునందుభారపుంజముడిగెనీ
పావనపదసంశ్రయమున
దేవామెట్టెదముధరనుదివమునుకరుణన్ 14

(వృ—అమృతధారా)

(ల—ప్రథమమధివసతియదిరుచిరతమచరమపాదో
ప్యవసితిగురుయుగ్మా
అపరమఖిలముపదితనసమమతీవ
లలితపదచయమమృతధారా)

శ్లో॥ జననరహితతవజననమధివఘనతరకేళిః
కథమితియదిసర్వం
ప్రకృతిరభవతవసముఖవసతిసంస్థా
ప్రభవతినభవతితవసంజ్ఞః॥ 15

మత్తకోకిల.
ఎన్నదుర్జననంబెఱుంగని యీశనీవుజనించుటల్
కన్నతండ్రిభవంబునొందుట కాదునీకదియెట్లనన్

సన్నిధిని వసియించుమాయ నిజంబుగాజనియించుతా
నున్నలింగోనినిన్నునంటద హాోవిచిత్రమధీశ్వరా. 15

(వృ—ఆర్యా)

(ల—లక్ష్మీతత్సప్తగణాగోపేతా
భవతినేహవిషమేజః।
షష్ఠోయంనలఘూవా।
ప్రథమేర్ధేనియతమార్యాయాః)

శ్లో॥ మత్స్యశ్శ్రీకూర్మవరాహాఖ్యా
నిప్రథితమర్త్యహరిఖర్వ
శ్రీరామాదివపూంష్యా
ప్తవతే తేసన్నమస్కృతతిః॥ 16

గీ. మత్స్యకూర్మవరాహవామననృసింహ
హయవదనపరశురామభవ్యరఘురామ
రూపములఁదాల్చిజగములనోపిబ్రోచు
నీకువందనములొనర్తునీరజాక్ష. 16

(వృ—ఆర్యాగీతిః)

(ల—ఆర్యాపూర్వార్ధంయది
గురుణైకేనాధికేననిధనేయుక్తం
ఇతరత్తద్వన్నిఖిలం
యదీయముదితేయమార్యాగీతిః)

శ్లో॥ లోకః కంసాద్యైః ఖలనివహైః
క్షుబ్ధస్సన్ శైథిలవిధింప్రాప్తః
తదిహైహిత్వంనిఖిలం
పరేశమహాసాగతార్తింకర్తుం॥ 17

ఉ. లోకము సర్వమార్యజన
లోలమహాఖలకంసముఖ్యదో
షాకరదుష్టదైత్యనిచ
యార్చితమైవ్యథనొందుచుండెలో
కైకశరణ్యగర్భకుహ
రాంతరమున్ విడిభక్తకోటిన
వ్యాకులవృత్తిఁజేయుమభ
వాభవబంధవిమోచకాహరీ. 17

(వృ—ఆపాతలికా)

(ల—ఆపాతలికాకథితేయం
ఘాద్గురుకావథపూర్వవదన్యత్)

శ్లో॥ మాతస్తవహృత్కమలేస్మిన్
ఆదిమపూరుషసన్నిధిరాస్తే
దివ్యైస్స్వగుణైరుదితస్సన్
శ్వస్సకలాదితిజారిదురంతాన్
కంసప్రముఖాన్సనిహన్యా
న్నైవభయాంతవనోదవిజానాం

భూయోఽచ్ఛుభమిత్యతిహర్షాత్
వాచముదీర్యయయుస్స్వరసంఘాః॥ 18

పంచచామరము.

పురాతనప్రధానదివ్యపూరుషుండుతల్లినీ
వరాంతరంబునంగలండవశ్యమెల్లిపుట్టెడిన్
దురంతకంసుదున్మభీతిదొల్గుమింకమంగళో
త్కరంబుగల్గునంచుఁబల్కితర్గిరాసురోత్తముల్. 18

(వృ—అపవాహాఖ్యం)

(ల—మోనాష్ట్రడగగితియదినవరస రసశరయతియుత
మాపవాహాఖ్యం)

శ్లో॥ లోకాధీశ్వరహరిరథఘునగుణ
గణమహితసదుడుసమయేదివ్యే
లగ్నశ్రీశుభతదినతిథికర
ణసుబలయుతపటువిభవేయోగే
ఉచ్చస్థేష్విహశశికుజబుధగురు
భృగుశనిషుసుజనచయసంతుష్టౌ
సంజాతఃకుటిలహృదయఖల
జనతతిముదపహృతిషుసముదీర్ణాసు॥ 19

శా. లోకాధీశ్వరుఁడైనవిష్ణుఁడవనీ
లోలత్వమందుర్గింపది

వ్యాకస్సజ్జనమానిమానసముల
త్యంతప్రమోదంబుచే
భీకంపంబులువీడదుష్టులడలం
బ్రీతిఁశుభావాప్తులఁ
సోకంజేయునవగ్రహాంచ్చదనరన్
శోభంజనించెన్ధరన్. 19

(వృ—ఆఖ్యానికా)
(ల—ఆఖ్యానికాతౌజగురూగఓజే
జత్రావనోజేజగురూగురుశ్చేత్)

శ్లో॥ సప్తార్ణవాస్స్వచ్ఛజలాబభూవు
శ్శుభస్వరావారిధరాఃప్రనేదుః
తారాగ్రహైరంబరమాబభాసే
సర్వాదిశోవీతమలావిరేజుః॥ 20

క. సప్తాంబుధులమలజల
వ్యాప్తింగానెకలరవములనమరెఘనంబుల్
సప్తగ్రహతారలచే
వ్యాప్తమయ్యెన్నభమువిశదమయిపొల్చెదిశల్. 20

(వృ—ఇంద్రవజ్రా)
(ల—స్యాదింద్రవజ్రాతతజాస్తతోగా)

శ్లో॥ శీతోనిలశ్శాంతతమోవవౌత
త్రాలేహుతోగ్నిర్వవృధేవిధూమః

ఫుల్లాంబుజాతాని సరాంసి రేజు
ర్నద్యోమలాంబుస్రుత యో బభూవుః॥ 21

గీ. శీతవాతంబు మెల్లనఁ జెలఁగి వీచె
నవుడు వహ్నులుఁ ధూమంబులడఁగి వెలిగె
వికచకమలాఢ్యమై సరః ప్రకర మడరె
శుద్ధజలపూరములనదీస్తోమ మొప్పె. 21

(వృ—ఇంద్రవంశా)

(ల—స్యాదింద్రవంశాతతజై రసంయుతైః)

శ్లో॥ సంపూర్ణసత్పట్టణపూరితాధరా
పుష్పైః ఫలైర్నమ్రశిఖామహీరుహాః
దేవాస్సుమైస్సాధువవర్షురంబరా
ద్దేవాదిదేవే వతరత్యధావనౌ॥ 22

క. ధరణిపరిపూర్ణపట్టణ
పురయై జెన్నొందె తరులు పుష్పఫలసరసో
త్కరములనొప్పె సురావళి
గురిసెను మాసారమమ్మ కుందుఁడు పుట్టన్. 22

(వృ—ఇందువదనా)

(ల—ఇందువదనా భజసనైస్సగురుయుక్తైః)

శ్లో॥ కిన్నరముఖాజగురధః పరమహర్షాత్
దేవలలనానన్నృతురంబరతలస్థాః

సిద్ధనిచయామ్ముముచదుద్భయముదీర్ణం
దుందుభిరవాదివిఘనా స్తదనుజాతా॥ 22

గీ సిద్ధగంధర్వకిన్నరుల్చెలంగిపాడి
రప్సరస్సంఘములుప్రీతినాడిరమర
దుందుభులుమ్రోసెదివమునందునమునీంద్ర
సత్తములుభీతివిడచిరాసమయమందు. 23

(వృ—ఉపగీతిః)
(ల—ఆర్యాద్వితీయకేర్ధే
యద్గదితంలక్షణంతత్స్యాత్
యద్యుభయోరపిదళయో
రుపగీతింతాంమునిర్బ్రూతే)

శ్లో॥ నీలాంబుదాభగాత్రం
దీర్ఘచతుర్బాహుమబ్జాక్షం
శంఖరథాంగముఖధరం
తమవేక్ష్యప్రీతిమాగతాతః॥ 24

క. నీలాంబుదదేహుమహా
సాలసమచతుర్భుజున్విశాలనయనునా
భీలదరముఖాంచితునపు
డాలోకనజేసితండ్రియానందించెన్. 24

(వృ—ఉద్గీతి)

(ల—ఆర్యాశకలద్వితయం
వ్యత్యయరచితంభవేద్యస్యాః
సోద్గీతిఃకిలగదితా
తద్వద్యత్యంశభేదసంయుక్తా॥
శ్లో॥ ఆలోక్యచతంతనయం
భాసురమినకోటిసంకాశం
మత్వాశ్రీసచివమముం
నత్వాస్తౌషీత్పితానతాస్యస్తం॥ 25
ఉ. ఆనలినాత్ముఁగన్గొనిమ
హాత్ముఁడుకోటిరవిప్రభాఢ్యుఁడీ
మానితుఁడారమావిభుఁడు
మర్త్యుఁడుగాడనియెంచిభక్తితో
నానకదుందుభిప్రవరుఁ
డానతులంబలుమారొనర్చిసం
ధానముజేసిచేతులము
దంబునసన్నుతిజేసెనిట్టులన్. 25
(వృ—ఉదీచ్యవృత్తిః)
(ల—ఉదీచ్యవృత్తిర్ద్వితీయలః
సక్తోగ్రేణభవేదయుగ్మయోః)
శ్లో॥ అఖండమద్వందమాదిమం
జ్ఞానాంగంవిగతక్రియంవిభుం

అమాయినమీశమచ్యుతం
దేవాపశ్యమహోతిభాగ్యతః॥ 26

మత్తకోకిల.

నిన్నునద్వయునాద్యునిన్మహ
నీయునిత్యునఖండుస
ర్వోన్నతుంబరమేశుసంతత
యోగిగమ్యునవిక్రియుఀ
సన్నుతాంగుఁబఖ్యాత్యభావుఁబ్ర
శస్తుఁబూర్ణుమహోన్నతుం
గన్నులంగనుగొంటిభాగ్యవు
గౌరవంబుననీశ్వరా. 26

(వృ—ఉపస్థితా)

(ల—త్జౌజౌగురుణేయముపస్థితాస్యాత్)

శ్లో॥ సర్వజ్ఞసమానవివర్జితార్యైః
జ్ఞానాత్మవిలోకనవీక్షణీయః
అజ్ఞానపశోర్మమమందబుద్ధేః
రూపంతవపూర్ణమధీశమేదాః॥ 27

క. సర్వజ్ఞసమవివర్జిత
సర్వాత్మకసాధుయోగిజనములుగనునీ
సర్వమయమైనరూపము
నుర్విఁబశువునైననాకునొసఁగితివిగనఀ. 27

(వృ—ఉపేంద్రవజ్రా)
(ల—ఉపేంద్రవజ్రా జతజా స్తతోగౌ)

శ్లో॥ సురక్తనీలార్జునభేదవర్ణై
ర్జగద్భవాభావసమృద్ధిహేతోః
మహాస్వరూపాణ్యుపపద్యవిష్ణో
ర్విలాసమాకల్పయ సేననంగః॥ 28

ఆ. రక్తనీలశుభ్రరమ్యవర్ణంబుల
జగములెల్లఁ జేయ సమయఁ జేయఁ
గావనవతరింతు గదభిన్నమూర్తివై
యదివిలాసకాదె యధిపనీకు. 28

(వృ—ఉపజాతిః]
[ల—అనంతరోదీరితలక్ష్మభాజౌ
పాదౌయదీయావుపజాతయస్తాః]

శ్లో॥ ఇత్థంస్తుతింకుర్వతిసర్వరేణ్యే
పురాణపుంసంవసుదేవధీరే
తతఃప్రపన్నార్తిహరంప్రసన్నం
సాదేవకీదేవ్యవదచ్ఛరణ్యం॥ 29

చ. ఇటులఁబురాణపూరుషున
తీంద్రియునీశ్వరులోకవంద్యముం

దటవసుదేవుఁడాత్మజన
తా ప్రియుఁడొప్పఁగ సన్నుతింపఁబి
మ్మటనల దేవకీసతియుఁ
బ్రీతి మెయిన్ సుజన ప్రసన్ను ను
ద్భటరిపుహారునార్తి హరుఁ
బల్మరునిట్లునుతించెన త్తరిన్. 29

(వృ—ఉపస్థితం)
(ల—ఉపస్థితమిదంజ్సౌతాద్గకారౌ)

శ్లో॥ ఇదంతదితిని శ్చేతుంహ్యశక్య
మశేషజగదాదింసర్వపూర్ణం
ప్రకాశమభిపన్నంనిర్గుణంశ్రీ
సద్వైకమపిసత్తామాత్రమాద్యం॥ 30

గీ. ఇట్టిదని తెల్పరాని ద్వైయేకమయ్యు
సకలజగదాదియగుచుఁ బ్రచ్ఛన్నమైన
ద్వైమహాపూర్ణమైనదియై ప్రకాశ
మానమైకలద్వైమహిమకలదియును. 30

(వృ—ఉద్ధర్షిణీ)
(ల—ఉద్ధర్షిణీతికధితాతభజాజగౌగః)

శ్లో॥ ఏతన్న వాచ్యమితి వేదవచోభిరుక్తం
నశ్యత్సులోకనిచయేషుతదావిభాస్వత్
యదూపమేతదమలంమునిభిర్విమృగ్యం

దృష్టంమయాద్యతదివాఽస్మి జగత్సుధన్యా॥ 31

గీ. ఇదియ కాదంచుశ్రుతి యెన్ను నదియగుచును
నరయ విలయాంతమున నుండు నదియగుచును
మునులకు నగోచరంబౌచుఁ దనరునట్టి
రూపుఁగనిధన్యతముడనై యేపుగంటి. 31

(వృ—ఉపచిత్రం)
(ల—విషమే యది సౌ పునర్జ గౌగోఁ
భౌయాజిభాద్గు కావుపచిత్రం)

శ్లో॥ జగతీంశుభలీలయాసృజంస్త్వం
దేవ సదాశ్రితమాయ ఉ దేష్యః
విచరిష్యసితత్త్వదాశ్రితో నా
సంపదుదాయురభీతియుతస్స్యాత్॥ 32

క. జగములలీలసృజింపుచు
జగములరక్షింపుచును వశంగతమాయా
నుగతుఁడవగు నినుగొలిచిన
నగుసిరిదీర్ఘాయురభయహర్షములు హరీ. 32

(వృ—ఉద్గతా)
(ల—సజసాదిమే సలఘుకాశ్చ
నసజగురుకైరథోద్గతా
త్ర్యంఘ్రిగతభనజలాగయుతా
సజసాజగాచరణ ఏకతఃపఠేత్)

శ్లో॥ బహుయోగినఃపరమయోగ
మతిమహితమప్రధృష్యకం
ప్రాప్యవరమిదమతిప్రథితం
ఘనరూపమేకసమయేపినోవిదుః॥ 33

చ. మునుఘనయోగులింద్రియస
మూహముగెల్చిప్రశస్తయోగదృ
ష్టినియయినంబ్రశస్తముప్ర
సిద్ధమనంతమఖండమద్వయం
బుననగునీస్వరూపము
పూనికతోనొకవేళనైనగ
న్గొనుచుకశక్తులై రిసుర
కోటిసమర్చితదీనపోషకా. 33

(వృ — ఉపస్థితప్రచుపితం)
(ల—మాస్జౌగౌప్రథమాంఘిరేకతఃపృథక్చాన్యా
త్రితయజంసనజరగాస్తథానసాసః
త్రినపరికలితజయాప్రచుపితమిదముదిముపస్థితపూర్వం)

శ్లో॥ దేవాహంసమపస్యమార్యసేవ్యతత్రేశ్రీ
ఘనరూపమభవవందనమస్త్వేశ
గగనవచనసిశ్రుతిమా
ర్గగతవతిసకుపితఖలఃకిలకంసః॥ 34

(వృ—ఋభగతివిలసితం)

(ల—శ్లో॥ త్రినగాస్స్వరాఃఖమృషభగతివిలసితం)

శ్లో॥ హంతుమతీవదోషహృదభవదతఇదమా
వ్నత్యముపప్రశాంతిముపనయశిశురివసం
తిష్ఠదురంతమాశుహారకుమతిరతిభయే
స్థాప్యగృహేపితుస్సమమజనయతిహాభయం॥ 35

సీ. దేవకన్నులకర్వ్వదీరనేగనుగొంటి
నీమహారూపముద్దామగుణము
గగనంపుపల్కునిక్కంబుగాఁదలపోసి
కడుదుష్టుఁడై నయాకంసుఁడిట్లు
కారాగృహంబునఁగష్టంబునొందించు
చుండెనన్నునునాప్రియునివిశేష
మగునీస్వరూపంబునడఁగించి శైశవ
భావంబుదాల్చియాపాపుదునుమ.

గీ. వయ్యనినుగంటినయ్యకృతార్థనైతి
నయ్యలకునయ్యవై ననీవియ్యెడలను
నెయ్యమునవాకుఁబుట్టుటసీకువేడ
బంబుగాదెఫలించెఁదపంబులెల్ల. 34

(వృ—ఔపచ్ఛందసికం)

(ల—పర్యంతేర్యౌతథైవశేష
మౌపచ్ఛందసికంసుధీభిరుక్తం)

శ్లో॥ ఇద్ధంతద్దేవకీకృతాంస్తుతిం
సంపూర్ణగుణాంనిశమ్య దేవః
బాలోభూన్మోదమాపతుస్తౌ
సంతుష్టస్సన్వరంప్రదాస్యశీఘ్రం॥ 36

క. ఈరీతిగాను దేవకి
ధీరమతిన్వినుతిసేయదివ్యఘనుఁడు పెం
పారనభయంబొసంగికు
మారతఁగొనెఁబ్రీతులైరిమగువయుఁబ్రియుఁడున్. 35

(వృ—కన్యా)
(ల—ద్గాచేత్కన్యా)

శ్లో॥ పశ్చాదాజ్ఞా । రీత్యావిష్టః
నందాగారం । నిన్యేపుత్రం॥ 37

క. పిమ్మటనాభగవంతుని
సమ్మతమగునాజ్ఞవలనసత్సుతుఁడగునా
బమ్మనుగన్నయ్యానుతా
నెమ్మదిగానందునింటనిల్పెజనకుఁడున్. 36

(వృ—శబరి)

(ల—త్జౌగ్లాయదిసాశబరీ)

శ్లో॥ ఏవంహిశిశౌసదనే
నందస్యవసత్యథతం

పుత్రంస్వకమేవసదా
మత్వాముముదేస్యసతీ॥ 36

గీ. ఇట్లునందునిగ్రహమునసీశ్వరుండు
బాలభావంబుచేతనుబ్రబలుచుండఁ
దనకుఁబుట్టినకొడుకనుతలఁపుచేత
ముదమునొందెయశోదసంపూర్ణవృత్తి. 37

(వృ—కరిణీ)
(ల—సనజాఅపినభసాశ్నరయతిభిర్వ్యదికరిణీ)
శ్లో॥ ఇతికేషుచదివసేష్వథసుగతేషుసవిమనాః
స్వమృతింఖలుపరికల్పితుమనుజాసుతమహితః
భువిసంస్థితఇతిభీతిముపగతోసురయువతిం
శిశునాశనవిధిలాలసహృదయాంసనినాయ॥ 39

ఉ. కొన్నిదినంబులిట్లురుగ
  కుత్సితమానసుఁడైనకంసుఁడా
పన్నునిఁబోలెఁజింతిలినె
  పంబునఁదన్నువధింపఁగోరిన
ర్వొన్నతసోదరీతనయుఁ
  డొక్కెడనుండుటనెంచిరక్కసిం
బిన్నలజంపుదానినని
  పెంబురపట్టణపల్లెలంగనన్. 38

(వృ--కుమారీ)

(ల--యయాయోలగాచేత్కుమారీమతా)

శ్లో॥ తతఃపూతనాఖ్యాగతాసాపురీ
ర్వ్యమృగ్యాఖిలానందగేహేశిశుం
స్ఫురంతంవిలోక్యాశుహస్తేనతం
గృహీత్వావిషస్తన్యమాస్యేక్షిపత్॥ 40

క. పిమ్మటపూతనయనునా
కొమ్మపురములందుగల్గుకుఱ్ఱలనెల్లన్
సొమ్మసిలఁజేసినందుగృ
హమ్మునవిషదుగ్ధమొసఁగెనబలునకువడిన్. 39

(వృ--కలికా)

(ల--ప్రదమమితరచరణసముతం
శ్రయతిజగతిలక్ష్మ
ఇతరః తరగదితమపియదిభజేత
చరణయుగళకమ విక్రృతమపరమితికలికాసా)

శ్లో॥ అతిశిశురివపిహితసుదృష్టి
ద్వయసహితహరిస్త
ద్దనుజయువతికుచగతవిషమపిచాసు
మహరదఖిలభువనహృదయవిదపతదధసోర్వ్యాం॥41

ఉ. అంతసమస్తలోకహృద
యాంతరవేదిరమావిభుండుతా

నెంతయు బాలుఁడుం బలెను
 కింత యుఁగన్నులు వీడనీక నా
కాంత కలంగ నా కుచయు
 గస్థవిషంబును దాని ప్రాణముల్
గొంతునఁబీల్చె నద్దనుజ
 గూలెధరన్ నిజరూపధారియై. 40

(వృ--కుమారలలితా)

(ల--కుమారలలితాజ్గ్సాః)

శ్లో॥ కదాచిదథ డోలాం । గ తేవరశిశౌ భీ
 కరో హిం శకట స్త । త్సమీపముపయాతః॥ 42

క. ఒకనాఁ డాశిశువర్యుం
 డకలంక స్థితి నిడోలయందుండఁగఁ బ్ర
 క్క కు వచ్చి పాదములకడ
 నొక శకటము నిల్వఁ బడెను హాన్నతితోడన్. 41

(వృ--కుమారీ)

(ల--నజభజగై ర్గురుశ్చ వసుషట్కు మారీ)

శ్లో॥ హరిరవలోక్యదై త్యముపయాతమారా
 త్పదమభిసార్యదీర్ఘమభితాడయత్తం
 పదకమలేన పిష్టసుతనుర్న భోంతం
 జవమభిగమ్య భూమిపతితో మమార॥ 43

చ. పదములసన్నిధిన్నిలచి
పాపమతింగొనియున్న దైత్యునె
మ్మదిఁగనికాలుసాచిగరి
మంబునదన్నినవాఁడువేగమే
చదలకుబారిక్రిందబడి
సచ్ఛేదదద్భుతమయ్యెఁజుట్టునుం
గుదిగొనియున్న బాలకులు
కూయుచునివ్వెరపాటునొందఁగన్. 42

(వృ—కుసుమవిచిత్రా)
(ల—నయసహితౌన్యౌకుసుమవిచిత్రా)
శ్లో॥ తదుపరికాలేకతిచిదతీతే
దితిసుతశోకోదురుదరకంసాత్
అనుమతిమాప్తస్సతతగతిస్సన్
హరిమపహంతుంద్రుతమభియాతః॥ 44

ఉ. ఇట్లులకొంతకాలమటనేగినపిమ్మటఁగంసుఁడెప్డుచే
పట్టినరక్కసుండతనిపంపునవాయుసమాకృతిన్ జగ
జ్జెట్టియునంగఁబాలుశిశుసన్నిధికింజనిమెల్లమెల్లఁగా
గుట్టునుబైటరానియకగాన్నినిమేషములుండెనచ్చటన్

(వృ—కేతుమతీ)
(ల—అసమేసజౌస గురుయుక్తా
కేతు మతీసమే భరనగాగః)

శ్లో॥ తదను ప్రియంతనయమంకే
నందసతీనివేశ్య సుఖమాస్త
సతదామహాభరయుతోభూ
త్తంభువిసంన్యవేశయదధోంబా॥ 45

క. తనయునిఁదొడపై నిడినం
దునిసతి యొకచోటనుండ దొడ్డభరముదోఁ
చెనుకుఱ్ఱఁడతని మోవం
గనుజాలక క్రిందదింపెఁగాంతామణియున్. 44

(వృ—శోకరతా)

(ల—నయాస్సైర్భవేచ్ఛోకరతాయయుక్తైః)

శ్లో॥ సమయంతృణావర్తరిపుర్విలోక్య
శనకైరుపాదాయశిశుంఖమాప
తనయంమహావాతగతంతదంబా
హ్యారుదద్విలోక్యాంబరవర్తినంతం॥ 46

గీ. వచ్చెగదసమయమనితృణావర్తుఁడపుడు
మెల్లఁగాశిశువునుగొనిమేదినివిడి
తద్దనింగికినెగయునత్తరియశోద
తనయునంబరమునఁగనితల్లడిల్లె. 45

(వృ—కోకిలకం)

(ల—మునిగుహకార్ణవైః కృతయతింవదకోకిలకం)

శ్లో॥ గతవతి దైత్యే కేదివ మధోధిక తీవ్రభరం
హృదిభయ కారిణం సముపలభ్య తదీయగళం
కరయుగళేన సోశ్వపి నిబధ్య చ దుష్టరిపుం
లఘుచక్రు షే పదద్వయమధోగత మాకలయః. 47

మ. అతిదుష్టుండగు రక్కసుండు గగన
వ్యాప్తుండుగా నంతలో
నతిలోకుండ సురారియాతని కస
హ్యంబైన భారంబునోం
దితదీయంబగు కంఠముం గరములం
దీవ్రంబుగాఁబట్టిలా
గితదంగంబు పడం కపూర్ణమగుశ
క్తిఁ బాదములాచుచున్. 46

(వృ---క్రౌంచపదా)
(ల—క్రౌంచపదా భ్మౌభరౌనసనానగౌమునిశరవసుశర
విరతియుతా)

శ్లో॥ ఏవముపాత్తే గళే హరిణా భరం
పరమభయదమయ మదితి సుతః
సోఢుమశక్తస్తాదాధరణీతలే
పదదుపలనిచయసమకఠినే
తం విగతాసుం రిపుం హరిమార్తిభి
ర్వీత హితమపి పధిశిశుయుతం

వీక్ష్యేహ దంష్ట్రాపతుః పితరౌ ఘనా
పురిసుజనవితతిర పిముముదే॥ 48

క. మెడఁబట్టియీడ్వఁదనుజుఁడు
వడిధరనుపలసమకఠినభాగంబునఁబు
ప్పొడియయ్యెనతనికుశలయు
తుఁడయినహరిగనముదంబుదోఁచెఁబిత్రులకున్. 47

(వృ—ఖంజా)
(ల—వినిమయవిహితశకలయుగళలఘుల।
లితపదవితతిరచితగుణనిచయా।
శ్రుతిసుఖకృదియమపిజగతిజశిర।
ఉపగతవతిఇహసతిభవతిఖజా)

శ్లో॥ తదుపరివసుసురకృతమతిరఖిల
నిగమవిదమలమతిధరణిసురవరః
అఖిలభువనభరణచణహలధర
హరివసతిముపగతఇహసుశుభం॥ 49

సీ. అంతనిగమాంతవేదమహానుభావుఁ
డైనగర్గుఁడనెడిభూతలామరుండు
భవ్యావసుదేవుననుమతిఁబట్టిహరియు
హలియువసియించునందగృహంబుసొచ్చె. 48

(వృ—గాధా)
(ల—విషమాక్షరపాదశ్చాత్

పాద్యైరసమంజసంధర్మవత్
చ్ఛందోనోక్తమత్ర
గాథేతితత్సూరిభిఃప్రోక్తం)
శ్లో॥ పరమర్షిసమానత్వాత్
సంప్రాప్తమముంగృహంవిప్రవరం
నత్వాసింహాసనకే
భక్త్యైతముపావిశన్నందః॥ 50
క. పరమర్షితుల్యుఁడగుటను
వరవిప్రునిపదములకభివందనమిడి భా
సురసింహాసనమునన
ప్పరమునిని చెనందుఁడధికభక్త్యుజ్జ్వలుఁడై 49
(వృ—గీతిః)
(ల—ఆర్యాప్రథమదళోక్తం
యదికథమపిలక్షణంభవేదుభయోః
దళయోఃకృతయతిశోభాం
తాంగీతింగీతవాన్భుజంగేశః)
శ్లో॥ తస్మాద్ద్విజకులరత్నాత్
పరిపఠితసదాశిషంవిగృహ్యమహాన్
శిరసిప్రఘటితహస్త
స్తస్యాభిప్రాప్తిహేతుమహాస్మ॥ 51
గీ. విప్రవర్యునిచేతఁబవిత్రవచన
రచననీబడునాశీఃప్రవచనములను

భక్తిఁగైకొనినందుండుబల్కెనతని
రాకకగుకారణంబునర్థయుతముగను. 50

(వృ—గౌరీ)

(ల—నయుగరయుగయుక్త గౌరీమతా)

శ్లో॥ హరిజనకసుభాషితసద్విజః
ఘనగుణమభిశ్రుత్య హేతుస్ఫుటం
అవదదథవచోయమాత్మోద్భవో
నతవయువలిజోభవద్వ్యచ్ఛ్రయహం॥ 52

క. నందునిచేనాద్విజుఁడా
నందముచేనడఁగఁబడిఘనంబుగననెనీ
నందనుఁడునీసతీమణి
యందుజననమొందఁడా యెనదిదెల్పుదిఁకన్. 51

(వృ—చపలార్యా)

(ల—ఉభయోరర్ధయోర్జకారౌ
ద్వితీయతుర్యౌగమధ్యగౌయస్యాః
చపలేతినామతస్యాః
ప్రకీర్తితంనాగరాజేన)

శ్లో॥ అయమార్య దేవకీహృ
ద్భవోభవద్యోగమాయయాయుక్తః
వసుదేవనామపుంసా
భవద్గృహంప్రాపితోభయేన॥

ఉ. ఈతఁడు దేవకీవిమల
హృత్కమలంబునఁబుట్టెఁబుత్త్రుఁడై
ప్రీతిగనీశిశూత్తముని
రేపకడన్ వసుదేవుఁడెత్తినీ
నాతికడన్వడిన్నిలిపి
నాడలకంసునిభీతి చేతమీ
రాతతభక్తిబుత్త్రుఁడని
యెందఱుఁబెంచుచునుండిరిత్తరిన్ 52

(వృ—చపలావక్త్రం)
(ల—చపలావక్త్రమయుజో
ర్నకార శ్చేత్పయోరాశేః)

శ్లో॥ అధునాముంశిశుయుగం
మహాసంస్కారసంయుక్తం
కరవాణ్యాశుతదహం
సమాయాతోద్యభోవిద్వన్॥ 54

క. ఇప్పుడుసంస్కారంబుల
నొప్పఁగనీశిశువులకుమహోన్నతవృత్తిం
దప్పకగావించుటకై
యుప్పానేవచ్చినాఁడననెగర్గుండున్ 53

(వృ—చంద్రవర్త్మ)
(ల—చంద్రవర్త్మనిగదంతిరనభసైః)

శ్లో॥ తద్వచోతిరుచిరంసచమహిత
స్సన్నిశమ్యతనయాగురుసముఖ
సన్నినాయతదనుద్విజశిఖర
స్తానిరీక్ష్యముదమాపగురుతరాం॥ 55

గీ. నందుఁడాతనిపల్కులానందముగను
వినిసుతద్వయమును దెచ్చి విప్రునెదుట
నిల్పెవారలఁగాంచి మనీషివరుఁడు
సంతసంబునుబొందెవిశ్వఘనులనుచు. 54

(వృ—చంద్రలేఖా)

(ల—మార్మ్యాయాఢ్యాభవేతాంసప్తాష్టభిశ్చంద్రలేఖా)

శ్లో॥ రోహిణ్యాఃపుత్రవేషశ్శ్రీమాన్జనాళిప్రియస్స్యా
త్తస్మాదామాభిదస్యాన్నీలాంగయుక్తద్వితీయః
పూర్వం శ్వేతోద్యకృష్ణోభూత్తంధరిత్ర్యాంప్రసిద్ధం
కృష్ణాభిఖ్యేనచోర్వ్యాంభావ్యంమహాంతంనువిద్మః॥56

శా. శ్రీమంతుండగురోహిణీతనయుఁడు
ర్వింభూతసంఘంబులన్
వేమారున్నమియింపఁజేయుకతనన్
విఖ్యాతుఁడౌరాముఁడై
యీముగ్ధుడునుమున్ను శ్వేతతనుఁడై
యీనాడుకృష్ణాంగుఁడై

భూమింబుట్టుటచేతఁగృష్ణుఁడనను
  ప్పేరు నిర్ణయించిరి. 55

(వృ—చంచరీకావళీ)

(ల—యమౌరావిఖ్యాతాచంచరీకావళీగః)

శ్లో॥ తతోగర్గ స్త్వేవఁనామధేయంప్రకృత్వా
  తయోసూన్వోస్తవ్యాంసాధుసంస్కారజాతం
  యథావిద్యాపూర్తిం ప్రాపయిత్వాతిగుహ్యాం
  యయౌతేనాజ్ఞాతోమందిరంస్వంద్విజేంద్రః॥ 57

క. పిమ్మటగర్గుండిట్లుఘ
  నమ్మగునామంబులొసఁగినందనులకుకృ
  త్యమ్ములునునితరసంస్కా
  రమ్ములుగావించిచనియెరమ్యప్రీతిన్. 56

(వృ—చండవృష్టిప్రయాతదండకః)

(ల—యదిహనయుగళం తతస్సప్త రేఫాస్తదాచండవృ
  ష్టిప్రయాతోభవేద్దండకః)

శ్లో॥ తదనుశిశుయుగంచజానుప్రదేశాత్ప్రయాస్య
  త్స్వమాత్రోస్సుసంవ్యాగమాలంబయుత్
  పశుశిశుతతికాలమాకృష్యవిస్రంసనాజ్ఞా
  నహేతోః ప్రయాస్యతప్పంకిలే
  నిజజననియుగేస్తనావాస్యదేశేవినిక్షి
  ప్యసుక్షీరమాదాస్యతిప్రీతితః

ఇతరకుచమపిస్వహస్తేన గృహ్ణాత్కలాభా
షణైరంచ దేవంబభౌ లీలయా॥ !8

సీ. శ్రీరామకృష్ణులం చిత శైశవంబున
జానుభాగములచే సంచరించు
చునుతల్లులరుదెంచు చోఁ బైటకొంగుల
బట్టిలాగుచు వెన్న ముట్టుచుండు
లేగలవాలము లీలించిపట్టివీ
డ్వడ నేరకనుకూడఁ బరచిపరచి
పంకిలభూములం బడుదురవ్వాలుచన్ను
గుడుపుచో రెండవ కుచముఁజేత

గీ. బుడుబుడుకుచేపునట్లుసం పూర్ణమధుర
బాలభాషణములఁజాల బలుకుచుందు
రిట్లుబహువిధలీలల నెల్లపొద్దుఁ
జాలహర్షింపఁజేతురా జనులనెల్ల. 57

(వృ—చంపకమాలా)

(ల—చంపకమాలా చేద్భమసాగః)

శ్లో॥ ఉన్నతశోభిచేత్ఫణితుల్యౌ
పంకవిలిప్తౌమత్తగజాభౌ
పూర్ణబలాఢ్యౌసింహసమానౌ
రామహరీతౌ సంప్రతిజాతౌ॥ 59

క. తలలెత్తఁబన్నగేంద్రుల
వలెఁబంకంబంటఁగరులవలెఘునసత్త్వం
బులసింహంబులవడువున
బలకృష్ణులువెలసిరపుడు బాలక్రీడఁ. 58

(వృ—చంపకమాలికా)
(ల—విషమేసనసజాగురుస్సమే
సభరాశ్చంపకమాలికాలగా)

శ్లో॥ ముఖకాంతివిశేషసంయుతౌ
తరుణార్కాంబుజవైరిభాసురౌ
జననీస్తనదుగ్ధమాప్యతౌ
ఘనయోగామృతపాయినావివ॥ 60

సీ. ముఖవికాసములంతంత మురిపెమొంద
బాలసూర్యాబ్జులట్లుసం పదనుగొనిరి
తల్లులకుచంబులందు దుగ్ధంబులాని
యమలయోగామృతంబాని నట్టులుండ్రు. 59

(వృ—చారుహాసినీ)
(ల—అయుగ్భవాచారుహాసినీ)

శ్లో॥ తతస్సుతౌసర్వమానసాఽ
విలోకనేప్రత్యయాంచితౌ
బభూవతుర్మాతరాముదా
మదంబికేచేతిభాషిణౌ॥ 61

(వృ—చిత్రా)

(ల—బాణాష్టనవసుయుదిలశ్చిత్రా)

శ్లో॥ పాదద్వయపరిమితివిన్యస్తే
భూమ్యంబరతలయుగ ళేయేన
ఘోటుంపదమవనితలే నేతు
మభ్యస్యచలఘుగమనంచక్రే॥ 62

ఉ. పిమ్మటనాకుమారకులు
బిల్చెడివారినెఱుంగ నేర్చిరా
యమ్మలనమ్మయమ్మయని
యెల్లనఁబిల్వఁగ నేర్చిరెంతయుఁ
అమ్మరో సత్వరమ్మునని
జాంఘ్రియుగమ్మున మిన్నుమన్నునే
కమ్మగఁగొన్న బాలుఁడును
ఖంబుగనడ్డిడనేర్చె సత్వరిః. 60

(వృ—చిత్రపదా)

(ల—భాగితిచిత్రపదాగః)

శ్లో॥ దేహావిమిశ్రితధూళిః
భూతిరివాస్యవిభూషా
చంద్రకలేవసుధాలే
శ్రీతిలకంనయనంవా॥ 63

(వృ—చిత్రవృత్తా)

(ల—ననత౯గురుభిశ్చిత్రవృత్తా)
శ్లో॥ గళవిలసితహారస్థనీలా
మణిరసితరుచిఃకంఠదేశా
ఉరసివిలసదచ్ఛాశ్చహారా
స్తృరగవరవిభూషాఇవస్యుః॥ 64

(వృ—జఘనచపలా)

(ల—ప్రాక్ప్రోతిపాదితమర్థే
ప్రథమేప్రథమేతరేతుచపలాయాః
లక్ష్మశ్రయేతుసోక్తా
విశుద్ధధీభిర్జఘనచపలా)

శ్లో॥ ఏవంబహూజ్వలచిహ్నైః
సన్నృణాంమహతాంచనీలగళతుల్యః
స్వస్యహిమాంశుశిఖస్యా
ప్యవిభేదమివప్రథాంరచయితుమార్యః॥ 65

సీ. చిరుతతనంబుచే నురుకీర్తినొందిన
హరిరూపమెన్నఁనె వ్వారికిదరము
నిరుపమతనువుపై నిలచినధూళియే
ఘనచితాభస్మలేపనముగాఁగ
ముఖమునందునవ్రేలు మురిపెంపుభూషణ
మిందులేఖాభమై పొందుపడఁగ

ఫాలభాగంబున లీలనుంచినబొట్టు
మూఁడవనేత్రమై చూడఁబడఁగ
గీ. హారనీలంబుగళనైల్య మగుచునొప్ప
మౌక్తికసరంబులురగ ప్రసక్తినొంద
నీశునకుఁదనకునభేద మెఱుఁగఁజేయు
నీశ్వరాకృతినొందెతా నెన్నహరియు. 61

(వృ—జలధరమాలా)

(ల—అబ్ధ్యష్టాభిర్జలధరమాలామ్భాస్మౌ)

శ్లో॥ ఏవంసమ్యక్చరదబలాద్మంద్వశ్రీ
లీలాక్రీడారచనవిహారశ్రీభిః
ఆకృష్టాంతఃకరణయుతాస్తేపౌరాః
సర్వంకృత్యవ్రజమపినాపుస్స్వంస్వం॥ 66

క. ఈరీతిసంచరించుడి
ధీరచరితులగుశిశువులదివ్యవిలాస
శ్రీరమ్యచేష్టితములం
బౌరులు హృతచిత్తులగుచు మరచిరిపనులన్. 62

(వృ—జలోద్ధతగతిః)

(ల—రసైర్జసజసాజలోద్ధతగతిః)

శ్లో॥ తతోబలయుతఃకృతీతనుకలా
జితాంబుదరుచిస్స్వయంతుల్యవయసా

యుతార్భకగణాన్విశోహారిరహో
సతీహృదయహృద్గతై స్సదచరత్ ॥ 67

క. హరిబలరాముఁగూడిజల
దాభతనుద్యుతులొప్పనేర్పుతో
మురిపెముజూపుచున్నతత
మున్దనతోడిశిశువ్రజంబుతో
నరుగపురాంగనాసుహృద
యప్రియవృత్తిఁజరించెనాటలం
బరమమునీంద్రచిత్తభయ
బంధములల్లనవీడుచుండఁగన్. 68

(వృ—జ్వాలా)
(ల—ననభమసహితాభిహితాజ్వాలా)

శ్లో॥ నహికురురవమిత్యతిశ్రద్ధాయాం
పటుతరమథమాతరినిందంత్యాం
కుపితఇవతతోంతికమాహూత
స్స్వహసిమపిబజ్జననీస్తన్యం॥ 69

క. చత్పుడుజేసిననీపనిఁ
జెప్పెదననితల్లితిట్టఁజిన్నిమొగముతోఁ
ద్రిప్పుకొనిమురలరమ్మన
నప్పుడునవ్వుచునుదాగ్రివు నాసతిపాలన్. 64

(వృ—తవిపులా)

(ల—తోధ్భే స్తత్పూర్వాన్యాభవేతు)

శ్లో॥ గోపీగృహేషు శనకై
ర్నవనీతం చోర ఇవ
అనుభూయాజ్ఞాత ఇవ
స్వయమంబాంతికమగాత్॥ 69

(వృ—తనుమధ్యా)

(ల—త్యౌ స్త స్తనుమధ్యా)

శ్లో॥ ఏవంవిధలీలా। చేష్టామహితాత్మా
భక్తావనహేతో। ర్గుప్తస్స్వమతిష్ఠత్॥ 70

ఉ. గొల్లలయిండ్లలోనికొక
కొంచెముచప్పుడు లేక పాదమ
ల్లల్లన వెట్టి భాండముల
యందుననిండిన వెన్న మెక్కియుఁ
మెల్లననిల్లుఁజేరి బహు
మిన్నతనంబునఁదల్లినొందుని
కెల్లవిలాసముల్నడపె
నీశ్వరుఁడాశ్రితపారవశ్యతన్. 65

(వృ—తన్వీ)

(ల—భూతమునీనై ర్యతిరిహ భతనా
స్భౌభనయాశ్చయదిభవతితన్వీ)

శ్లో॥ గోపతి రేవా హమభవమిహా
భోగావ ఇతిప్రియవచనవిలాసై
స్త్వన్నరితోష్యప్రకటరవమ
ధోముస్పతిచానతపృథుతర దేహాః
యూయమిమేస్యుర్భటతతయఅహం
నాథ ఇతిస్వయమధిపతిరివ తాః
కార్యచయేషుప్రతిదినమచిరా
త్ప్రేషయతిస్మితరుచిరముఖాబ్జః॥ 71

శా. గోనాథుండను నేనుగొ న్గొనుఁడిఁకన్
గోవ్రాతమన్ల్మరునా
తోనే తెండనివంగిరఁ కెలిదు నెం
తోప్రీతి నుకృప్పడా
శ్రీనాధుండొక వేళ నేప్రభుఁడనీ
రే భృత్యులంచాజ్ఞగా
నానాకృత్యములందు వారలనుబూ
నంబంపును సహాతన్. 68

(వృ—తోటకం)

(ల—ఇహతోటకమంబుధిసైఃకథితం)

శ్లో॥ ఘనతస్కరవృత్తిరహంశిశవః
కిలయూయమిమేగృహవాసిజనాః

ఇతి తాన్ స్వపతిః పరికల్ప్య ముదా
జగృహే ర్భక భూషణరత్న చయం॥ 72

ఉ. ఏనొక దొంగవాఁడనిట
నెల్లరు మీరు గృహస్థులింద ఱుం
బూనిశయానులౌట తగు
పొందనిపంపి మహోత్సుఁడట్లువా
రైనయనంతరంబునమ
హాముదమందుచు వారిభూషలన్
మానక నెల్ల పుచ్చుకొని
మాటున డాఁగె విలాస మొప్పఁగన్. 67

(వృ—దొాక్షిణాంతికా)

(ల—తృతీయయుగ్దాక్షిణాంతికా
సమ స్తపాదేషుద్వితీయలః)

శ్లో॥ ఇహాకర్మణ్యహంఘనః
భవంతుయూయం వేషధారిణః
నియుజ్యైవం సునాటకం
ప్రవర్తయామాస జగద్విభుః॥ 73

గీ. సూత్రధారిని నేనొదుఁజూచువారి
కధిక సంతోషకరులగునట్టి వేష
ధరులుమీరని నాటకతంత్రములను
నడపునొక వేళలోకైక నాటకుండు. 68

(వృ—ద్రుతవిలంబితం)
(ల—ద్రుతవిలంబితమాహనభౌభరౌ]
శ్లో॥ నయనబంధనకేళిమశేషహృ
న్నయనమోహనకందుకఖేలనం
బహువిధానుపమానవిలాసితై
రవిచరత్ప్రథమానగుణోహరిః॥ 74
క. దాగుడుమూతలను య్యెల
లూగుటలనుబంతులాట లొయ్యారములన్
శ్రీగిజనవేద్యుఁడఖిలము
నొగతమోహనతనొందెనుబహుక్రియలన్. 69
(వృ—ద్రుతమధ్యా)
(ల—భత్రయమోజగతంగురుణీచే
ద్యుజిచనజౌజ్యయుతాద్రుతమధ్యా)
శ్లో॥ గోపగృహేషుపయోదధిసర్పిం
ష్యఖిలసతీనయనానిపిధాయ
భాండతతీస్సబిలాఃపరికల్ప్య
స్వగృహముపైతిశనైరుపభుజ్య॥ 75
ఉ. గోపగణంబులిండ్లకడ
కుంజనివారలకండ్లుగప్పితా
లోపలకేగిపాల్పెరుగు
లుంఘృతముందనబొజ్జనిండఁగా

నోపిక తోడఁగుండలకు
నెయ్యెనజిల్గులు వెట్టి తారివియుణ్
యేపని తానెఱుంగనటు
లింటికిఁ జేరువడిన్మ్రదంబునన్. 70

(వృ—దోధకం)
(ల—దోధకవృత్తమిదంభభభాగా)
శ్లో॥ గోపవధూవసతీః ప్రతిగత్వా
తత్సరుపేష్వవసత్సువిత్తే నే
హాస్యవచోధరసంగ్రహవస్త్రా
కర్షణకంచుకమోచనకృత్యాః 76

చ. పురుషులు లేని వేళఁగని
పోయి తదంతిపురంబులందుసుం
దరులగు వల్లవీజనుల
తక్కరిబిక్కరిమాటలాడియుం
బరములుఁ లాగికంచుకపు
బంధమెడల్చియు నోష్టమానిని
స్తురములుబల్కరేనినగు
చున్ ఘనలీలఁజరించెనత్తరిన్. 71

(వృ—నవివులా)
(ల—నొంబుధేశ్చేన్నవిపులా)
శ్లో॥ ఇద్ధమాభీరసదనే
ష్వేశ్వరేశ్రీసహాచరే

సంచరత్యత్రవనితా
మాతరంతస్య బభణుః॥ 77

క. ఈరీతిని శ్రీహరియా
భీరగృహంబులఁజరింప భీతినివనితల్
జేరియశోదకునాతని
నేరములన్నియును దెల్ప నెగడిరివరుస౯. 72

(వృ—నర్కుటకం)
(ల—హాయదశభిర్నజౌభజజలాగితినర్కుటకం)

శ్లో॥ శృతికరినంయధాయువతిసంఘసమీరితవా
క్పరిచయవిగర్హణంపృధునిశమ్యనిశమ్యతదా
హరిజననీసుతంప్రియమనింద్యసతినిచయా౯
స్వయమనుసీయతద్గృహగతానకరోదచిరాత్॥ 78

మ. వినసహ్యంబులుగానియట్లువనిత
ల్ప్రేలంగనాలించినం
దునియిల్లాలుప్రియాత్మజుంగినియఁగా
నోరాడకాసుందరీ
జనముందాబ్రతిమాలినేరములనెం
చంబోకుఁడీయంచువా
రినిసద్మంబులకంపినందనునిజే
ర్చె౯స్వాంకపీఠంబున౯. 73

(వృ—నారాచికా)

(ల—నారాచికాత రాలగా)

శ్లో॥ సీరీచకేచిదర్భకాః
కృష్ణోమృదంసదా త్త్యయం
ఇత్యేవమూచురద్భుతం
మాతావదత్సుతంరుషా॥ 79

క. బలరాముండునుగోపా
లులునొకదినమందునిచ్చలుంజననికిమ
న్నులిచితినెకృష్ణుఁడనియనఁ
గలికిసుతునితోడనిట్టుకనఁ జుంబల్కెన్. 74

(వృ—నారి)

(ల—మోనారీ)

శ్లో॥ బాలత్వం। మృద్భక్షాం।
కర్తుంవా। కోహేతుః॥ 80

శ్లో॥ క్షుత్పీడా। వాతేన్నం।
నోవాసం। వాసేస్మిన్॥ 81

గీ. అన్నమన్నెలదింటివాకొన్నకతను
మిన్నకోయన్నమింటలేకున్నకతనొ
చిన్నగున్నలునిపుడుసీయన్నయును
మున్నతిగఁ దెల్పినారదేమన్న చెపుమ. 75

(వృ—నిశా)

(ల—నగణయుగళతోర్ధ్వరేఫాయదాస్యుర్నిశాసాభవేత్)

శ్లో॥ ఇతినిజజననీవచ(శ్రీహరిస్సమ్యగాకర్ణ్యభో
శృణుజననినమేమతిభ్రాంతిరత్యంతమేతన్మృషా
సహచరతతయశ్చరామాపిమాంకల్పయంత్య(పియం
నయదిమమముఖోద్గతగంధమాఘ్రాయపశ్యేతితాం॥

ఉ. తల్లిభయాంబుజూపుచును
దన్నిటులాడినకృష్ణుఁడంతయుఁ
మెల్లననాలకించివిను
మిత్రులురాముఁడునన్నవాక్యముల్
కల్లలుగానినిక్కములు
గావివిమన్దిననేనువెఱ్ఱినా
యెల్లిదమేనినాముఖము
నీయెడమూర్కొనఁదేలునంతయుఁ 76

(వృ---పధ్యా)
(ల—త్రిష్వంశకేషుపాదో
దళయోరాద్యేషుదృశ్యతేయస్యాః
పధ్యేతినామతస్యా
శ్ఛందోవిద్భిస్సమాఖ్యాతం)

శ్లో॥ ఏవంప్రియాత్మజాతే
వదతిప్రీత్యానువక్త్రిమాశ్వంబా
దృగ్భ్యామపశ్యదాత్తుం
ఘ్రాణేనమృద్గంధం॥ 83

క. తనయుఁడిటుపల్కవినిత
జ్జననియుమన్నుగనకనులజక్కగనాసం
బుననాఘ్రాణింపనుముఖ
మునునందనుముఖసరోజమునఁగనెనంత౯. 77

(వృ--పద్మావర్తం)
(ల--యఃజ్ఞేనసరిద్భ్రమః
పద్మావర్తంప్రకీర్తితం

శ్లో॥ తదావర్తబిలేతస్యాః
పశ్యన్నందస్యసుందరీ
స్వసింధ్వద్రిసరిద్భూస్వ
న్మహాలోకాంశ్చతుర్దశ॥ 84

గీ. అప్పుడాపద్మనయనువక్త్రాంతరమున
నయ్యశోదకనుంగొనెనద్రిసింధు
నదులతోఁగూడుకొనుభువనములనొప్ప
దప్పకనుపదునాల్గింటఁదక్షణమున. 78

(వృ--పదాంకుశకం)
(ల--యదతీతపవిధశుభలక్ష్మయుతై
ర్మాత్రాసమాదిపాదైఃకథితం
అనియతవృత్తపరిమాణయుక్తం
ప్రథితంజగత్సుచపదాంకుశకం)

శ్లో॥ అవలోక్యవివిధభువనప్రచయం
పూర్ణాద్భుతావహంనందసతీ
స్వమతిపరిభ్రమమవాప్యవచనం
జగదేగతస్పృహామననాస్స్వగతం॥ 85

క. అనుపమభువనప్రచయము
లనుజూచిమహాద్భుతంబులకునాస్పదమ
య్యెననిమతివిభ్రమంబునఁ
దనలోనిట్లనియెనందతరుణియచలయై. 79

(వృ—పణవనామకం)

(ల—మ్నౌ గ్లౌ చేతిపణవనామకం)

శ్లో॥ స్వప్నోవామమమతివిభ్రమః
సంజాతఃకిలహరిమాయయా
సత్యంవానకిముయశోదకా
నోవాహంసనిజమవాప్యతే॥ 86

గీ. స్వప్నమోభ్రాంతియోమతిచంచలత్వ
మొందెనోలేకహరిమాయయోయథార్థ
మగునొనేనుయశోదనోటన్నతమొకో
నిజమెఱుఁగఁగరాదయ్యోనేయిదేమొ. 80

(వృ—పరావతీ)

(ల—స్యాదయుగ్మకేరజౌరజౌసమేతు
జరౌజరౌగురుర్యదాపరావతీయం)

శ్లో॥ బాలకేత్రసర్వభూమిరత్యనూన
విభూతిశోభిదృశ్యతేనబాలకోయం
శ్రీహరిశ్శిశుస్వరూపమేత్యనూన
మసాధుభంజనంవిధాతుమిచ్ఛతిస్మ॥ 87

ఉ. బాలకునాస్యమందిపుడు
భాసురసర్వవిశేషసంభృత
శ్రీలఁజెలంగుధాత్రికన
జెల్లనితండుదలంపనిక్కమా
బాలుఁడుగాడుభూమిగత
భారమహాసురభంజనక్రియా
లోలతబాలుఁడయ్యెనన
లుండురజోవృతుఁడైనచాడ్పునన్ 81

(వృ--పదచతురూర్ధ్వం)
(ల--ముఖపాదోష్టభిర్వర్ణైః
పరస్తాన్మకరాలఘైః క్రమాద్వృద్ధైః
సతతంయస్యవిచిత్రైఃపాదైస్సంపన్నంతదర్యం
తమదితమమలమతిభిః
పదచతురూర్ధ్వాభిధంవృత్తం)

శ్లో॥ మహతోయస్యవైవిష్ణోః
మాయాయావిశ్వమీదృశంక్రమాద్దృష్టం
సతతంతస్మైనమోస్తుప్రాణేశఃపుత్రప్రముఖా

స్త్వహమపిపశుచయమిదం
ముఖకమలస్థంమహాభ్రాంత్యా॥ 89

చ. అనుపమమైనయేహరిమ
హావిభవాన్వితమాయచేతనీ
ఘనమగువిశ్వమంతయును
ఖంబుగఁగన్పడెనామహాత్మునే
ననయముఁగొల్తుమందలున
వన్నియునేనునుమత్ప్రియుండునీ
తనివదనంబునందమరి
తద్దయుభ్రాంతులమైతిమియ్యెడన్. 82

(వృ—పంచచామరః)

(ల—లఘుర్గురున్నిరంతరంయదా సపంచచామరః)

శ్లో॥ నిరంతరాదృతస్వమాయయావినిర్మితేఖిలే
మహాప్రపంచకేస్వయంవిభాతిసాక్షిమాత్రకః
యమక్షరంవిదుర్మహాభవాబ్ధిపారదర్శిన
స్తమాదిమధ్యశూన్యమద్యభావయామ్యనన్యధీః॥ 90

పంచచామరము.

నిరంతరాదరంబుచేతనిండియున్నమాయచే
కరంబుసృష్టినొందివృద్ధిఁగన్నయీప్రపంచమున్
చిరంబుసాక్షియౌచువ్యాప్తిఁజెందియుండునాదిమ
ధ్యరూపవర్జితున్హరిన్సదాభజింతుఁబ్రీతితోన్. 83

(వృ—వత్త్రః)
(ల—భ్గౌగితివం త్త్రః)

శ్లో॥ ఏవమఖండ। జ్ఞానసమేతాం
తామకరోన్మా। యావృతచిత్తాం॥ 91

క. మానితవృత్తినఖండ
జ్ఞానంబునుబొంది యున్న జననికపుడు పెం
పైనతనమాయఁగప్పినఁ
దానంతయుమరచిమోహతమముంగొనియెన్. 84

(వృ—పృథ్వీ)
(ల—ననభగగుఱుకై రథపృథ్వీ)

శ్లో॥ ఇతిహరిరతిపూర్ణవిలాసై
రచరదధయుగార్జునభంగం
శిశుదనుజహృతింబకనాశం
త్వఘహరణమధోక్కృతతూర్ణం॥ 92

గీ. శ్రీమనోహరుఁడిటులీలచేఁజరించి
మద్దులనుగూల్చి నత్సునిమదమడంచి
బకునిదునుమాడియఘుదైత్యుభంగపఱచి
బహువినోదంబులనుభూమిభారమడఁచె. 85

(వృ—పృథ్వీ)
(ల—జసౌజసయలా వసుగ్రహయతిశ్చ పృథ్వీగురుః)

శ్లో॥ విధి స్తదనువంచితుంహరిమరణ్యమధ్యంగతాౕ
శిశూనపిగవాంగణానహరదాశుచాజ్ఞోయథా
తతస్సకలవిచ్ఛిశూనఖిలగాః ప్రకల్ప్యైనయత్
ప్రహాయాంపరిగతోంజలీకృతకరస్తుతుష్టావతం॥ 93

చ. అజుఁడొకనాడరణ్యమున
నర్భకులుౕ హరియుౕ ముదంబుతో
డఁజనుచునుండవానియెదు
టౕ మఱువెట్టిహరించెగోవులౕ
నిజసఖులన్మహాత్ముఁడది
నిక్క మెఱింగిసృజించెనన్నిటిౕ
వృజినముబోవ వేడుకొనివేగమ
వానినొసంగెధాతయుౕ. ౬6

(వృ—ప్రమాణికా)

(ల—ప్రమాణికాజరౌలగౌ)

శ్లో॥ కదాచిదేకఏవతం
బలంవిహాయగోగణైః
హితై ర్వృతోవనస్థలిం
గతోహరిర్ముదాన్వితః॥ 94

క. ఒకనాడు రామునివ్విడి
సకలవయస్యులునుదానుజయ్యనఁదమగో

ప్రకరముదోలుకవనమున
కకలంకుండరిగెహరిమహోముదమలరన్. 87

(వృ—ప్రముదితవదనా)
(ల—ప్రముదితవదనాభవేన్నౌరరౌ)

శ్లో॥ విపినభువిమహోపిపాసాంగతా
స్సకలశిశుచయాశ్చగావస్సదా
స్వవిభుహరిసమీపమాపుస్తత
స్సజలపరిసరంసనాయాశుతాన్. 95

ఉ. కాననభూములందుఁ దిరు
గన్వడడస్సిపిపాసవేదనన్
గోనిచయంబుగోపకులు
గూయుచునాహరిచెంతఁజేరనా
శ్రీనిధివారలందఱకు
శీఘ్రముడప్పినడంపఁగోరిశ్రీ
తానుపమాంబుపూరమును
జేరిచెదీనశరణ్యుఁడయ్యెడన్. 88

(వృ—ప్రమితాక్షరా)
(ల—ప్రమితాక్షరా సజసైస్సరుదితా)

శ్లో॥ యమునానదీజలసమీపమమీ
హరిణాసమంలఘుగతావిమలం

జలమాప్యపూర్ణ హృదయాదరణీ
తల మేత్యవీతపవనాన్యపతన్॥ 96

క. యమునకుఁజనినిర్మలనీ
రమునాదరవృత్తిస్వోదరంబులునిండం
దమకంబునఁగోలిమహా
శ్రమమునధరఁబడిరిప్రాణచయమువిడివడిన్. 89

(వృ--ప్రభా)
(ల--స్వరశరవిరతిర్ననౌరౌప్రభా)

శ్లో॥ నిజహితపశుసంచయంపాతితం
ఫణిముఖగళతావిషేణాంతికే
సపదిహరివరోవిలోక్యస్వయం
సకరుణనయనామృతంప్రాపయత్॥ 97

ఆ. ఫణివిషానలమునఁబడియున్నహితులను
గోవులనుపరార్థ్యగుణుఁడుచూచి
తనదయామృతమునఁదడిపినవేవేగ
వారులేచిరాత్తవాయులగుచు. 90

(వృ—ప్రహర్షిణీ)
(ల—మ్నౌజ్రౌగస్త్రిదశయతిఃప్రహర్షిణీయం)

శ్లో॥ ఉద్ధృత్య పభుకరుణాంబుపూరసేకాత్
సంప్రాప్యస్వబలమితస్తతశ్చచేరుః

శ్రీకృష్ణ స్తదనుతదద్భుతాది హేతుం
జ్ఞాత్వాతత్పరిహారణేచ్ఛురాబభాసే॥ 93

చ ప్రభుకరుణాసుధారసని
రస్తవిచేతనతాభితాపులై
విభయమనస్కులై మిగుల
వేడ్కనుగోవులునర్భకుల్మహా
శుభముగమున్నవెందిరుగు
చున్విహరించిరికృష్ణుఁడీదురం
తభయముగల్గ హేతువును
దాఁగనిదావవడంచు వేమరన్. 91

(వృ—ప్రభద్రకం)

(ల—భవతినజౌచసజగాః ప్రభద్రకం)

శ్లో॥ క్షణమవలోక్యమనసాతదాహరిః
సలిలమహాంతరగతాద్భుతధ్వనిం
ఫణిముఖసంభవమధోనిశమ్యచ
స్వయమఖిలజ్ఞకతయావివేదతత్॥ 99

క. ఒకనిముషంబుమనంబున
నుకనుంగొనిజలముఁలోధ్వనులువినితానే
సకలజ్ఞుండగుటదురం
తకఫణివృత్తాంతమెఱిఁగెదామోదరుఁడున్. 92

(వృ—ప్రహరణతిలకం)

(ల—ననభనలఘుగాః ప్రహరణతిలకం)

శ్లో॥ అతికుపితమనాస్స్వజలమపవిషం
నిజమహిమగుణాద్రచయితుమభవః
కటివసనశిఖాదికమతిసుదృఢం
లఘుతరమతిబధ్యతటముపగతః॥ 100

చ. మనమున సర్వముం దెలిసి
మాధవుఁ డప్పుడు కోపవేగముం
గొని నిజశక్తిసంపదను
గుత్సితమైన జలంబు నిర్మలం
బొనరచఁ గోరి నెన్నడుము
నొయ్యనఁ గట్టి శిఖన్ బిగించి చ
య్యన నదిపొంత కేగ లవ
మంతయు సందియ మొందక య్యెడన్. 13

(వృ—ప్రచితకదండకః)

(ల—ప్రచితకసమభిధో ధీర ధీభిస్స్మృతో దండ కో నద్వ
యాదుత్తరైస్సప్తభిర్యైః)

శ్లో॥ అథకిలతటగతంసత్కదంబం
నిరీక్ష్యస్వయంతచ్ఛిఖాసత్వరంసప్రపద్య
ప్రథితజవమతిసంపూర్ణనీరంప్రవాహే
నిపత్యస్ఫురద్బాహుయుగ్మాత్సమంతాత్

జలమధికరముత్కీస్యసంచార
ముచ్చైశ్చకారాహినాథంవిచేతుం
తమఖిలగురుమవిజ్ఞాయచక్షు
శ్రవాఅప్యతిక్రోధశోవేష్టయత్స్వాంగదండాత్॥

శా. శ్రీనాథుండునదీతటాంతికమునం
జెన్నొందుసీరంధ్రశా
ఖానప్రోచ్చకదంబమెక్కిజవవ
త్కాళిందిలోదుమ్కిపూ
ర్ణానందంబునసర్వముంగనుటకు
ద్యద్వృత్తినీదంగనా
నానామానునెఱుంగలేకవడినా
నాగంబుజుట్టెన్వెసన్. 94

(స్రగ్విణీ-ప్రవృత్తకం)

(లయదాసమావ్రాజయుగ్మకా
పూర్వయోర్భవతితత్ప్రవృత్తకం)

శ్లో॥ మహావిషజ్వాలికాంచితై
రాస్యగైర్దశనసంచయైస్తనుం
తదాగ్రసత్తేననిస్పృహః
ప్రాకృతస్సపురుషోయథావసత్॥ 102

ఆ. ఘనవిషాగ్నిశిఖలగ్రాలునాస్యంబుల
దంష్ట్రలనుతదీయతనువునెల్లఁ

గర చెంగపటునాటకప్రవర్తకుండెల్ల
వారిభంగిఁ జేష్టవదలియుండె. 95

(వృ——ప్రవర్ధమానం)

(ల—నౌపాదేధత్ఫతీయ కేసనౌనసంయుక్తా
ప్రథమాంఘ్రిక్రృతయతి ప్రవర్ధమానం
త్రితయమితరమపిపూర్వసదృశమిహ
ప్రతత గతిభిరితిగదితంఖలువృత్తం)

శ్లో॥ ఏవంసర్వవిమోహనాయలోకనాథేస్మి
న్గత చేతసఇవవిగత చాంచల్యే
తటగతపశుశిశుకప్రశయఆపితదా
సభయమధికహృదయమహావ్యసనోభూత్॥ 103

క. సకలవిమోహనుఁడగుహరి
వికలతనొందినవిధంబువెలయనిలువన
ర్భకులునుగోవులుదటమున
నొకనిముష ముభీతినొందియుండిరివ్యధలన్. 96

(వృ——పాంచ్యావృత్తిః)

(ల—పూర్వేణయుతోథపంచమః
పాంచ్యావృత్తిరుదితేతియుగ్మయోః)

శ్లో॥ ఘోషస్థితవల్లవీజనాః
పూరుషాహలధరశ్చసంగతాః

పితాన్ జనాథ యాత్రిత్వా
స్స్వం ప్రపేదుర థతన్నదీతటం॥ 102

ఉ. ఘోష మునన్వసించునయ
కోవిదులైన జనంబు లెల్లరు౯
ఘోషలచేత నొండొరులఁ
బల్మరు బిల్చుచుఁ గృష్ణుజాడన
న్వేషణ జేయుచున్న రిగి
వేగముతన్నది పాంత కేగిరా
ఘోష మొనర్చుచున్వెడిన
కుఱ్ఱలకై జనుగోవులట్టుల౯. 97

(వృ—ప్రియంవదా)

(ల—భువిభవేన్నభజరైః ప్రియంవదా)

శ్లో॥ అవిచలంతమధమీలితాంబకం
హరిమమీసమవలోక్య దుర్భరం
వ్యసనమేత్య బహుధా ర్తనిస్వనై
రురుదురా ర్తకరణీయనిస్పృహాః॥ 103

క. కదలక గన్నులు వీడక
నొదిగి నిలచియున్న బాలునో గీఁగని వ్రేతల్
మదిఁ బొక్కుచుఁ జేయుందగు
నది లేక నురోదనంబొనర్చిరి పెలుచ౯. 98

(వృ—వీడా)

(ల—ప్రథమముదితవృత్తే
విరచితవిషమచరణభాజి
సకలలఘునిగురుయుగళనిధనయుక్తే
విధృతరుచిరపదవితతియుతిరిహభవతిపీడా)

శ్లో॥ అథకిలహరిమాతా
బహువిధవిలపనగతచేతాః
అరుదదథజనకఅపివిమతిరరుదత్
హలధరఇదమఖిలమపివిదితఅభవదవక్త్రా॥ 106

చ. అపుడుయశోదతీవ్రమగు
నాపదనొందిమహాస్వనంబుతో
నపరిమితప్రలాపభయ
మందెనునందుఁడునందనున్మహా
చపలతఁబేరుకొంచురొద
సల్పెహలాయుధుఁడెల్లభంగిస
ర్వపతిమహత్త్వముం దెలసి
పల్కక నూరకయుండెనత్తరిన్. 99

(వ—పుటః)

(ల—ఋనిశరవిరతినౌకాఖ్యాపుటోయం)

శ్లో॥ ఇతిహరిరథతద్భక్తానురాగం
సుదృఢమఖిలముద్వేత్తుంముహూర్తం

విహ్వృదయఇవ తాఁ మోహప్రలాపో
న్మనస ఇహదృశా సర్వాన్దదర్శ॥ 107

శా. ఈరీతిన్ హరిభక్తసంఘమునకున్
హృత్పంకజారూఢవి
స్తారప్రీతి నెఱుంగఁ గోరినిముసా
ర్థంబిట్లు నిశ్చేష్టుఁడై
వారల్వేదన నొందఁగాంచి దయచే
వారింపఁ దా సంగసం
చారం బొప్పఁగఁ గన్నులం దెరచి కీ
ర్తున్వారిఁ గాంచెన్వడిన్ 100

(వృ—పుష్పితాగ్రా)

(ల—అయుజినయుగ రేఫతో యకారో
యుజిచనజౌ జరగాశ్చపుష్పితాగ్రా)

శ్లో॥ తదుపరినిజదేహమాత్తదైర్ఘ్యం
ఫణిపతిః క్షణమాశుకల్పయిత్వా
తదహిపపృథువాలమాత్మహస్తా
త్సుదృఢతరం పరిగృహ్యావేష్టనాని॥ 108

(వృ—భద్రికా)

(ల—ననరలగురుభిశ్చభద్రికా)

శ్లో॥ లఘుశిథిలతరాణి దేహత
స్సపదిసవిరచయ్య వేగతః

గగనగతమనేకధాజవా
త్సముదమహానదావివృత్యతం॥ 109
(వృ—భద్రవిరాట్)
(ల—ఓజేతపరౌజరౌగురుశ్చే
న్మౌనజ్జౌగ్భద్రవిరాడ్భవేదనో జే)
శ్లో॥ ఏవంహరిణావిహన్యమానః
పాపైశ్శకంఠగణై రహిర్వ్యతిష్ఠత్
దేవాఃకుసుమైరవాకిరంస్తం
గోపాఃపాపిపురనంతహృత్ప్రమోదం॥ 110
సీ. పిమ్మటనిజదేహ మమ్మోయిఁబెరిగించి
ఫణికిభీషణతగన్పరచివేగ
నహిపతివాలంబు నాత్మహస్తంబున
గీలించిబహుమార్గలీలగగన
తలమునకెగయ నత్తరిగిరగిరఁద్రిప్పి
తనువేష్టనముల జిత్రముగవిప్పి
జలముపైనిజబాహు బలముజొప్పడవైచి
శిథిలాసువగునట్లు జేసెనతఁడు.
గీ. ఇట్లుశ్రీహరిచేతనహీశ్వరుండు
చెనకఁబడివడిప్రాణాపశిష్టుఁడయ్యెఁ
గుసుమవర్షంబుదివినుండికురిసిరమరు
లఖిలగోపకులధికప్రియంబుఁగొనిరి. 101

(వృ—భ్రమరవిలసితం)
(ల—మ్భౌన్గౌగస్స్యాద్భ్రమరవిలసితం)

శ్లో॥ ఇద్ధంసీరేపతితవిషభృతః
సర్పేష్వీశఃపదకమలయుగాత్
చక్రీన్ముత్యాఙ్ఫణిపతిరపితం
జ్ఞాత్వాశ్రీశంమనసినతిమదాత్॥ 111

క. విషధరుఁడువిషమునుమియుచు
విషమునఁబడియుండెనఖిలవిషహారుఁడుమహా
విషమతఁదీయఫణంబుల
విషమంబుగనాడఁదెలిసెవిష్ణుండనుచున్. 102

(వృ—భాద్వపులా)
(ల—భేనాబ్ధిత్తోభాద్వపులా)

శ్లో॥ పశ్చాత్పతింవీతజవం
జ్ఞాత్వాహరిప్రక్షుభితం
పత్న్యస్తునాగాధిపతే
ర్భీతాఃప్రపేదుర్మహితం॥ 112

గీ. పిదపనహిపతికాంతలాభీమబలుని
చేతఁదమవిభుఁడట్టివిచేష్టవృత్తిఁ
బొందియుండుటవినిపొక్కిపొక్కివెతల
నొందుచునుజనికనిరియచ్యుతుననంతు. 103

(వృ—భుజగశిశుసృతా)

(ల—భుజగశిశుసృతానామః॥)

శ్లో॥ శిథిలనిజశిఖాబధ్వా
కటితటవసనంశ్రీవం
కుచపిహితపటంచైతా
స్సనతిమభవమూచుస్తం॥ 113

క. వదలినశిఖలనుముడుచుచుఁ
జెదరిగినకటివసనములను జేర్చిపయిటలిం
పొదవసవరించుకొనిహరి
పదములకును మొ్రొక్కియిట్లు పలికిరిపడఁతుల్. 104

(వృ—భుజంగప్రయాతం)

(ల—భుజంగప్రయాతంభవేద్యైశ్చతుర్భిః)

శ్లో॥ నమస్తేజగన్నాయకకూ్రిరశిక్షా
విధానోద్భవస్యప్రభోస్యప్రహారః
నతేసాధుతాసాధుతైవాప్రియాస్తే
నలోకావనత్వంఖలోక్షేపహేతుః॥ 114

భుజంగప్రయాతము.

జగన్నాయకాదుష్టసంఘుంబులందుగ్రం
పఁగాభూమిపై సంభవంబైననీకుఁ
అగణ్యోత్తమత్వంబయావీనినొంపఁ
బగల్లేపునీకుర్విపై నేరియందున్. 105

(వృ—భుజంగవిజృంభితం)

[ల—వస్వీశాశ్వచ్ఛేదోపేతం
మమతనయుగ నరసలగై ర్భుజంగ విజృంభితం]

శ్లో॥ మాంద్యగ్భిమాశ్యోద్యద్ధాలా
హాలఖలమదహృతిరిహభోననోపకృతిర్విభో
కింత్వత్త్యంతా సాధుక్ష్ఖో భా
కరవిషముఖదశనయుతత్వద్యాష్ట్యవిభుగతా
పాగ్జన్మన్యేషః కింభవ్యం
మహితమధికమితరదురాప్యమాపతపఃఫలం
యుష్మద్దివ్యాంఘ్రిద్వంద్వాంచ
న్నటనజనితసుకృతమవాప దేవమునీప్సితం 115

పంచచామరము.

పరేశ మాంద్యగుద్విపాస్యభంగ మెన్న నెంతయున్
స్మరింపమాకుమేలగున్విష ప్రవృత్తి నొంపఁగన్
పురాతనాత్మజన్మమందుఁ బుణ్యమేమిజేసెనో
వరుండునీపదాబ్జనాట్యవైభవంబు నొందఁగన్. 106

(వృ—మద రేఖా)
(ల—మాన్సగస్యాన్మద రేఖా]

శ్లో॥ శ్రీపాగ్జన్మనితీవ్రం
కృత్వాజప్యాదుఘఘ్నం
యత్వాపాంఘ్రియుగంత
ల్లేఖేయంకిమితోన్యత్ ॥ 116

గీ. లచ్చిమచ్చికనిచ్చలుసచ్చరిత్ర
గణ్యనుగుతీవ్రతపముఁ జనన్యమతిని
ప్రాగ్భవంబుననొనరించిబట్టినేప
దంబునదిపీనిశీర్షగతమ మెనహహా. 107

(వృ—మధు)
(ల—మధుయదిననగౌః)

శ్లో॥ భవదమలపదం
గతమహితజనాః
అజసురసదనే
నమతిముపయయుః 117

క. నీపదపద్మముఁ నొందిన
యాపుణ్యులుబ్రహ్మపదముస్నైనమనముచేఁ
బ్రాపింపనొల్లరెన్నఁడు
నాపదములభించెమాకనంతగుణాఢ్యా. 108

(వృ—మయూరసారిణీ)
(ల—ర్జౌరగౌమయూరసారిణీస్యాత్)

శ్లో॥ తామసోపిదోషసంయుతోయం
నాగరాడ్భవంవిముంచతాంయత్
శోభనంతదాపదుర్లభంశ్రీ
నాథతేదయాకిమిత్యుదీర్యా 118

మత్తకోకిల.

తామసాదివిశేషదోషవి
ధానవర్జితులౌచును
ద్దామసంస్మృతిమోహశూన్యులు
తద్దయుంగనలేనియీ
క్షేమకారివిశేషశోభన
సిద్ధిఁగాంచెఁగదామహా
తామసుండగుసర్వనాథుఁడు
దారసత్కరుణాస్థితిన్. 109

(వృ—మత్తా)

(ల—మత్తాజ్ఞేయామభసగయుక్తా)

శ్లో॥ పుంవర్గాంతర్గత ఇతి హేతో
ర్భూయా స్త్వంపూరుష ఇతిసంజ్ఞః
భూతాంతస్సంస్థితివశత స్త్వం
భూతాఖ్యోసీశ్వరజగతీహ॥ 119

(వృ—మనోరమా)

(ల—నరజగైర్భవేన్మనోరమా)

శ్లో॥ స్వమసిసర్వతో మహాత్మక
స్సతతమార్యసంగతంప్రభో
గగనవాయుముఖ్యవాసతో
వ్రజసిభూతివాససంజ్ఞితాం॥ 120

(వృ—మణిమాలా)

(ల—త్యౌత్యౌమణిమాలాఛిన్నాగుహావక్త్రైః)

శ్లో॥ త్వంకారణశూన్యశ్శిశాపరమాత్మా
జ్ఞానప్రతిపాద్యస్త్వంబ్రహ్మసమాఖ్యః
మాయాపరివర్తీసర్వాంచితశక్తిః
కాలాత్మకతాతేకాలస్యవిహారాత్ ॥ 121

సీ. పురుషాంతరములసంపూర్ణుఁడవగుటచేఁ
బూరుషవరుఁడనఁబొదలుదీవు
సర్వభూతాంతరసంస్థితత్వంబున
భూతాహ్వయత్వంబుఁబొందితీశ
సర్వగతుండవై సంచరించుటచేత
దేవమహాత్ముండవీవయంద్రు
గగనాదిభూతసంగతినొప్పఁగతమున
భూతవాసుఁడనితెల్పుదురునిన్ను

గీ. నీవుకారణశూన్యతనెగడుకతన
దేవపరమాత్మయంద్రుసందియములేక
భవ్యవిజ్ఞానమయుఁడవై బ్రహ్మవగుదు
ప్రకృతితోఁగూడశక్తిసంపన్నుఁడంద్రు 110

(వృ—మత్తమయూరం)

(ల—వేదైరంధ్రైర్మ్తౌయసగామత్తమయూరం)

శ్లో॥ సృష్టిక్షేమక్షామవిధానేప్రథితత్వాత్
త్వంకాలాత్మఖ్యాతశరీరోసిమహాత్మన్
తుభ్యంసర్వప్రాణిరిరక్షాదృతమూర్తే
నిత్యంశ్రీమన్నిరజనేతాయనమోమః॥ 122

క. సృష్టిస్థితిలయకార్యా
భీష్టముచేకాలమూర్తినెన్నందగిసం
సృష్టప్రాణ్యవనసమా
కృష్టాత్ముఁడవైననిన్ను గీర్తింతుమజా 111

(వృ—మంజుభాషిణీ)

(ల—సజసాజగాభవతిమంజుభాషిణీ)

శ్లో॥ ధృతవిశ్వవిశ్వమయవిశ్వకారిణే
భవతేస్తువిశ్వవిభవేనమస్క్రియాః
ప్రకృతేఃపరోప్యభవసర్వదాస్వయం
ప్రకృతింగతోసినగుణానమాయితా॥ 123

క. విశ్వధరవిశ్వపాలక
విశ్వేశ్వరవిశ్వరూపవినుతింతుముని
న్నీశ్వరప్రకృతిగుణంబుల
నశ్వరుఁడగునీకులేవునయుగుణవిదితా. 112

(వృ—మంజుభాషిణీ)

(ల—సజసాజగాగితిచమంజుభాషిణీస్యాత్]

శ్లో॥ అపిచాసినాసినహివేత్సిబంధయోక్తో
భవముక్త ఏక ఇతిమాయినోవదంతి
బహుశక్తిభేదవశతః ప్రభావయుక్త
స్సతనుత్వకారణతయా ప్రమాణవాంశ్చ॥ 124

చ. కలవనికల్గఁబోవవని
కందువుగన్గొనలేనిబంధసం
కలితుఁడవీవుముక్తుఁడవ
ఖండుఁడవైకక్కఁడవంచుమాయకు
ల్బలుకుదురీశశక్తులవి
భాగముచేతమహాప్రభావమున్
సలలితసత్ప్రమాణమును
సాంగుఁడవౌటగ్రహింతువిమ్మెయిన్. 11?

(వృ—మదనార్తా)

(ల—అన్తేగురుయుగ్మంత్యస భాశ్చేన్మదనార్తా)

శ్లో॥ త్వంశాస్త్రనిదానంచచతుర్మూర్తిరనంత
స్సాక్షీసతతాజ్ఞేయమహారూపకవిష్ణుః
ఏవంవిధరూపప్రథితాఖండసుధామ్నే
నిత్యంశతశఃకుర్మ ఇమావందనరాజీః॥ 125

ఆ. నీవుశాస్త్రగతివినియతచతుర్మూర్తి
వంతమొందకుందునట్టివాఁడ

విట్టినామరూపవృత్తులుగన లేని
యట్టినీకొనర్తు మయ్యానతులు. 114

(వృ—మణిగుణనికరః)

(ల—నసుహాయయతిరిహ మణిగుణనికరః)

శ్లో॥ అభవసదయభవభయహరణహరే
సకలభువనచయఅపితవనియతిః
సకలుష మపినిజపతిమవసభయాం
సుతమగుణినిమపినహరతిజనకః॥ 126

క. అభవసదయభవభంజన
విభువరనీసృష్టిలోన వెలసితిమిటుమా
విభునిదయఁగావఁదగ నా
త్మభవునిఁద్రుంపుదు రెదుష్టమతియుతునైనన్. 115

(వృ—మందాక్రాంతా)

(ల—మందాక్రాంతాజలధిషడగైర్మ్భకాతౌగురూచ)

శ్లో॥ నిర్దుష్టోయంతపిమషఃధిప
త్రాహినఃప్రాణనాథ
భూయాదస్మద్భువనకుశలం
చేతినప్రార్థయామః
వైధవ్యోద్ధంభరమశుభవం
ప్రాప్తుముద్వేగయుక్తా

స్త్వత్పాదాంభోరుహముపగతా
దేహమాంగల్యభిక్షాం॥ 127

శా. అక్రూరుండితఁడీతనిన్విడువుమ
య్యాలోకము ల్వీనిచే
నాక్రాంతాతిసుఖంబులయ్యెననికా
దార్తార్తినాశంకరా
సక్రోధత్వముచేతవీనిదునుమఁ
సర్వేశవైధవ్యదుః
ఖాక్రాంతిఁ సహియింపలేముపతిభి
క్షార్థంబుబూరింపవే. 116

(వృ—మణిదీప్తిః)

(ల—మసౌస్తోజయుగామణిదీప్తిర్దిజ్నిధిభిర్యదివిచ్ఛిన్నా)

శ్లో॥ నిష్పిష్టానిశిరాంస్యసువాతా
యాంతిపునఃప్రతిపద్యంతే
రక్షస్త్వద్యపతింపరిణేతా
నఃకురుభూయఇదాంఘ్రింభో
ఏవంక్రూరమతిర్నహిభూయ
స్త్రీహ్యాభవేత్యనునీతస్సః
త్యక్త్వానృత్యమగాత్తటమీశః
ప్రీతిమగాదహరప్యుచ్చైః॥ 128

చ. శిరములుపిండియయ్యెవిభు
 శేఖరప్రాణములున్నతాగత
స్ఫురణనుజెందెబ్రోవుమిఁకఁ
 బూర్వపుదుష్టతమానునీతఁడీ
శ్వరభవదాజ్ఞశీర్షముల
 పై ధరియించునటంచు వేఁడనా
హరికరుణించివీడెభుజ
 గాధిపుఁడున్మదమొందెనెంతయున్. 117

(వృ—మత్తేభం)
(ల—తోభోయజౌసరనగాః పఙ్క్తి
 సూర్యయతిమత్తేభమత్రకథితం)
శ్లో॥ పశ్చాద్గతేషుబహువారేషు
 జలపూరాంబుదాత్తగగనాః
నిత్యానవద్యకుముదాత్యంత
 విస్ఫురణకృత్యాచితేందుమహాసః
కామానుకూలగుణరామామ
 నోహరణభూమానవాతచలనాః
ప్రాపుర్దిగుజ్వలనదీపా
 శ్శరత్సమయకోపాయకారిఃవసాః॥ 129

ఉ. పిమ్మటఁగొన్నినాళ్ళుజన
 వీతజలాంబుదసంవృతాంతరి

ఝుమ్మనువిస్ఫురత్పుముద
గాననమండనశీతభానుతే
జమ్మనుగల్గికాంతలన
జస్సమునేపుచుఁగాముబెంపునుం
దెమ్మెరలొప్పవచ్చెనటి
దీప్తకరన్నిశలెంతొ వింతవై. 118

(వృ—మృగీ)
(ల—రోమృగీ)

శ్లో॥ తత్రరా। రాగతా।
లోకమో, దావహా॥ 130

క. ఆశారదరాత్రిలయం
దాశాపిశాసముద్ధహర్షమునజనుల్
పాశిశస్త్రమనుచుఁబొగడఁబ్ర
కాశింపుచురాకవచ్చెఁగడునొప్పిదమై. 119

(వృ—మత్తాక్రీడా)
(ల—మత్తాక్రీడామోమ్తానో నా
వితిలగితి చవసుశరద శయుతికా)

శ్లో॥ స్వప్రాణేశాత్ప్రాగ్రిమస్యా
గ్రితఘనసదరుణమభతిలకగమం
జారానేకాసీకోద్యన్మ
న్మథరథనిహితకనకకలశనిభం

మారఃపాన్థాన్తర్ధైర్యార
ణ్యాదహనకరధృతహుతభుగుపచయః ।
రేజేపూర్ణేందో శ్రీమన్మం
డలమఖిలభువనసముదయలలితం 131

శా. నాధాలంకృతదేవరాడ్దిగబలా
నవ్యాస్యతిల్కాంబనన్
మాధవ్యాశుగమీనకేతనరథా
న్తక్షిప్తకుంభంబనన్
శ్రీధామాత్మజుఁడుపాంథహృద్వనులహిం
సింపంగఁజేకొన్నకుం
డాధారంబనజంద్రమండలములో
కానందమైభాసిల్లెన్. 120

(వృ—మాత్రాసమకం)

(ల—...మాత్రాసమకంనవమోల్లంతం)

శ్లో॥తస్మిన్ సమయేయదునాథోయం
పశ్యన్ జలజాతరిపుంభ్రాంతం
ప్రీత్యాయమునాలహరీప్రాంతే
గానంచక్రేఖిలమోదార్థం॥ 132

క. ఆరాకాసమయంబున
నీరదతనుఁడాశశాంకునింగనియమునా

తీరంబునమధురరసా
థారంబగుగానమునుముదంబునఁజేసెన్. 121

(వృ—మాణవకం)
(ల—మాణవకంభాత్తలగాః)

శ్లో॥ శ్రీసదనేశోత్రసుఖం
కుర్వతివేణోర్నినదం
గోపవధూరాజిరభూ
న్నాదరసార్ద్రాత్మతలా॥ 133

గీ. అట్లుగోపాలశేఖరుఁడనుపమాన
మధురరసపూర్ణగానసంభ్రమముచెరవఁ
ఘోషమునవసియించెడిగోపకాంత
లానినాదంబువినిరిమహాప్రియమున. 122

(వృ—మానినీ)
(ల—భవతినజావిహమానినీజరా)

శ్లో॥ శ్రవణపథంగతవత్యధోహారే
ర్మధురరవేమహితేమనోరమే
వ్రజవనితాఃకిలనిష్ప్రిహామతి
భ్రమముపగమ్యవిచేష్టతాంగతాః 134

(వృ—మాలినీ)
(ల—ననమయయయుతేయం మాలినీభోగిలోకైః

శ్లో॥ పరిచితగృహకృత్యాన్యాశుసంత్యజ్యచాంక
స్థితనిజతనయానప్యుర్వ్యాభాగేవతార్య

పతితదనుజమాతృభ్రాతృబంధూన్విసృజ్య
ప్రజవముపయయా స్తంశీఘ్రరంధ్రీధృతిఘ్నం 135

చ. హరికృతగానమున్వినిన
యంతనెవిస్మృతదేహలై మతి
స్థిరతలుదక్కి విభ్రమతఁ
జేష్టలుమానిప్రజాంగనల్గృహాం
తరములఁగృత్యముల్విడచి
తల్పములన్విడిపుత్రులన్మనో
హరులఁదదీయబంధువుల
నందరవీడ్వడిచేరిరాహరిన్. 113

(వృ—ముఖచపలా)

(ల—ఆద్యదళంసమ స్తం
భజేతలక్ష్మచపలాగతంయస్యాః
శేషేపూర్వజలక్ష్మ
ముఖచపలాసోదితాముసినా)

శ్లో॥ ఘోషసతీస్వమాస్తా
స్మరాశుగైర్హ్యతహృదంబుజాతాస్తాః
వీక్ష్యైవంహితమాచే
భువనహితంశ్రీహరిర్మహితః॥ 136

క. స్మరశరపరిపీడితసుం
దరులనుహరిగనిసవిస్మితంబగుమదితోఁ

గరుణదళుక్తో త్తహితసం
భరితవచోరచననిబ్లుబఃఖకందొడఁగా. 124
(వృ—మేఘవిస్ఫూర్జితం)
(ల—రస ర్త్వ శ్వైయ్మాఁ న్సరరగురుయుతా
మేఘవిస్ఫూర్జితంస్యాత్)
శ్లో॥ ఇమాయామాయంకింవా
నిశిసముపయాతామహారణ్యదేశం
నసాధ్వీనామేషా
సముచితమతిస్స్వతన్త్ర్యాలోత్థాంగనానాం
కులభ్రంశోకీర్తి
క్షతిరపిభవేదాత్మబంధుష్వవజ్ఞా
పరేషాంసంపర్కా
త్తదిహచపలంయాంతుసద్మానియామం॥ 137
శా. మీరిబ్బంగినిమత్సమీపమునుసం
ప్రీతి న్వడినాత్రియం
దారణ్యస్థలికేగుదెంచితిరికా
ర్యంబేమిమీకిందుసం
సారంబుల్విడిసత్కులాంగనలకి
ట్లారీతినన్యప్రియుం
జేరంగోరుటదుర్యశోవమతులం
జెందించుబొండియ్యెడన్ 125
(వృ—మౌక్తికమాలా)

(ల—మౌక్తికమాలాయదిభతనాగా)
శ్లో॥ మామకనామస్మృతిరపిభక్తిః
ప్రీతిరజస్రంమమపదగీతిః
స్యాద్యదిముక్తిర్భవతినృణాంవా
కామకలార్హోనతదపయాంతు॥ 128

గీ. తలపమన్నామసంస్మృతిధన్యభక్తి
యెపుడునాయందుసంప్రీతియెన్నదగిన
మద్గుణంబులగానంబుసద్గతులనొ
సంగునేగాముకుఁడగానుజనుఁడుమీరు. 126

(వృ—మౌక్తికదామ)
(ల—చతుర్జగణంయదిమౌక్తికదామ)
శ్లో॥ హరాస్యమనోజవికారపరీత
మనఃపరితాపకగోక్తిశితాస్త్ర
మునివ్రజనార్యఇమాభయభగ్న
హృదిపునరేనమథోచురదస్రు॥ 189

క. హరిమదనాస్త్రవ్రతాంతః
కరణదహనపటుకటూక్తిగణశరములవే
గిరియించవచెలులుభయదుః
ఖరసాప్లుతలగుచుఁబలుకగాసాగిరాగిః. 127

(వృ—యుగ్మవిపులా)
(ల—యస్యాంలస్సప్తమేయుగ్మే
సాయుగ్మవిపులామతా)

శ్లో॥ భర్తారంతత్పితృభ్రాతృ
పుత్రప్రభృతిభాంధవా౯
మాతృస్స్వప్రీతిసంపన్నా౯
పూజ్యా౯స్వసుహృదోప్యమూః॥ 140

(వృ—రవివులా)

(ల—ఇత్థమన్యారశ్చతుర్థాత్)

శ్లో॥ సంపరిత్యజ్యప్రజానాం
గర్హణంవాదుఃఖహేతుం
బుద్ధిత౯త్యజ్యాతిదుష్టం
కర్మచాప్యంఘ్రింగతాస్తే 14

సీ. పతులమత్సుతులసన్నతులనత్తలవారి
పతులబంధువులసంతతులతతుల
నకలుపజననీజనకులబంధులపితృ
వ్యకులమమ్మనుగట్టిపై వఁదగిన
యంతటివారినంతంతటవిడనాడి
యెంతయులోకదురంతనింద
కోడకయిదిచెడ్డయాహితమనిమది
నెఱఁగియునుడుగకహృదయకమల
గీ. ప్రీతిదంబులనిత్యలక్ష్మీతతముల
ఖ్యాతసకలమునీంద్రహృజ్జాతమోహ
భీతిహంబులత్వత్పదశ్రీతలముల
డెందములనిడిచేరితిమిందుకృష్ణ. 128

(వృ—రథోద్ధతా)
(ల—రాన్నరావిహరథోద్ధతాలగౌ)
శ్లో॥ సద్మసుస్వశయనాసనాన్యపి
త్వత్ప్రమద్యపరిహృత్య తేపదం
ప్రాణదంఖలుగతానిరాకృతా
శ్ఛేదనూన్ శరణసంత్యజామహే॥ 142
క. గృహములనాసనశయనని
వహములవిడితావకాంఘ్రిపద్మములనమా
ద్వహములని చేరితిమిమ
మ్మహహాపొమ్మనినవిడుతుమసువులనిచటన్. 1´9
(వృ—రుక్మవతీ)
(ల—మ్భాసగయుక్తారుక్మవతీయం)
శ్లో॥ ఏవమనన్యప్రాప్యసఖీనాం
సాధునిశమ్యప్రార్థితమీశః
దీనదయాళుత్వాన్ముదితాభి
స్సాకమనంగక్రీడయారేమే 143
చ. హరితనయందగాకితర
మందభిలాషలువీడియిట్లును
స్థిరమతులై గృహంబులకుఁ
జేరఁదలంపక వేడుచున్నసుం
దరులనుజూచిదీనజన
తావనతావనుఁడాటవారినం

దరఁగరుణించిమారజని
తత్క్రమవాపియొనర్చెఁగ్రీడలన్ 130

(వృ—రుచిరా)
(ల—చతుర్గ్రహైరిహరుచిరాజభస్జగాః

శ్లో॥ అతీంద్రియాఃకిలఘనయోగినోయథా
మహాముదఃప్రియకృతలాలనాదిభిః
గతస్పృహాస్తనుషుచసంసృతావపి
వ్రజాంగనాస్త్రికరణతోభజన్హరిం 144

చ. విషయవిరక్తులైనెగడు
విశ్రుతయోగివరేణ్యులట్లుని
ర్విషమముదంబునొందియదు
వీరసమర్పితచిత్తలైదురా
మిషమయదేహముల్మరచి
మేలిమిసంసృతులంద్యజించియా
విషధరశాయిఁగొల్చిరడ
వింగరణత్రయవృత్తినంగనల్ 131

(వృ—లలితా)
(ల—ధిరైరఖాణిలలితాతభాజరా)

శ్లో॥ ఇత్థంసఖీస్స్వపరికల్ప్యనిస్పృహా
స్స్వాస్మిన్గతంసదనురాగమంతరం
సమ్యక్పరీక్షితుమనాకహావృతే
హ్యంతర్దధేలినిబిడేలతాగృహే॥ 145

క. అతినిస్పృహులై తనతో
సతతము వర్తించుయువతిసంఘములమనో
గతమగునభిలాషముగను
మతినంతర్ధానమొందె మధుహరుఁడు పాదా 132

(వృ—లలితం)
(ల—లలితమభిహితంసౌహ్రానామతః)

శ్లో॥ హృదయసుహృదిచక్షుర్గోచరతాం
త్యజతిసపదిగోప్యోత్కంఠాపదం
నిరుపమముపగమ్యాప్రాంతాపనీ
భవతతిషువిచేరుస్సోత్కంఠితాః 146

ఉ. ప్రాణసఖుండుతమ్ముఁ గను
బాణునిపాలొనరించి యెంతయుఁ
గాణలజేసి డాగ భయ
కంపితచిత్తసరోజలై యసు
త్రాణమునందశక్తిఁగొని
తత్సరసీరుహనేత్రలాబహిః
ప్రాణుద్రుమంబులఁ వెదకి
పల్కరుఁగుయ్యిడిరివ్విధంబునఁ. 133

(వృ—లళితం)
(ల—నయుగంసకారయుగళంచ
భవతిచరణేతృతీయకే

తదుదితమురుమతిభిర్గళితం
యదిశేషమస్యఖిలు పూర్వతుల్యాకం)
శ్లో॥ వకుళార సాలతరభూంగ
హారిరమరపాదపాదయః
అసితతనురమలపంకజదృ
క్కముదృష్టఏమలతికామనోర్థహ్యాత్॥ 147
చ. వకుళములార చూతతరు
వర్గములార పవిత్ర దేవదా
రుకతరుముఖ్యలార యొక
రుఁ సితపంకజనేత్రుసీల దే
హకలితుఁగృష్ణునింగనరి
యంగవలంగనుగప్పిమానపే
టికఁగొనిపోయె యెందుఁగలఁ
డేలతలార యెఱుంగఁజెప్పరే. 134
(వృ—లలవా)
(ల—పంచమునొర్ధానసయుతాలలనా)
శ్లో॥ ఇద్ధమనేకావనిజకుంజతతా
గోపతరుణ్యాస్సహామనోవ్యసనం
సాధువిమృగ్యప్రియమనాప్తఫలా
స్తంప్రతిగీత్యాసకరుణంచుకృశుః॥ 148
గీ. ఇట్లనేకవిధంబులనింపులచట
నెల్లధరణీరుహంబులవల్లికలను

వెదకి వెదకి హరింగను వెరవు లేక
గాన మొనరించి రిట్లు సకరుణముగను. 18

(వృ—లక్ష్మి)
(ల—నయుసభయుక్తాననసాగో
దశరవికృతయతిరిహాలక్ష్మీః)

శ్లో॥ తవజననాత్ దేవవిభో ఽయం
వ్రజఇహాసమభవదతిపూతః
త్వయినిహితాత్మా సుచయాస్త్వాం
నను సురగణనుతనిజభక్తాః
శుభదభజంతేతవరూపం
రుచిరమచిరముపనయదృష్ట్యోః
త్వదితరముత్సృజ్యవసంతి
రభయదకురుపరిభవహీనాః॥ 149

చ. పరమపవిత్రనీవిటకు
భస్థితిజన్మము నొందఘోషమి
త్తరిబహుపావనంబగుచు
ధన్యతనొందెను పాళిణమెల్లనీ
సురుచిరమూర్తియందిడివి
శుద్ధమతిన్ భజియించుభక్తులి
ట్లరయుచుఁగుయ్యిడంగనభ
యంబు నొసంగనురమ్ము వల్లభా 136

(వృ—లవలీ)

(ల—ముఖచరణగతమనుభవతిసత్కృతీయం
ద్విగురుయుతసకలచరణాంతా
చరణమివహాలక్ష్మ
ప్రకృతమవరమఖిలమపియదిభవతిలవలీసా

శ్లో॥ విషజలభయగతహృదయసరసిజాతాః
విషధరదితిభవగతభీతిః
సపవనజలపతనార్తా
స్త్వమవసిహుతభుజఆపిహరకుసుమశరమహా ర్తిం॥

క. విషజలవిషధరదానవ
విషమానిలవృష్టివహ్ని వేగంబులచేఁ
దృషితలమముఁబ్రోచితివీ
విషమశరునిబారినుడుపవేజగదీశా. 137

(వృ—వక్త్రం)
(ల—వక్త్రంవాద్యాన్నసాస్యాతా
మద్ధేర్యోనుష్టుభిఖ్యాతం)

శ్లో॥ దేవత్వంనోయశోదాత్మ
కింత్వీశస్సర్వహృత్సంస్థః
ఆత్మాసీద్ధంవిమోహార్థం
మర్త్యోవాభాసిసర్వత్ర॥ 151

గీ. దేవనీవుయశోదకుఁదేజరిల్లు
తనయుఁడవకావుగన్గొనదరళకమల

నయనసకలచరాచరా న్తరవిభాస
మానుఁడవుపరమాత్మవమ్లానతేజ. 138

(వృ—వసుమతీ)
(ల—త్సౌచేద్వసుమతీ)

శ్లో॥ నాథాద్యకరుణా
శూన్యోమదనతః
హింసీద్ధమవనో
త్రాతానయదినో॥ 152

ఉ. నాథదయార్ద్రిత న్విడియ
నాథలఁజేసిసుమా స్త్రిచేమముం
బాధలనొందఁజేయఁగను
పాయముగన్గొన వేఱులేదుమా
నాథయనాథనాథతగు
నాయనిమూర్ఛిలిసేదదేరిచిం
బాధరలామనోజునన
యంబునుదూరఁదొడంగిరీక్రియః. 139

[వృ—వంశస్థం]
(ల—జతౌతువంశస్థముదీరితంజరౌ)

శ్లో॥ ఇతీరయిత్వాబహుధాప్రియంఘనా
మసహ్యమానా స్మరబాణవేదనాం
విమూర్ఛితా స్తత్పరమా త్తచేతనా
స్సుమా స్త్రిమేవంబభణుర్వ్రజాంగనాః॥ 531

(వృ—వసంతతిలకం)
(ల—ఉక్తంవసంతతిలకంతభజాజగౌగః)
శ్లో॥ బాల్యేకృతాకిలతవేద్భశమారసంజ్ఞా
త్వచ్చేష్టితానవగతేఃపితృభిఃపురైవ
సాధూన్నమారయహిపాపముపైష్యసిత్వం
నేశేనదగ్ధమఖిలందహతాంగకంకిం॥ 134

ఉ. మారుఁడవన్నపేరిడిరి
మాన్యులునీదగుదుష్టవృత్తిక
న్నారఁగఁజూడకేబుధజ
నాళికిహింసలొనర్పదోషహా
నోరిసుమాస్త్రనీతనువు
నెంచినశంభుఁడుసర్వమూలసం
హారమొనర్పఁడాయెనటు
లైనశుభంబగుఁగాదెమారిటన్. 140

(వృ—వసంతమాలికా)
(ల—విషమేససజాగురూసమేచే
త్సభరాయశ్చవసంతమాలికాస్యాత్)
శ్లో॥ కఠినఃకఠినాశుగోభవాంశ్చే
త్కురుతేంతంయువతితత్వేర్తినూనం
ఇతివాగధిపస్సమాస్త్రజాలం
ప్రదదత్తేనకరోషిఘోరకృత్యం 515

గీ. కఠినుఁడవునీవుకఠినాశుగములొసంగ
యువతిజనులనుహింసింతువేక్రొ-యనుచు
విధినుమా ప్రస్రములొసగెనావిరులచేత
నింతఘోరముగామము నేపుదహహ. 141

(వృ—వృత్తా)
(ల—ననసగగురుర చితావృత్తా)
శ్లో॥ హిమకరనహిమకరోసిత్వం
నశిశిరరుచిరపికింత్వాద్యైః
అవిదితభవదధికత్వైర్భై
ర్నిహితమిదముచితవాగ్యుగ్మం॥ 156

క. హిమకరుఁడుశిశిరకరుఁడని
విమతులునీసాధుతపనవిధమెఱుఁగకనీ
యమలిననామయుగంబిడి
రిమదింగనదగవునినుగు రించీసంజ్ఞల్ 142

(వృ—వృత్తనామ)
(ల—శ్రీరజౌగలౌభవేదిహేద్వ్యశేనలతుణేనవృత్తనామ)
శ్లో॥ శేనుకూలనామరేమ్యగాంక
రాత్రిచారఇత్యదఃకిలాద్య
రాత్రిచారిణోబలావినాశ
కానకింతుసత్వవద్ధరాహి
రాహుణాగళంప్రవేశితోపి
భక్షితుంబహిఃప్రసారితోసి

కంఠదాహతః ప్రభతిశ్రితో
యదిహ మాస్తుదర్వ్యథాధునైవ॥ 157

మ. నినురాత్రించరుఁ డీతఁడన్న ఘనులే
నీదుష్టతంగన్న నా
రనియూహించెదమా నిశాటులయినన్
హాఘోర దీనాబలా
జనులందుఁ గింపరు రాహువంతవడిని
చ్చల్ మ్రింగినిన్గ్రక్కు వే
దనకుస్ భీతిలిఁ మ్రింగినన్ బ్రతుకమే
తాపంబులేకీయెడన్. 148

(వృ—వానవాసికా)
(ల—తద్యుగళాద్వానవాసికాస్యాత్)

శ్లో॥ తచ్ఛిఖినోమిత్రతాప్రసక్తేః
సంప్రతిలేకింనుదాహకత్వం
మారుతసంప్రాప్తమామనంతి
స్వాప్తగుణాకాంతిమేవమార్యాః॥ 158

క. అనిలాని న్ననలసఖుం
డనవింటిమిగావునంగదా రానీకి
ట్లనదలదహియించుటము
న్ననిరిఘనుల్మిత్రగుణములబ్బెడిననుచున్. 141

(వృ—వాతోర్మి)
(ల—వాతోర్మీయంకథితామ్భౌతగాగః)

శ్లో॥ యామ్యాశాగ్యాస్సముపాయాతవాయు
శ్శీతస్యాత్ప్రాగిఃమార్యోక్తిరాసీత్
అద్రైశ్యపావ్యర్థతరాభూత్కమేవం
నఃపుణ్యాద్వ్యానమ్రుపాభాషిణస్తే॥ 159

శా. యామ్యాశాభవమారుతంబెవుడుశై
త్యప్రాచురంబంద్రుముల్
సౌమ్యత్వంబెటుపొ్రాయెనోవిబుధవా
గ్జాలంబనర్థక్రియా
గమ్యంబానెతదస్మదీయసుకృత
కార్యంబుచేఁగాకనీ
సౌమ్యాహ్లాదకముల్భయంబోసఁగుటా
శ్చర్యంబుగావించెదుర్ 145

(వృ—వాణినీ)
(ల—నజభజరై స్సదాభవతివాణినీగయుక్తైః)

శ్లో॥ మలయమహీధరోపగతదానవవహ్నిసంగాత్
కిముయమదిగ్జనగ్గతతదంతకారిశక్తేః
అనిలభవానతివ్యసనహేతుకోధునాతే
నసముచితంభవేద్వ్యవతిభంజనంసుఘోరం॥ 160

చ. మలయమహీధ్రమందుఁబలు
మారుజనించినదావవహ్నితోఁ
గలియుటవోయమాశనుసు
ఖస్థితినుంటతదంతకక్రియుం

దెలియుటనోమముఙ వ్యసన
దీనలనొంచెదుమారుతాశుభం
బలవడబోదునీకిటుల
వంగనలంబొలియింపు మెంతయుఙ. 143

(వృ—వాణీమ్యాబ్ నయసౌగురు)

(ల—సహి తానిధివిరతి శ్చేదిహవాళీ)

శ్లో॥ ఏవంనార్యోమదనశరై
రుదితభయార్తాశ్శుమా స్తత్రిం
సంపూర్ణాంశు ప్రచయయుతం
తముడుపతించాంబరసంస్థం
సర్వానందాస్పదమభయాం
మలయధరోద్ధంపవమానం
నిందంత్యస్త్వ ప్రియచరితాః
రురుదురత్రస్తాభయదాస్తాః॥ 161

చ. తరుణులు మన్మథా స్త్రజని
తవ్యథ చేభయ మొందిమారిని
స్ఫురదమలాంశుపూర్ణుడగు
చుఙ గగనంబునబొల్చుచంద్రునిఙ
సరసమనోజ్ఞయామ్యాధర
జాతసమీరునిఁదిట్టుచుఙ మహాః

దరమునఁ బోఁ చిచు హృత్ప్రియుప
దంబునుగానక నేడ్చిర య్యెడలన్. 147

(వృ—విపులా)
(ల—ఉల్లంఘ్యగణత్రయమాదిమం
శకలయోర్ద్వయోర్భవతిపాదః
యస్యాస్తాంపింగళనాగో
విపులామభిసమాఖ్యాతి)

శ్లో॥ ఇత్థంసహరి స్తరుణీత తే
న్నిజజగతానురాగ మవగంతుం
అంతర్ధానంగతమూర్తిః
కతిచిత్సమయమాసిన్యే॥ 162

క. ఈరీతినాము కుందుఁడు
నారీహృదయానురాగనయములఁ గనస
త్కారుణ్యుఁడయ్యువారల
గారించెనుకొంతతడవుకడు వేడుకతోన్. 148

(వృ—విపరీతపథ్యావక్త్రం)
(ల—ఓజయోర్జేనవారిధే స్తదేవవిపరీతాది)

శ్లో॥ దీనబంధుర్దయాన్వితః
తదావ్యసనసంతప్త
సుందరీమండలాంతికే
ప్రసన్నమదమవాపుర్హి॥ 163

గీ. దీనబంధుండు హరిదయాధీనచిత్తుఁ
డగుచు వ్యసనాభితప్తలై యుడ్డుయువతి
జనులసముఖంబునందు సాక్షాత్కరించె
నతిముదంబును బొందిర య్యాబలలంత. 149

మాలిని.

సకలదివిజశత్రుక్షేపణాయ ప్రవృద్ధ
ఘృదయగతతమఃప్రక్షాళనాయోర్వరాయాః
భరహరణవిధానాయాత్తమర్త్యావతారో
వతు హరిరిహ లక్ష్మీకాంత రాయాఖ్యధీరం. 1€4

మాలినీ.

దనుజుల హరియింపన్ ధర్మముల్ రూఢినుంపన్
మనుజులకుఁ దమస్సంప్రాప్తి నొంపన్ ధరిత్రీ
ఘనభరమునడంపన్ గాను మర్త్యస్వరూపం
బునుగొనిన జగంబుల్ ప్రోడ బ్రోచుం గృతీశున్. 1‡0

ఇతి శ్రీమదుభయకవితాధౌరేయ సుకవిబుధజనవిధే
య కోటమర్తి యజ్ఞకవినామధేయ విరచితే శ్రీకృష్ణ
లీలామృతరసే మహాప్రబంధే ప్రథమస్తరంగః॥

గద్య.

ఇది శ్రీమదుభయకవితాధారేయ సుకవిబుధజన
విధేయ కోటమర్తి యజ్ఞకవినామధే
యాంధ్రీకృతంబగు శ్రీకృష్ణ
లీలామృతరసంబను
మహాప్రబంధంబునందు
ప్రథమతరంగము ముగిసెను.

శ్రీ

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

కృష్ణలీలామృతరస

ద్వితీయతరంగారంభః.

(వృ—విశ్లోకః)
(ల—జోగావధాంబుధేర్విశ్లోకః)
శ్లో॥ శ్రీనాయకోవతాత్కారుణ్యా
చ్ఛ్రీమత్కృతీశ్వరందీర్ఘాయు
శ్శ్రీవాగ్విభూతిసంపత్కీర్తిః
ప్రాపయ్యప్రాభవంసర్వత్ర॥ 1

క. శ్రీనాథుండుకటాక్ష
శ్రీననవరతంబుఁ బ్రోచు శ్రీకృతిపతి న
త్యానందసంపదాయుర
మానయశఃప్రాభవముల నొసఁగి ప్రియమునన్. 1

(వృ—విద్యున్మాలా)
(ల—మోమోగోగో విద్యున్మాలా)
శ్లో॥ పశ్చాత్కృష్ణస్త్రీభిస్తాభి
స్సార్ధంరాసక్రీడాంకృత్వా

ఇచ్ఛాంచక్రేస్సర్వోపాయై
స్తత్సంప్రీతిం కర్తుంవాంఛన్॥ 2

ఉ. పిమ్మట కృష్ణుఁడా సఖుల
బృందముతోడ మనోహరానురా
గమ్మున వారికింబ్రియసు
ఖంబులొసంగఁదలంచి వేగరా
సమ్మనుక్రీడసల్పఁగవి
సమ్మదినుత్సవ మొందెదేవ సం
ఘమ్ములనంతభాగమునఁ
గ్రమ్మికనుంగొని సంతసింపఁగన్. 2

(వృ—వితానం)
(ల—వితానమేభ్యోయదన్యత్)

శ్లో॥ అనేకమాణిక్యశోభా
సనాథసౌవర్ణకాంత్యాం
సుసైకతారణ్యపఙ్క్తౌ
నివేశమాశుప్రచక్రుః॥ 3

క. ఘనమణిగణశోభాంచ
త్కనకమయసుసైకతాస్పదవనస్థలిన
వ్వనితలతోఁగ్రీడాన
ర్తనమొనరింపందఁగదు పదంబునమర్చెన్. 3

(వృ—వియోగినీ)

(ల—విషమేససజాగురుస్సమే
సభరాల్గోధగురుర్వియోగినీ)

శ్లో॥ లలనాధహరిస్త్వతోంగనా
తదను శ్రీహరిరప్యతస్స్వభి
ఇతిసత్పరికల్ప్యమండలం
సబభౌమధ్యగతో జనార్దనః॥ 4

చ. ఒకతరలాక్షియుంబిదప
నొక్కముకుందుఁడు వానిప్రక్కనిం
కొకహరిమధ్యయున్నపల
నొక్కజనార్దనుఁ డిట్లుమండలా
త్మకమగు బారుదీర్పియట
దామరసాక్షుఁడు మధ్యవర్తియై
సకలమనోహరాంగులను
సంతసమొందఁగఁ జేసెనత్తరిన్. 4

(వృ—విపరీతాఖ్యానికా)
(ల—జతౌజగౌగావిషమేసమేస్యా
త్తౌజ్గౌగఏషావిపరీతపూర్వా)

శ్లో॥ వినీలరత్నస్ఫుటపద్మరాగై
స్సగ్గుంభితేవాతితరాంవిరేజే
ప్రవాళతామ్రాబ్జముఖీఘనాంగ
శ్రీవాసుదేవాంచితరాసరాజీ॥ ౬

గీ. నీలఘనదేహకృష్ణప్రవాళతామ్ర
సుందరీసముదంచితానందకేళి
మండలంబొప్పె సురనీలమణిసరోజ
రాగగుంభిత కంఠహారంబనంగ. 5

(వృ—వేగవతీ)

(ల—సయుగాత్సగురూవిషమే చే
ద్భావిహ వేగవతీయుజిభాద్గా)

శ్లో॥ ముఖపంకరుహేనిజవేణుం
సాధునివేశ్యమహామధురం
పదతాండవమిశ్రితమిచ్ఛ
ద్గాయతిసంప్రతివనమాలీ॥ 6

గీ. ముఖసరోజమునను మొగివేణువుఘటించి
చరణతాండవమునసరసిజాక్షు
డొప్పియానుదతులనొగి తాండవక్రీడ
సల్పజేసిదానసక్తిదనరె. 6

(వృ—వైతాళీయం)

(ల—షడ్విషమేష్టౌసమేకలా
స్తాశ్చసమేస్యుర్నోనిరంతరాః
నసమాత్రపరాశ్రితాకలా
వైతాళీయేంతేరలౌగురుః)

శ్లో॥ ఉచ్ఛ్రతరంగాయతిప్రభా
తాశ్చమృగాక్ష్యస్సాదరంజగుః
సచమండలమధ్యసంస్థిత
శ్చకోనృత్యంతాభిరంచితం॥ 7

డ
త్యానందమొప్పారత
ద్బాలామండలిమెచ్చునట్లుబహుళస
ద్భావంబుతోమధ్యయుం
దోలింబాడుచునాట్యమున్సలుపస
త్యుత్సాహతంగామిను
ల్మేలంచున్వడిబాడినాట్యములునె
మ్మిన్జల్పిరానానన్. 7

(వృ—వైశ్వదేవీ)
(ల—పంచాశ్వైశ్ఛిన్నావైశ్వదేవీమమాయా)
శ్లో॥ యేయేశ్రీకృష్ణాఃపార్శ్వభాగంప్రపన్నా
స్తేతేనారీణాంబాహుదండావలంబాః
నృత్యంతోగానంకుర్వురాభిర్భ్రమంతో
మధ్యస్థఃకృష్ణోగాపయత్కృష్ణనారీః 8

మ. యువతీమండలబాహుదండములబా
హుద్వంద్వసంవేష్టన్

జవమొప్పంగొనియున్న కృష్ణులు సఖీ
సంఘంబులంగూడిగ
నవినోదంబొసరింపమండలజనా
నత్యర్థులై యొప్పఁగో
పవధూనాధుఁడు కృష్ణులన్నతులదాఁ
బాడించెనాడింపుచున్. 9

(వృ—శశివదనా)
(ల—శశివదనాన్యా)

శ్లో॥ పదతలరేఖా
కృతిభిరనంతాం
బహురచనాఢ్యా
ముపలఘుకుర్వన్॥ 9

(వృ—శశికలా)
(ల—ద్విహయలఘురథగితిశశికలా)

శ్లో॥ చరణకమలభవసుశుభదరజసా
పరిసరవిసృమర తరుగిరినిచయం
అపతితమపిలఘుహరిరుపరచయన్
అకురుతసురనుతఘనతరనటనం॥ 10

సీ. పదపంకజద్వయాస్పదములై యొప్పారే
ఖలచేతభవ్యచక్రగతిధరణి

బహువిధచిత్రసంపదల నొప్పుపదాంబు
రుహపరాగముపార్శ్వరూఢపుష్ప
తతుల నెల్లఁబవిత్రతనుఁ బొందఁ జేయున
య్యతులితగుణశాలియగు ముకుందుఁ
డమరవరేణ్యులవ్వయి మోదమును జెందు
నట్లునాట్యమొనర్చెనహహయనుచుఁ
గీ. జూచుచుండెడిజనులు మెచ్చుచునన నంత
ముకమునద్భుతమును బొందమునులు పొగడ
గానరసములనుగని మృగగణము మేత
లుడిగి మెడలెత్తి సందడి విడచికనఁగ. 9

(వృ—శంభునటనం)
(ల—జసౌనభజసౌనభలగామనుదివా
కరయుతిర్యదితుశంభునటనం

శ్లో॥ అనంతగుణరూపవిభవాశ్రయ
మహాప్రకృతిసంగ్రహపటుర్విభురమూః
స్వభక్తిభరితాః ప్రముదితాంతర
యుతాస్స్వపదికర్తుమనుమన్యనితరాం
ప్రకల్ప్యఘనరాసవిభవాఖ్యన
టనంతమపరిశ్రమనుదం ప్రియా
జనైస్సహలసత్సలిలకేళిమ
చిరంచరితుమీప్సితమగాత్కలము దా॥ 11

మత్తకోకిల.

అంతహీనమహాగుణప్రభుతాశ్రయప్రకృతిక్రియా
త్యంతసంగ్రహశక్తి(శ్రీశు(డుహర్షమేర్పడని౦తులన్
వింతగాఘనరాసకేళివివృద్ధహర్షల(జేసిత
చ్ఛాంతిదీర(గనంబుకేళినిసల్ప(గో రెనువారితోన్.

(వృ—శాలినీ)

(ల—శాలిన్యుక్తామ్తౌగౌగోబ్ధిలోకైః)

శ్లో॥ కాంళిందాఖ్యంసింధుమావిశ్యతాభి
శ్చక్రే క్రీడాంనిస్తులాంనీరమధ్యే
గంధేభేంద్రోవాశరేణూత్క్షితాభ్ది
ర్నారీకాంతాపః స్తముక్తైర్యథాస్వన్. 12

ధృవకోకిల.

అనుపమాంబుకళిందకన్యకయందుకృష్ణు(డుసుందరీ
జనుల(గూడికరేణుహస్తవిసర్జితాంబులచేమహా
వనవిహారమొనర్చుదిక్కరిభంగినీరవిహారముల్
జనులుమెచ్చుకొనంగసల్పెలసత్తరంగములుబ్బ(గన్

(వృ—శార్దూలవిక్రీడితం)

(ల—సూర్యాశ్వైర్మసజాస్తతాస్సగురవ
శ్శార్దూలవిక్రీడితం)

శ్లో॥ అన్యోన్యాంబునిషేచనైస్మితగరు
చ్చక్రాంగకారండవ

ప్రఖ్యాంభశ్చరవత్రివ_ర్త్యా_నితతీ
సంచాలనై రవ్యలం
ఖాస్వాతోర్కనదాచ్ఛపద్మకుముదా
ద్యాకర్షణై రబ్జగీ
తారంగాభిముఖా_త్తతీ్రవగళిభి
శ్చక్రుర్వినోదం_స్త్రియః॥ 13

పృథ్వీవృత్తము.

జలంబులనుజల్లుచుంగుముదపంకజాతాదులన్
బలంబునబెనంగుచున్ఘనసదీ్రపవాహాంబులం
జలంబులనెదుర్చుచున్విపులభంగచంచత్తగం
బులందరిమియాడుచున్మనిరిపూవుబోండ్లిక్రియన్.

(వృ—శిఖరిణీ)

(ల—రసైరుద్రై శ్ఛిన్నా యమనసభలాగశ్శిఖరిణీ)

శ్లో॥ కదాచిత్కాంసేనత్రిలివలయఫేనప్రణిహిత
స్సమానేతుంకృష్ణంఝడితిమధురాంనీలవసనం
తదాకూ్రర భిఖ్యస్వపురిరజనీంతామవనయ
న్నుషస్యుత్థాయశ్రీవ్రజపరిసరంతూర్ణమగమత్॥ 14

సరసాంకవృత్తము.

తరువాతకృష్ణబలులందనకై దుర్జేర్చన్
దురభిష్టకంసుఁడనుపంపొలిజామునందుం

బురినుండి వెల్వడియునప్పుడుమూదవేశుం
డరుదెంచి మందకడనెయ్యనఁజేరెసంధ్య౯. 13

(వృ—శిఖా)

(ల—శిఖిగుణితదశలఘురచిత
మపగతలఘుయుగళమపరమిదమఖిలం
సగురుశకలయుగళకమపి
సుపరిఘటితలలితపదవితతిభవతిశిఖా)

శ్లో॥ రవిరతిగమనవశతఇవసదరుణ
గుణతనుగధగగనవిపణికా
తలసముపనిహితరుచిరబహుతర
పరిమళమిళదరుణరజసఇవతతిః
అపరకకుబతికుపితయువతి
పరదిగభిగతికలుషితవదనమివ
ప్రభుపరుణసమయసముచిత
విధికరణధృతసదరుణకలశఇవబభౌ॥ 15

(వృ—శ్రీః)
(ల—గ్శ్రీః)
శో॥ సో। బ్ధిం। పా౯। గాత్॥
(వృ—శ్రీః)
(ల—పజ్బరహైశ్రీర్భతనగగై స్యాత్)

శ్లో॥ పశ్చిమదిక్స్త్రీస్వపతిసమీప
స్థిత్యుపలబ్ధాస్యవికసనాఘూత్
తత్పరపత్నీత్రయమపిఖేదా
దాననకాంత్యావిరహితమాసీత్॥ 16

సీ. రవిదూరయానసంభవపీడచేఁగండె
నోయనఁగనరుణాంగయుక్తుఁడగుచు
నంబరవిపణియందమరఁబోసినమృదు
కుంకుమరాశియోకోయనంగఁ
దూర్పుదిక్కునకొమ్మతోఁగూడఁగుపితయై
పశ్చిమాస్త్రీముఖపద్మమనఁగ
వరుణుండుసంధ్యాద్యుపాసనకై యుంతి
కమునసిల్పినతామ్రకలశమనఁగ

గీ. నొప్పిభాస్కరుఁడపరాబ్ధినుండఁజొచ్చెఁ
బశ్చిమాశాంగనప్రియుండువచ్చెననుచు
ముఖవికసనమునొందెఁదన్ముక్తదిశలు
వెల్లనై ముఖకాంతులవీడియుండె. 14

(వృ—శుద్ధవిరాట్)
(ల—మాన్జౌ శుద్ధవిరాడిదంమతం)
శ్లో॥ యజ్వజ్వాలితవహ్నిసంభవో
ధూమోవానువియోగినీహృది

జాతాగ్నేస్సముదీరితో యథా
ప్రావర్ధింత మసాం మహాభరః॥ 17

స్రగ్ధరా.

యాజుల్సాంధ్యంబులందో
య్యనవనళమునందాజ్యహోమంబొనర్పం
గాజాతంబై నధూమో
త్కరము క్రియవడింగామినీహృత్స్మరాగ్నిక
ీజంజన్మించుధూమో
ద్భ్యుదయమనజనాక్ష్యుజ్జ్వలత్వంబుదూలం
గా జేయంజాలుపెంజీ
కటులుదనరెలోకంబు గన్పింపకుండన్. 1?

(వృ—శుద్ధవిరాడార్షభం)
(ల—అస్మిన్నేవతృతీయపాదకే
తక్షారస్యః
ప్రథమేచవిరతిరార్షభంవదంతి
తచ్ఛుద్ధవిరాట్పురస్థితం
త్రయమపరమిదమపిచపూర్వసమంస్యాత్)

శ్లో॥ చోరాం తర్భయకృత్ప్రయోజదీప్తివిహంతా
కుముదాననకాంతిదోగమచ్ఛకాంకః
శ్రీపుత్రనియోజితధ్వజః
క్షితివిరహిన్నృణాంభయముజ్ఝన్॥ 18

స్రగ్విణీ.

చోరచిత్తంబులన్ శోభిలం జేయుచున్
సారసంబుల్ముఖచ్ఛాయలన్వీడఁగా
మారుఁడెత్తెన్ సుశుంభధ్వజంబన్గనీ
హారభానుండు జెన్నొందెకల్వాల్వెడన్. 15

(వృ — శ్యేనికా)
(ల — శ్యేనికారజౌరతౌగురుర్యదా)

శ్లో॥ చంద్రికావిరాజితాలయస్ఫుర
ద్గోపురావృతిప్రవేశ్యగోష్పదం
క్షీరదోహనస్వనాకులంవ్రజం
సాగమన్మహాముదన్వితస్తదా॥ 19

మహాస్రగ్ధరా.

జలజాతాదిప్రభాప్తిన్ సదమలగృహాగో
శాలలంబొల్చిగోష్ఠ
ట్యులసంచారాంచితంబై కుముదవిశదస
ద్గోకులక్షీరదోహా
జ్వలమై జెన్నొందుఘోషాస్పదమునవుడుదీ
క్షుం బ్రవేశించి చిత్త
స్థలినక్రూరుండుసంతోషముననిటులబ
ల్జాడలన్ వేదలంచెన్ 17

(వృ — శోభావతి)

(ల—శోభావతీతిగదితాభుజగాధిపేన)

శ్లో॥ కస్యారోపి సాధురితమే ప్రతిభాతికంసో
మాంపాహిహేశ్రోద్యదిహామత్ప్రభుదర్శనార్థం
సంప్రేషిత స్తదరిణా మను తే ఖలం మాం
నోచామలం సకలవిన్మను తే హారిర్వా 20

భుజంగప్రయాతము.

ననుంగంసుడీపద్మనాభున్ స్వసద్మం
బునుం జేర్పగాబంపెఁ బుణ్యుండనై తిఁ
మనంబందుగృష్ణుండుమామం పెదుష్టుం
డనంజాలునోభక్తుండం చెంచునో క్రూ. 18

(వృ— సమానికా)

(ల—ర్జౌ సమానికాగలౌచ)

శ్లో॥ ఏవమాత్మని ప్రియావ
లోకనేచ్ఛురాదరేణ
సత్వరం జగామ దివ్య
లక్షణం హరేస్సద్మ॥

పాదపవృత్తము.

ఈవిధమైనమహేహాలతోడఁ
శ్రీవిభునెంచుచు జిత్తములోనఁ
తావడినేగి సదాఘునశోభా
[illegible] 19

(వృ—సమ్మతా)

(ల—నరయుగంభవేత్సమ్మతాలగౌ)

శ్లో॥ తమవలోక్య రామశ్చ మాధవ
స్తదనువిష్టరే సన్నివేశ్య తం
బహువిధైర్వచోభిః ప్రియోచితై
ర్ముదమకుర్వతామర్చయాప్యమూ॥ 21

తోటకవృత్తము.

కనియాతని రాముఁడు కంజవిభే
క్షణుఁడున్ యదువీరుని స్వాగతమున్
వినయంబునఁ బల్కి సువిష్టరమం
దుననిల్పిరి సత్కృతితో మిగులన్. 20

(వృ—సరసా)

ల—సజసాగురుశ్చ కధితా సరసైషా॥

శ్లో॥ హరిణా సపృష్టకుశలో తిముదాతం
సకలంనివేద్య కిలకంసఖలేన
ప్రహితోధనుర్యజనదర్శన హేతో
రవదద్వ్యవామితి పురీముపనేతుం॥ 23

దోధకవృత్తము.

బలహరు లెల్లశుభంబుల భక్తిం
బలుకగనుత్తర వాక్యములొప్పన్

దెలుపఁగఁగంసుఁడు తేబనిచెన్ మి
మ్మలఘుగతింబురికంచువచించెన్. 21

(వృ— స్రగ్విణీ)

(ల—రైశ్చతుర్భిర్యుతా స్రగ్విణీసమ్మతా)

శ్లో॥ శ్రీహరి స్తద్వచస్సమ్యగాకర్ణ్యత
జ్జన్యయానాయనందాది గోపాన్లఘు
సర్వసస్నాహ భాజో భవంత్విత్యధో
దీర్యసు స్వాపచారూ రిమితా నిన్వితః॥ 24

మదనవృత్తము.

కంసుండు యజ్ఞము హవీక్షణ సేయ మమ్మున్
హిం సేచ్ఛఁ బిల్చె వడి నేనిపుడేగుదంచున్
హంసస్వరూపుఁడు స్వకీయ జనంబుతోడన్
స్వాసంబులు బ్బనని తాజనెనిద్రఁబొందన్. 22

(వృ— స్రక్)

(ల—స్రగితిభవతిరసనవకయతిరియం)

శ్లో॥ తదనుతిమిరఖలవృతనయనజగ
న్నిచయహృదయఃభయభరమిహాలఘుయన్
దినవిభురనుచరమరుణముదయభూ
ధరగురుతరశిఖరమనయదచిరం॥ 25

పంచచామరము.

అనంతరంబునందుగాఢమైనచీకటుల్లగ
జ్జనాళికక్షిమీలనంబుసల్పవారిబోవఁగా
నినుండుసూతునంపగానహీనవేగమొప్పన
య్యానూరుఁడేగుదెంచిదీప్తినందఁజేసెలోకముల్. 23

(వృ—స్రగ్ధరా)
(ల—మ్రభ్నైర్యానాంత్రయే
త్రిమునియతియుతా స్రగ్ధరాకీర్తితేయం)

శ్లో॥ పశ్చాత్ప్రాగంగనాస్యప్రనిహితవలయా
కారభూషేవబంధు
శ్లోకానామావిరాసీత్ప్రియసరసిజినీ
దిక్సతీషుస్ఫురంతీం
దీప్తివ్యాప్తింగతాసుప్రభుగగనసద
స్సన్నివేశాత్తరావ
శ్రీవ్యాప్తూర్ధ్వనావాపతగకులరుతే
దిగ్వితీర్ణేత్యుదీర్ణే॥ 26

(సుగంధి)

పిమ్మటన్సరోజరాజిప్రీతినుల్లసిల్లఁగా
సమ్మతిన్దిశల్విలాసింపస్వామివచ్చువేళవా
ద్యమ్ములట్లుపక్షులెల్లసర్వలోకబంధుబిం
బమ్ముపైల్చెఁదూర్పుదిక్కుఘాలమందుబొట్టనన్. 24

(వృ—స్వాగతా)
(ల—స్వాగతేతిరనభాగగురుయుగ్మం)॥

శ్లో॥ శ్రీహరిస్ససబలస్సహరామ
స్స్వాప్తబంధుభిరుదూఢరథాద్యైః
సంవృతః పురసతీషుదురాధి
క్లాంతహృత్సుమధురాం ప్రచచాల॥ 27

(ఉత్సాహము)
రామకృష్ణులుః స్వబంధురాజఁగూడిరథముపై
ప్రేమతోడనెక్కిమిత్రబృందమెల్లవెనుకరా
నామహాత్ము లేగునంచునంగనాళివగవఁగా
శ్రీమనోజ్ఞమైనవీడుఁజేరఁదర్లెముదమునన్. 25

(వృ—సింహోద్ధతా)
(ల—సింహోద్ధతేయముదితా మునికాశ్యపేన)

శ్లో॥ గచ్ఛన్నధిశ్రమనుదచ్ఛ జలాభిపూర్ణాం
దృష్ట్వానదీంబలహరీ యమునాంరథస్థౌ
అక్రూరనామవిబుధస్త్వనుసీయతత్ర
స్నానార్థమంబునినిమగ్న తనుర్బభూవ॥ 23

గీ. అంతనక్రూరుఁడామార్గమందువిమల
జలముచేనొప్పు యమునలో స్నానవిధిని
దీర్పసూహించి రథముపైఁ దేజరిల్లు
బలహరులయాజ్ఞఁగొనిచొచ్చె భవ్యనదిని. 26

(వృ—స్త్రీ)
(ల—గౌస్త్రీ)
శ్లో॥ నీరే । పశ్య । ద్రామం । కృష్ణం॥ 29
(వృ—సుముఖీ)
(ల—ససజాస్సుముఖీ మతాగురుః)
శ్లో॥ అచిరేణసముస్నతానన
స్సరధోపరితౌవిలోక్యచ
సుమహాద్భుతమాప్య నిర్ఝరే
పునరప్యహితల్పగంహరిం॥ 30

తరల.

అతఁడుజలము నడుమమునిఁగి
యుచటహరినిహాలధరుఁ
చతురమతిని గనియుశిరము
జలమువలనవెలికొగిఁ
ధృతినినిలిపి రథముపయిని
తిరుగవిభులగనిమహా
ద్భుతమునుగొనిమరలనదిని
బుధుఁడునినిగెఁమోదమునఁ. 27

(వృ—సుముఖీ)
(ల—నజజలగైర్గదితాసుముఖీ)

శ్లో॥ కనకపటంఘనకుండలరు
 ఙ్మధురకటంస్మిత దీప్తముఖం
 సదయదృశంచ నిరీక్ష్యమహా
 ద్భుతపరితోషయుతో బ్రవీత్॥ 31

రమణకము.

జలములనడుమను సరసతమరలను
 జనవినుతుఁడుపట జవముననతా
జలజనయనునవజలజదతనునిబుధ
 జననతుకనకవసనునిమహా
జ్వలకటకమకుటసహితుసదయదృశు
 జగదధిపుహరినిసరసశుభం
బలపడగనిముదమమరనిటలసతు
 లధికముగనునిచియనెనిటులన్. 28

(వృ—సుమంగలికా)

(ల—సజసాస్సగాయదిసుమంగళికేయం)

శ్లో॥ అభవంభయాపనుదమీశముఖండం
 జగతాంజనుస్థితిలయాదిమహేతుం
 ధృతరూపముజ్ఝితతనుంగతమాయం
 ప్రణమామ్యహంవిధిహరీశ్వరరూపం॥ 23

మాలినీ—

అభవభయవిదారీయవ్యయాఖండశౌరీ
ప్రభువరభువనాళ్యుత్పత్తినాశైకహేతూ
అభయవిగతరూపావ్యాప్తసర్వస్వరూపా
శుభదవిగతమాయాచూడుమాద్యున్నుదృష్టిన్. 29

(వృ—సుకేసరం)
(ల—నరనరైర్గగాచలశ్శితంసుకేసరం)

శ్లో॥ కరుణయాపదాంబుజయుగంమమాధునా
బహుఖలస్యసంసృతిమహాంబుధౌసదా
అశరణంనిమజ్జతఇహాపయస్యహో
సతతమస్తుహృత్కమలగైతదాకృతిః॥ 33

మానినీ.

నీవదయార్ద్రవినిర్మలదృష్టిని
దేవమదాపదద్రుంపుటకై
భావమునంగని భవ్యగుణాధిక
పావనరూపముపావనిరీ
క్షావశమొందగజాలితివెన్నఁడ
సాధుభవంబులసంగతికిన్
బోవఁగనీకనుబ్రోవుముభక్తుల
బ్రోచినరీతిగభోహరినన్ 30

(వృ—సుభద్రకా)

(ల—భాగినర నార నావధగురుర్ది గర్కవిరమంసుభద్రక మిదం)

శ్లో॥ ఏవమనేక ధానయనగోచరం
హరిమనూనవైభవమముం
విస్మృతదేహ మోహవిభవేత్ర
సంస్తువతి మోహగంతమకరోత్
సోగమదాశుపూరితవిధిస్తటం
సహసితంహరిః ప్రియతరాం
వాచముచాచకింజలగత
స్థితోసికిముపశ్యస్యద్భుతమితి॥ 34

కవిరాజవిరాజితము.

ఇటులనతండునేక విధంబుల
నెంచనుతింపనహీనశయుం
డటులవి మోహమునంత యువీడిన
యాతని మోహమహాటవిలో
తటుకునఁదోయిచుతానదృశుండయె
తత్పరమందునతండునదీ
తటమును జేరిముదంబునశ్రీహరి
దర్శనమొందెరథంబుపయిన్ 31

(వృ— సౌరభకం)

(ల—చరణత్రయంభజతిలక్ష్మ
యదిసకలముద్గతాగతం
ర్న్యాభగాభవతిసౌరభకం
చరణేయదీహభవత_స్తృతీయకే)

శ్లో॥ భవతేన మోస్తుమహితాయ
సలిలనిచయాంతరే_స్తికిం
చిత్రమిత్యభవసూ_క్తమహో
బహుచిత్రహేతురసినాన్యచిత్రతా॥ 35

తరలివృ_త్తము.

వానిఁగనిముకుందుఁడిటులబల్కెఁనఘనీరమం
దోనయయితయింతతడసియుంటివధికచిత్రముఁ
గానఁబడెనెయన్ననని యెకంజనయననీయెడఁ
లేనిదియొకటింతయెచటులేదుజగతి మోహకా. ?2

(వృ—హంసమాలా)

(ల—సరగాహంసమాలా)

శ్లో॥ ఇతితస్మిన్కృతార్థే
వదదిశ్రీహరి_స్తం
దదృశేసార్ధి వృష్ట్యా
యయురేతేత్వరాఢ్యాః॥ 36

(వృ—హంసరుతం)

(ల—మ్నాగౌహంసరుతమేతత్)

శ్లో॥ గత్వా తేథ మధురాయాం
సర్వే రాజపథమాపుః
తే దృష్ట్వా యువతిసంఘాః
ప్రాసాదానభియయుః॥ 37

మలయజవృత్తము.

పరమకృతార్థత బరగిన యాదవ
పతియిటులఁ బహుపలుకుల చే
హరినినుతింపఁగ నటుపిదపంజను
లరిగిరి మెలగు ననలపురికిన్
సురుచిరమౌపుర సుఖనృపమార్గము
శుభసమయంబున సుజనహితుల్
సరగున జేరగ సరసులగాంచిరి
సతులటమేడలు దయగతులై. 33

(వృ — హాలముఖీ)

(ల — రాన్న సావిహ హాలముఖీ)

శ్లో॥ గచ్ఛతి ప్రథితయశసి శ్రీ
హరావభిముఖమగాత్
అంగనాతివిక్రతతను
ర్గంధభాజనయుతకరా॥ 38

సాధ్వీవృత్తము.

ఆపురుషులుబహుహర్షసహితులయి
యానృపపథముననల్లరుగఁ
జూపరులకుతగుచోద్యమునొసగెడి
సుందరియొకతెసుశోభనమౌ
లేపనమునుగొనిలీలనుహరినిచ
లింపనినయనవిలీనునిగా
నోపికగనిహరియుఁకుటిలతను
ద్యుతిగలసుదతికినొప్పననెఁ. 34

(వృ—హరిః)

(ల—రసయుగహయైర్నౌమ్ణౌ నమౌ
స్లౌగోయుదాకథతాహరిః)

శ్లో॥ హరిరథపుంస్త్రౌ మాలోక్య ప్రహర్షయుతోవదత్
సుదతికిమిదంహస్తన్యస్తంతతఃకుటిలాబ్రవీత్
సరసన్నృపతేస్లేపద్రవ్యంతవాతిభావాతింభవేత్
యదిధరముదాచేతిప్రేమ్ణాదదావమలాంతరా॥ 35

లాక్షిణివృత్తము.

నీవెవతెవుచెలినిరుపమరుచివిటు
నీవెటకేగెదునిజముగమా
కీవరిగెడిపనియిపుడుకరమునను
యేమిగొనుచుఁజనుదెచటికిమౌ

కావివరము జెపుమని సుదతి హరి
కార్యనృపతికడకరుగఁ దునే
నీవిధిపరిమళ మెనసిన మృదువగు
నీగంధముగొనియిపుడని యోగ్. 35

(వృ—హరిణప్లుతం)
(ల—మాన్సజో జోభరసంయుతా
కరిబాణకైర్హరిణప్లుతం)

శ్లో॥ తత్స్వ్వక్ృత్యవిలేపనంహరి
రాదరాత్సహజాదిభి
ర్ధ్రుత్వాపిప్రీతమనాస్త్రియం
తనువక్రతాకుత్సితాం
దృష్ట్వాతత్పదయుగ్మకం
స్వపదద్వయాదభినిరుద్య
స్వోద్ధ్యద్బాహుయుగేనత
ద్భుజయుగ్మమూర్ధ్వమథాక్షిపత్॥ 40

శిఖరిణి.

సుగంధంబుల్బ్రాయఁ
దగనొసగు దేయంచుఁహరియుఁ
నగఁగొమ్మాయంచుం
దరుణియొసఁగెఁ మన్ననమునఁ

జగన్నాథుం డానం
దమునఁగొని దాల్చె న్స్వతనువం
దగణ్యాంబాబంధు
ల్గొనియలదిరాహార్యానుమతిం. 36

(వృ—హారిణప్లుతా)
(ల—సయుగంసలఘూవిసమేగురుర్యుజినభాచభరాహారి
ణప్లుతా)

శ్లో॥ హరిహ స్తనిర స్తవికారతా
తరుణిరుజ్వలదేహలతాబభౌ
త్రిజగజ్జనమోహనదేవతా
సమరుచిర్హరిసంగమతింయయా॥ 41

ఉ. ప్రేమనుగంధమట్లలది
శ్రీహరిదాన్ని త్రివక్రరూపము
ద్దామతమాన్పగోరిస్వప
దంబులదానిపదద్వయంబుపై
వేమరుజేర్చి బాహువుల
వేడ్క గరంబులనెత్తిగొమ్మ తా
గామశరార్థయైహరిని
గన్గొనెగాము లాభిలాషయై. 37

(వృ—తుమా)
(ల —తురగరసయతిర్నాత తౌగః తుమా)

శ్లో॥ తదమలహృదయప్రీతిమజ్జేక్షణ
స్స్వహృదయకమలేసమ్యగావేద్యతాం
రిపుహరణకృతేరూర్ధ్వమేస్యామితే
సదనమితినివేద్యప్రయాతోరిపుం 42
(వృత్తరత్నాకరవృత్తాస్సమాప్తాః)

వసంతతిలకా.

గచ్ఛన్పథిస్వమనసఃప్రతికూలదుష్టా
న్నిఘ్నన్పదాంబుజగతానభితోభిరక్షః
ప్రాప్యాలయంపిమతకంసఖలస్యసద్య
స్తంతూర్ణమంతకపురీమనయన్ముకుందః 43

గీ. అట్లుమతిగోనుతెరిగిమేమరినిద్రుంచి
నిన్నుజేరెదమనిపల్కినీరజాక్షు
డరిగివిమతులద్రుంచిసన్మతులబ్రోచి
కంసుదునుమాడెదద్గృహాంగణమునందు. 38

[వృ—సింహోద్ధతా]

పశ్చాత్సకంసపితరంహరిరుగ్రసేనం
సంస్థాప్యరాజ్యభరణేస్వయమస్యరక్షాం
కుర్వన్స్వమాతృపితరావభివాద్యబంధా
న్ముక్త్వాప్రవాసమధురాపురిస్వాత్మపర్గైః 44

ప్రభువృత్తము.

పిదపసకలరిపుపృథుభీతిదుఁడౌ
ప్పిదమానయసంభృతచిత్తముచే

సదయుఁడగుచురిపుజనకున్మధురా
స్పదనాధునిగానరసత్వముతో
పదనుపరచిఖలపరిబాధితసం
పదులౌజనకప్రతిబంధములన్
వదలిచిబుధజనపదవందనసం
ప్రదుఁడైయుటనిర్భయతన్నిలచెన్. 39

ఉద్ధర్షణీ
ఏవంగతేధసమయేకతిచిన్ముకుంద
సాశ్లేషకేళికుతుకా వ్రజసుందరీస్త్రాః
సంస్మృత్యభక్తపరతంత్రతయాతదీయ
హృద్వేదనాంసమపనేతుమియేషచిత్తే॥ 45

ఇంద్రవజ్రా.
ఈకృతికాలంబటనేగుదెంచన్
నారీమణుల్ఘోషమునన్వకేళిం
గారుణ్యముంగోరిరికానవారిన్
ధీరుండువాగ్వృత్తినితెల్పగోర్కెన్. 40

శోభావతీ
మత్వాతదావదమధస్వసుహృద్వరేణ్యా
మాహాయచోద్ధవసమాహ్వాయమేనమార్య
గోప్యోమదర్పితమనోనువచోవిలాసా
బృందావనేసతనవ్రాసుఖమావసంతి 46

ఉపేంద్రవజ్రా.

హితుండుసద్బుద్ధియునిప్పితా ప్రం
డతంద్రుఁడౌనుద్ధవునార్యనాపై
మతంబులన్నిల్పుచుమందఁజేడెల్
వెతల్గొనేరయ్యెడవేగనీవుఁ. 41

శార్దూలవిక్రీడితం.

గత్వాతత్వమమూర్విలోక్యసహసా
పృష్ట్వావ్యథోనామయం
కంచిత్కాలమితోనినాయ్యవరత
స్తత్ప్రిణనాయవ్రజం
యాస్యామీతినివేద్యతద్హృదయగం
దుఃఖాగ్నిముక్త్యంబుభి
ర్నిర్వాప్యాశుమదంలికంభజభవా
నతానుకూలస్సుహృత్॥ 47

ఉపజాతి.

ఏతెంచినేవచ్చెదనిందుగాలం
బతిక్రమింపంగసుమంతయుంచుఁ
చాతుర్యవాక్సారముసల్పుమంచుఁ
హితోక్తితోబల్కెనహీనవృత్తిఁ 42

శిఖరిణీ.

విశష్యైనాముక్తింపహలినిగదితా ముద్ధవఘనః

ప్రవేగాశ్వాకృష్టస్వరథమధిరుహ్యాత్మపురతః
వ్రజన్వేగాద్బృందావనమహరధీశే వరగిరిం
గతేప్రాప్య శ్రీమన్మహితమగమన్నందసదనం॥ 48

మందాక్రాంతా.

శ్రీనాథుండిట్లనుపజనిసంప్రీతినయ్యుద్ధవాఖ్య
జ్ఞానానందుండరదమువడిఁ సాగఁగాఁదోలి భాస్వ
ద్భానుండస్తాద్రికిజనునెడఁ వల్లెకుంజేరి లక్ష్మీ
స్థానంబౌనందునిగృహమునంతన్నిశంబుచ్చెవేడ్కన్

పంచచామరః.

సనందకృష్ణకౌశలైః ప్రియైర్వచోభిరాదరా
ద్విభావరీంనినాయహృష్టమానసఃక్షణంయథా
అథోషసిప్రబుద్ధచేతనస్సమాప్యచాహ్నికం
తదంగనాగృహాంగణంయయౌముదాతదోద్ధవః॥ 49

రథోద్ధతవృత్తము.

వేగిలేచియుదువీరుఁడప్పుడున్
యోగిగమ్యునెడనుల్లమొప్పఁగన్
వేగిఁజింతగొనువేత్రలింప్లకున్
సాగియొక్కెడలశాంతినుండఁగన్. 44

చంపకమాలా.

తంసముదీక్ష్యపాలితరజప్ర
పతిపాదాంభోరుహాసక్తాః

గోపతరుణ్యాస్తస్యసమీపం
ప్రాప్యసమూచుఃకంపితచిత్తాః॥ 50

స్వాగతవృత్తము.

వానిఁగన్గొనిజవంబుగపల్లీ
మానినుల్హరినిమానసమందున్
ధ్యానవృత్తిఁగొనితత్సముఖంబున్
బూసిచేరియునఁబూనిరియుక్తిన్.

ఇంద్రవజ్రా.

జానీమహేధీరభవంతమేతా
మిత్రంహరేస్తత్పితృబంధుసౌఖ్యం
జ్ఞాతుంమదాత్వాంప్రహిణోసినూనం
న్యాయ్యంకిలైతత్సకృతిమానమీషు॥ 51

వంశస్థవృత్తము.

ఎఱుంగమేనిన్హరికిప్పితాప్తుఁడో
నరుండనంచున్నలినాక్షుఁడిచ్చటన్
వరుండుపిత్రాదులవార్తదెల్పఁగన్
స్మరించెమేల్వీరలమర్వకుండెనో 46

ఉపేంద్రవజ్రా.

అహోవయంకాఃప్రమదాఃప్రియస్య
హరేఃపురేతత్రనచాంగనాఃకిం

అమూమధ్రృష్టిఃకథమస్యభూయా
న్నత్రపియాస్స్యఃఖలుభూమిపాలాః॥ 52

ఇంద్రవంశావృత్తము.

ఔనౌనుమమ్మేలబ్రియుంబుగన్గొనుర్
భూనాధులెప్పున్నవబుద్ధులెయ్యెడన్
ఆనూత్నకాంతల్ పురమందుజొప్పడన్
ధ్యానంబుమాపై నెటులందనేర్చెడిన్. 47

(వృ—దోధకం)

ఏవమమీష్వబలాసుసఖేదం
తంపదతీష్వథపుష్పలిడేకః
తత్రచచారనదన్యవతేఃప
త్వంకజసీమ్నితదాకిలకస్యాః॥ 54

(వృ—రథోద్ధతా)

తంసటూత్యసుదతీపదస్పృశం
చంచరీకమవమత్యకైతవాత్
పౌఢయాపృథుగిరామహోర్ధయా
సానురాగకరుణంనినిందసా॥ 54

మేఘవిస్ఫూర్జితం.

సతుల్యద్వ్యద్వ్యత్తిన్నవానువిధములన్
స్వామినగ్గించిపల్కన్

శ్రుతిప్రీతిధ్యానంబమరనటుల
 భృంగమే తెంచివేడ్కల
సతీసంఘుంబందాక్క తెపదముచెంత
 న్సంచరింపంగదానిఁ
ధృతింగాంచి శ్రీశానుచరుఁడనుబుద్ధిం
 దిట్టెనిట్లార్తితోడఁ 48

స్వాగతా.

బంభరస్పృశనపాదయుగంనో
మజ్జనాత్మసుహృదస్య హమేవం
వేద్మితత్పురసఖీకుచరాగా
రక్తచంచురితినాథమతస్త్వం॥ 55

భద్రకము.

చంచరీకమమమ్ముగాఁరించిముట్టకుదుష్టమా
వంచకుండగుశౌరికిఁ మించినప్రియుఁడౌదువౌ
ఎంచినిన్నునెఱుంగుదుఁగాంచనాస్యతదంగనా
కంచుకాంతరదీప్తియుక్చుంచువాటతదాప్తిగఁ. 49

(వృ—మౌక్తికమాలా)

త్వంవసుమేకంముఖగతసారం
పాప్యపునఃపాప్స్యసిహితదన్యం
తద్వదహోమత్ప్రభురబలాసు
ప్రీతియుతస్తత్సుజనవిగర్హ్యం॥ 6

మణిరంగం.

ఒక్కపూవురసంబొగిఁగొంచుఁ
సొక్కివేరగునూనరసంబుఁ
మెక్కుదీవటుమీప్రభుఫ్రెందుఁ
మక్కువైతగుమానినినెల్లఁ. 50

శ్లో.

భృంగహారిస్వాద్ఘనఇతినాదం
త్వంకురుషేమాంప్రియమిహవైతత్
తత్ప్రియనార్యంతికముపగమ్య
స్వాదురవశ్చేత్త్వదభిమతంస్యాత్ ॥ 58

వనమయూరం.

శ్రీహరిఘనుండనుచుజెప్పెదవుమాతో
సాహసికమాకదియసహ్యమువినంగఁ
మోహముననీవుపురముగ్ధలగృహంబుల్
ఆహరినిజేరమొరయంగసుఖమబ్బుఁ. 51

వంశస్థం.

అహోవిచిత్రంతవదూత్యకర్మ
ణ్యతిప్రగల్భప్రతిభాస్తినూనం
విసృజ్యబంధూన్సముపాగతానాం
నోపంచనంతస్యకిమేతదర్హం॥ 58

వసంతతిలకం.

నీదూత్యకృత్యమున నేరుపు నేడు గంటిన్
పూవేనియల్మెసవ నేర్చినపోల్కె నుందేన్
శ్రీదారుఁడేమి ఘనుఁడో విని చెప్పమమ్మం
పోఁదో లెనాత్మజనులన్విడి పొందఁదన్నన్. 52

తోటకం.

సకిరాతఇవాహనదింద్రసుతం
దనుజాపరజాముకరోద్వికృతాం
బలిరాపరసాతలమేనహతః
కిముదైత్యరిపుస్సఘృణోవదమే॥ 63

విద్యున్మాలా.

వారింగూల్చెన్వ్యాధాభుంక్తై
బాలన్నాసాభ్రంశంజేసెన్
కాలంద్రోక్కెంగాబల్యాఖ్యుం
జాలుఁ నీమ్రరాజన్యక్రీడల్. 53

ధృతవిలంబితం.

కిమువచఃపటలై స్సుమలిద్వర
ప్రియసుతార్యసుహృద్గురుబాంధవాన్
స్వసదనేష్వవమత్యసమాశ్రితా
స్సఖలునోత్యజదర్హతమఃకిము 60

తోటకము.

మాటలు వేయిక మానుము భృంగా
కూటము లైతగు గోరిమ నీషన్
కోటల బంధుల కుఱ్ఱల నెల్లన్
మాటిడి చేరినమమ్ము లయించెన్. 54

కుసుమవిచిత్రా.

కపటకిరాతస్వనమభిశ్రుత్య
భ్రమితమనస్కా హరిణతరుణ్యః
తదభిముఖస్తా స్తదుపహతాస్యు
స్తదిహ వయంచార్యహృతమనస్కాః 61

ద్రుతవిలంబితము.

భ్రమరరాజకిరాతుని పాటచే
భ్రమసిపోవు మృగీపటలి క్రియన్
విమతతస్కరి వేణునవీనశ
బ్దమునఁ బొందితి మెంతయు భంగమున్. 55

జలోద్ధతగతిః.

ఇయంకిము పురీ సమా మధుర యా
వయం తదబలా సమాః కిము హరేః
కథంపుర సఖీగణేష్వివ నవ
ప్రియో మతిముదంకిర్యాద్విభుర హో॥ 62

తరల.

మధురకీపురితుల్యమేయట
మందయానలతోఁడని
య్యథమవృత్తలమైనవేఁ మిపు
డంద నేర్తుమెపోల్పఁగా
మధుహరుండెటుమమ్మనిక్కము
మానసంబున నెంచునూ
త్నధనమందుప్రియంబుగాదెస
దానృపాళికిబంధరా. 56

(వృ—భుజంగప్రయాతిః)

ఇతిశ్రీహరౌసంవిలగ్నాంతరాసు
వ్రజస్త్రీష్వమందప్రలాపాస్వధామూః
ససంశృత్యవాణీరువాచోద్ధవార్య
స్తదీయాంతరాగ్న్యంబుతుల్యైర్వచోభిః॥ 63

చంద్రకళా.

ఈవిధంబునసుందరులాత్మ
ధీశునిపై మదినిల్పిచే
ష్టావిలాసలుదక్కిమహాని
శ్వాసముతోఁడవచింపఁగా
నావిలాసినులఁ మృదువాక్శ్రీ
యంబు చేతఁబ్రకాంతబా

ధావిశేషలగా నొనరించి
తాళితయయెందగ వారికిన్ 57

స్రగ్విణీ.

శ్రీహరిస్స్వాంతరేయమ్మదీయప్రియ
వ్యాహృతిప్రీతిలీలారతాదీన్యపి
సంస్మరన్వర్తతే తత్రతద్వోముదా
వీక్షితుంసోభియాస్యత్యుపాత్తాదరః॥ 64

అంబురుహావృత్తము.

శ్రీసచివుండును తన్మధురాపురి
జేరియున్ మిము నెప్పుడున్
బాసితిగాయని చిత్తములోపల
బల్విధంబుల నెంచెడిన్
గాసినిదీరుచుగొన్ని దినంబులు
క్రన్ననంజనమీక్షకన్
దోసముగ న్లెడిగల్లలుబల్కిన
దోయజాక్షుడ నెంజుడీ. 58

ప్రియంవదా.

అపిచమామవదదేశహారిస్త్వ
త్సముఖమాగతమనేకవాక్చయైః
సకలహృత్కమలసంస్థితంపరం
నఖిలవిద్ధబహుదూరసంస్థితం. 65

క్రౌంచపదవృత్తము.

ఇంతియకాంధాకాంతుఁడు నేని
వెన్నెలమిముదముగొని యిటకరుగంగన్
మంతనమందోమానినులారా
మహిని సకలగత మహితుడనంగన్
ఇంతటిదూరస్థుండను నైనా
యిటనిలచినమిమ్మెఱుగుదు నుండీ
చింతలఁ బాయుండంచునుమీమీ
చెలువుఁడనుమనుచుఁజిగిన నెనాతో. 59

లలితా.

ఏవంనివేద్యలలనామణీరయం
నందాదిభిఃకృతమతిశ్చసత్వరం
ఆరుహ్యకాంచనరథంభుయాముదా
శ్రీశాంతికంమహితకీర్తిసముజ్వలః॥ 65

మంగళమహాశ్రీవృత్తము.

ఉద్ధవుఁడు వారినిటులూరడిలబల్కి ముద
మొందుచునుతత్పరమునందున్
శ్రద్ధగలనందముఖసజ్జనులు ప్రీతిగొన
సమ్మతిని నిల్పియటువెన్కన్
బుద్ధినిపరేశునిడిపోఁదలఁచియాదవుల
పూజఁగొనియాపిదపతాన్

వృద్ధగురులంపఁజని వేగ మధురాపురిని
విష్ణుప్రభ విష్ణుదరిఁ జేరెన్. 60

మాలినీ.

మునిజనహృదయాంభోజాంబుజాప్తోయశోదా
నయనకుముదలక్ష్మీశీతభానుర్ముకుందః
హృదయమునిహితలోకో వ్యాదజస్రం కృతీశం
ప్రియగుణమిహాలక్ష్మీకాంతరాయప్రధానం॥ 67

మాలినీ.

మునిజనఘనచిత్తాంభోజమిత్రుండు మాతృ
స్వనయనకుముదశ్రీచంద్రుఁడౌ దేవదేవుం
డనుయమునిజనాభ్యంతరస్థప్రపంచుం
డవపమదయఁ జేఁ గృత్యంకితుం బ్రోచుచుండున్. 61

ఇతిశ్రీమదుభయకవితాధౌరేయ సుకవి బుధజనవిధేయ కోటమర్తి యజ్ఞకవినామధేయ విరచితే శ్రీకృష్ణలీలామృతరసే మహాప్రబంధే ద్వితీయస్తరంగః.

ఇది శ్రీమదుభయకవితాధౌరేయ సుకవిబుధజన విధేయ కోటమర్తి యజ్ఞకవినామధేయాంధ్రీకృతంబగు శ్రీకృష్ణలీలామృతరసంబను మహాప్రబంధంబునందు ద్వితీయ తరంగంబు ముగిసెను.

శ్రీ

శుభమస్తు.

అవిఘ్నమస్తు.

కృష్ణలీలామృతరసః

తృతీయస్తరంగః.

శ్లో॥ శ్రీకృష్ణఃపాత్వజస్రంశ్రితజనహృదయా
భీష్టదానామరోర్వీ
జాతంజాతాతిహార్ద్రాప్రతిమమఖిలభూ
భూతరంతాంవిధానే
లోకఖ్యాతాలవాలాన్వయజలజరవిం
సద్గుణాగ్రణ్యమేనం
లక్ష్మీకాంతాఖ్యసూరింలలితకృతిపతిం
బ్రహ్మనిష్ఠంవరిష్ఠం॥

శా. శ్రీకృష్ణుండుసతంబుగావృతమహా
క్షేమార్థినిత్యాశ్రితా
ళీకృత్యాకలనామరద్రుమువ్యథా
లీనార్థరక్షాపటుఙ్

లోకఖ్యాతమహోలవాలకులస
    న్మగ్ధాబ్జతీక్ష్ణాంశుల
క్ష్మీకాంతాఖ్యకృతీశ్వరున్విజయల
    క్ష్మీజ్ఞానలక్ష్మీస్థిరున్.

తతః—

ప్రమితాక్షరా.

యవనశ్చమాగధఖలశ్చపురీం
ప్రథమిన్మతఃకిలపరేద్యురహో
తదనన్యసాధ్యనగరీమతులాం
జలధావినిర్మితుమిహాభ్యుచితం॥ 1

క. శ్రీహరిమనమునభూత
ద్రోహులుమాగధుఁడుయవనదుష్టుఁడుమధురన్
సాహసమునజుట్టెదర
వ్యాహతపురముండవలయునంబుధిలోనన్. 1

మానినీ.

ఇతిహృదయేసవిచింత్యకేశవో
జలధితటంప్రతిపద్యచాంతరే
రచయపురీమితివిశ్వవేధసం
సపదిదృఢోక్తిగుణైర్వ్యజిజ్ఞపత్॥ 2

గీ. అనితలంచిమహాత్ముఁడాన్యనుతుఁడైన
విశ్వకర్మనుబిలచివేవేగనీవు

సింధుమధ్యమునందొక శ్రేష్ఠమైన
పురవరఃనిర్మింపుమనుచుఁబెంపునవచించె. 2

అభినవతామరసం.

వరుణపురాత్సురనాథనగర్యా
ధనదపురాద్యమపట్టణవర్యాత్
విధినగరాద్రుచిరంపురమేకం
జలనిధిమధ్యతలేసచకార॥ ౬

ఆ. అనుచుబల్కువానియాజ్ఞచేనవ్విశ్వ
కర్మసింధువందుఁగట్టెవేగ
వరుణపురముకన్నవరధనపతివిధి
పట్టణములకన్నభవ్యపురము. 3

తుమా.

గగనముపగతాప్రావృతేరున్నతి
ర్భుజగతలగతాపారిఘాగాధతా
నియతముడుచయాశ్చంద్రసూర్యాదయః
పురిసుగృహశిఖాలంఘయంత్యూర్ధ్వగాః॥ 4

ఉ. ఆకసమున్స్పృశించుఁదగ
నాపురియావృతిపెంపుభోగిరా
డ్లోకముజొచ్చుగందకము
లోతుహిమాంశుఁడుఖానుఁడుర్కముల్

వ్యాకులమందిమార్గముల
యందలపట్టణమందిరాగ్రము
లోనకునటంచునూర్ధ్వముగ
జూచెదరప్పురిదాటునంతకుఁ. 4

ప్రహర్షిణీ.

తతోహైమైర్భవనకవాటభిత్తిజాల
ప్రాకారస్ఫురదురుతోరణాదయశ్చ
సౌవర్ణాస్థగితమహాశ్మరాజయశ్రీ
భాస్వంతస్సకలదృశోవిజహ్రురారాత్॥ 5

చ. ఆటనత్యున్నతసద్మకుడ్యములుదీ
ప్యత్ప్రావృతత్తోరణో
ద్భటసద్వోచ్చకవాటముల్కనకర
త్నప్రస్ఫురద్దీప్తిచే
ఖటుదీప్తిన్విలసిల్లిచూ[illegible]ర
బల్మారునేత్రవ్రజో
త్కటసంప్రీతినొసంగెనిత్యమునునూ
త్నప్రౌఢినేవేళలన్. 6

మంజుభాషిణీ.

పురసాలసన్నిధిగతాలికోమలా
న్యురుశాఖికుంజలతికాస్ఫురంతిచ

కుసుమాంకురప్రసవగుచ్ఛఫలాదిసాం
వయసాంరుతైరుపవనానిచాబభుః॥ 6

మ. పురసాలంబులచెంతనప్పువికస
త్పుష్పాంకురచ్ఛన్నశా
సురసుస్వాదుఫలాన్వితంబులగుచున్
సొంపారునుద్యానముల్
సరసశ్రావ్యకలారవాఢ్యఖగసం
స్థానంబులై మానవ్రా
త్కర నేత్రంబులనాపునావలదెసం
గానంగనీకెయ్యెడన్. 6

సరసా.

కమలైశ్చశీతలజలైరమలైస్త
త్పురసీమ్నిలోచనహరాణిసరాంసి
కుముదాసితోత్పలకులైశ్చనదద్భి
ర్బకహంససారసగణైఃప్రవిభాంతి॥ 7

శా. పుల్లాంభోజములన్సుశీతలమహాం
బువ్యాప్తులన్ బ్రోచ్చల
త్కల్లోలంబులనుత్పలప్రతతిచే
కల్హారపుంజంబుచే
ముల్లోకంబులుసంతసింపదగుసం
పూర్ణప్రభన్ జాలరా

జిల్లుందత్సురినీరజాకరముల
క్షీణంబులై నిత్యముఁ. 7

సుమంగళికా.

ప్రతిమందిరాంతికతలోపవనేషు
స్ఫురదుచ్చకేళికుధరావిలసద్భిః
శిఖరైశ్చరత్ననిచయస్థగితైర్యా
జనలోచనాత్మముదమృద్ధిభిరంచయంతి॥ 8

ప్రహరణతిలకం.

శ్రుతిమధురమశ్రుతిపఠనపరాః
ప్రతిదిననియతవ్రతమహితతరాః
బహుయజనకరాజపహతకలుషా
ధరణిసురవరాఃపురివసతిగతాః॥ 9

మాలినీ.

సదవసరిపుశిక్షాదక్షిణోబాహుజాతా
విపణినిపుణకృత్యాస్సాధవోర్థేశ్వరాఖ్యాః
ద్విజగురుపదసక్తాస్సస్యమంతశ్చతుర్థాః
ప్రతిభటపటలీహృద్భీషణాస్తత్రసంభృత్యాః॥ 10

సీ. ప్రతిమందిరాంతికోపవనదేశంబుల
కేళికాకుధరముల్మేలు జెందు
రత్నస్థగితదివ్యరమ్యశృంగంబుల
చేజనానందసంసిద్ధిజేయు

నఖిలవేదశ్రుతిసుఖరావపఠనత
దర్థపరిజ్ఞానయజనపరులు
నియతవ్రతులుధర్మనిరతులుజపితలు
నగువిప్రవరులుభవ్యగుణధనులు

గీ. సజ్జనులబోఁచిఖిలులలక్షయిడున్నృపులు
ధనపతినిభోలువైశ్యులుత్తమచరిత్రు
లప్రమత్తులుశూద్రులువిప్రభక్త
లుద్భటులుభటులవ్వారినుండిరెపుడు.

మందాక్రాంతా.

స్వర్వేశ్యాభిస్సమవిలసనాం
స్తత్రవేశ్యామనీషి
ష్మ్రాపేవాద్యావృతఘనమహా
దేవతామందిరాణి
నద్యస్సద్యస్సుఖదమధురా
నింద్యనీరప్రవాహా
స్సద్రత్నాఘప్రసనయనపటు
స్సాగరస్తుంగభంగః॥ 11

స్రగ్ధరా.

ఇత్థందివ్యైర్విలాసైస్సుకవిజనవచో
వర్ణనాగమ్యశోభాం

ై శాల్యాయామమానాద్విపులతరవధాం
  యోజనద్వాదశాఢ్యాం
ఏనాం శ్రీద్వారకాఖ్యామనుపమనగరీం
  విశ్వకర్మాతిశీఘ్రం
సృష్ట్వా శ్రీశాయచాదాత్స్వరమివఘనవై
  కుంఠనామ్నీం స్వధామ్నీం॥ 1

సీ. అచ్చటవేశ్యలయ్యమరపురీవేశ్య
  లట్లుసౌందర్యవిద్యావిలాస
లప్పురిదేవాలయంబులుభూదేవ
  వేదఘోషాతిపవిత్రితమము
లన్నగరినినదులతిమధురాంబుపు
  ల్సింధువురతౌఘసిద్ధిదంబు
నిట్లుదివ్యవిలాసమెంతయుజెన్నొంద
  సుకవిజనావర్ణ్యశోభనొప్పి
గీ. యమరుద్వాదశయోజనాయామమగుచు
నంతయువెడల్పుగలద్వారకాఖ్యపురిని
దివ్యవైకుంఠమునుబోలెభవ్యవిశ్వ
కర్మనిర్మించియొసఁగెశ్రీకాంతునకును. 9

ఉపచిత్రం.

సహరిస్సహబంధుభిస్ససైన్య
స్సాధుసమేత్యపితృప్రియాముఖ్యైః

అపి సన్నవనాగరైర్నతాంఘ్రి
ర్దేవపతిర్దివవన్ముదుపేతః॥ 13

మత్తకోకిల.

అట్టిదివ్యపురంబునందుమ
హాముదంబునభృత్యులుం
జుట్టముల్తలిదండ్రులార్యులు
సూరిసంఘముతోడరా
దిట్టయైహరి తేజరిల్లుచు
దివ్యమాసమయంబునం
బట్టులేనిమహావిభూతిని
భవ్యుఁడై నివసించెఁదాఁక. 10

వియోగినీ.

అథతత్రకదాచిదాగతో
యువనాఖ్యస్సబలస్తముద్భటం
ముచికుందవిహింస్యమాత్మనా
సవిదిత్వాగతసాయకస్థితః॥ 14

ధృవకోకిల.

పిడపగొన్ని దినంబులేగిన
వెల్లురేగినసేనతో
ముదముతోయువనుండుపట్నము
ముట్టెవీతభయాత్ముఁడై

విదితసర్వుఁడుకృష్ణుఁడాతని
వేగతాముచిఱుందుచే
మదమడంగెడివానిగాఁగని
మన్కిఁజేసెగతాస్త్రిపై. 11

వసంతమాలికా.

అధృతాస్త్రమముంధృతంసపశ్చా
దభిదుద్రావహసన్సశస్త్రపాణిః
సముపేత్యపురోగతంగిరింశ్రీ
హరిరస్యాంతరగహ్వరంవివేశ॥ 15

పృధ్వీ.

నిరాయుధతనిల్చుశ్రీహరి
నిజోచితానయ్యెడిన్
దురంతముగువేగసంభరి
తుఁడౌచుఁదోలెన్వడిన్
పరాత్పరుఁడువేగమేపర
చిపార్శ్వభాగంబునం
ధరంగనితదంతరంబున
ఖుఁజేరెఁదానొయ్యనన్. 12

చంపకమాలికా.

యువనోపితమాతిభీషణం
సుమహాకందరమాశుసంవిశన్

క్వచిదాత్తవినిద్రమస్పృహం
పురుషంకంచిదవేక్ష్యసంస్థితః॥ 16

క. కొండందూరినహరిగని
చండక్రోధమున నయావనసాహసికుండుర్
మెండుతమమునిండినయా
కొండబిలముజొచ్చినిద్రఁగొనుబురుషుఁగనెన్. 13

విద్యున్మాలా.
మత్వాకృష్ణంసుప్తంనీచో
వాగ్భిఃక్రూరైర్నిందాంకృత్వా
పాదేనాంగంసంతాడ్యారా
త్తస్థౌతస్యాభ్యర్ణేరగ్రే॥ 17

గీ. చూచియాపుణ్యపురుషునీచుఁడగునతఁడు
గృష్ణుఁడనుబుద్ధినొందివాక్ఛితశరముల
ముంచిఘాతనిగుండెపై వంచనముగఁ
బాదతాడనమొనరించిపజ్జనిలిచె. 14

శుద్ధవిరాట్.
నిర్భిద్రోముచుకుందనామక
స్సోపశ్యద్యవనంపురస్థితం
తద్దృష్ట్యాసబభూవతీవ్రయా
నిర్దగ్ధస్పదనంయయాహరేః॥ 18

సరసాంకవృత్తము.

చిరకాలమైనిదురకుంజితవైరియాచుం
ధరబండియున్నముచికుందనృపాలుఁడంతట్
త్వరచేతమేల్కొనికనందరినుండివాఁడున్
స్మరుఁడీశుచేనటులభస్మమునొందెవేగన్. 15

మయూరసారిణీ.

విస్మితస్సలోచనేవిమృజ్య
ప్రాంతదేశమాదరాద్దదర్శ
తద్విలోచనాగ్రభూమిమీశ
శ్శ్రీహరిస్స్వగాన్నిజాశ్రితస్య॥ 17

రుక్మవతీ.

కాంచనవాసంక్రమవికాసం
శ్యామలదేహంశాంతవిమోహం
శ్రీపతిమీశంపాపవినాశం
సోఽభివిలోక్యస్తోత్రవశోఽభూత్॥ 20

స్రగ్ధరా.

అంతందాలేచిరాజన్యమణినయనముల్
హస్తపద్మంబుచేన
త్యంతాశ్చర్యాత్ముఁడౌచుందగదుడిచికనెం
దత్పురస్సంస్థితున్శ్రీ

కాంతుఁ శ్శ్యామాంగుభాస్వత్కనకవసను నే
 కాంతగమ్యున్ముకుందుఁ
సంతోషాంభఃకణాళిస్నపితహృదయుఁడై
 సంస్తుతించెంబ్రియోక్తిఁ. 16

మత్తా.

కస్త్వంస్వామిన్విధిరమరేశో
శంభుర్వాభాస్కరశుభమూర్తిః
మత్పుణ్యానాంసువిభవలేశా
త్వంప్రాప్తశ్రీహరిజగదీశః॥ 21

మహాస్రగ్ధరా.

ననుసంరక్షింపఁగోర్కెన్నలినభవుఁడవో
 నాగభూషుండవో లే
కనుసప్తాశ్వుండవోమద్ఘనసుకృతముచేఁ
 గామితార్థంబుదీర్పం
గనుదాత్పర్యంబుచేనిక్కముగహరివొలో
 కప్రభోదర్శనంబి
చ్చిననీవిందెవ్వరంచెంచియుఁదుదకుమదిఁ
 శ్రీహరింగాంచెలంచెఁ. 17

మనోరమా.

ఇతివిశంక్యదివ్యదీధితిం
విశదపంకరుడ్విలోచనం

మహితకౌస్తుభాంచితోరసం
తదనువిష్ణుమేవబుద్ధవాన్॥ 22

స్రగ్విణీ.

దివ్యదీప్తిస్ఫురద్దేహపద్మేక్షణున్
భవ్యరత్నస్ఫురద్వక్షునిన్ శ్రీశుఁగా
నవ్యమైపొల్చుజ్ఞానంబుచేగాంచితా
నవ్యయానందుఁడై యర్ధిఁజేసెన్నుతిన్. 18

చంపకమాలా.

హృత్కమలేతంశ్రీపతిమీశం
సంప్రతిపన్నంపాతుమనన్యం
భూపతిరేనంసాధువిదిత్వా
ప్రాంజలిరాహప్రాభవయుక్తం. 23

శాలినీ.

జానేస్వామిన్ త్వామనంతంస్ఫురంతం
దివ్యందివ్యైరర్చితాంఘ్ర్యంబుజాతం
నిత్యైశ్వర్యంనిర్మలజ్ఞానగమ్యం
విష్ణుంశిష్టాభీష్టదందుష్టదూరం॥ 24

భుజంగప్రయాతము.

జగన్నాథదేవేశశశ్వత్ప్రకాశా
తగంగంటినీదేవతావంద్యయుష్మ

త్ప్రగల్భాకృతిన్మన్ను బ్రహ్మాదులుంజూ
డఁగాఁజాలరంచుండుటల్వింటిమున్నన్. 19

వాతోర్మి.

త్వన్మాయయాసంక్షుభితాజ్ఞానహీనా
స్త్వత్సేవావర్జితహృత్పంకజాతాః
దారాపత్యాదిషుసక్తానితాంతం
కామగ్రస్తాఃపతితాయాంత్యధోధః. 25

పాదపవృత్తము.

మాయనెఱుంగనిమానవుఁడుర్వీ
శ్రీయుతమూర్ఖతఁజెందియుసేవం
జేయఁగలేక వసించిభవేచ్ఛన్
బాయకదుర్గతిపాలగుచుండున్. 20

పృథ్వీ.

బహూభవవితతౌగతివత్యాం
మనుజతనుయుతోప్యవిజానన్
తవభజనవిధింపురుషస్యా
త్పశురివహిజడఃక్షతధర్మః॥ 26

తోటకము.

ధరణిన్బహుజన్మలుతర్లగదా
నరుఁడై నినువేడనినాడతఁడున్

పరమేశ్వరధుర్భవపశ్వగుచు
న్దిరుగున్గడుఁడై బహుదీనదశ౯. 21

వసంతతిలకం.

దారాత్మజాతధనబంధువిలగ్నవృత్తి
ర్భూనాయకత్వమదమత్తమనోంబుజాతః
ధృత్వాపిమానుషతనుంచిరకాలమీశ
వ్యర్థంవయస్సకలమాతజవంవ్యనైషం॥ 27

దోధకవృత్తము.

ధనసుతబాంధవదారబలప్రీతిం
గనుచున్నృపుండనుగర్వముచేత౯
మునుబహుకాలముమోసముగానుం
టినినినునమ్నటింపఁ లేక౯. 22

సింహోద్ధతా.

కుడ్యోపమాస్థిరతనుంసుకృతాత్ప్రవిశ్య
రాజత్వమోహమిళితశ్చతురంగయుక్తః
నాపైమిదేవభవదంఘ్రిసరోజభక్తి
మీశాద్యపూర్ణకరుణాపశతోసిదృష్టః॥ 29

మదనవృత్తము.

దేవేశకుడ్యసదృశాస్థిరదేహలబ్ధిం
బ్రాప్యింత్యతంగనియుగర్వపరుండనాచు౯

నీవాడనై మనెడిపెందెరవెంచకున్నన్
గావంగదర్శనముగల్గగ జేసితిందున్. 23

ఉద్ధర్షిణీ.

భోగైరనేకవిభవైస్సహితస్సహస్ర
దేశాధిపస్సతతరత్నమహాసనస్థః
భూజానిరప్యభవయుష్మదనన్యలభ్య
పద్భక్తిలేశమపివేత్తుమశక్త ఏవ॥ 29

పంచచామరము.

అనేకభోగయుక్తుఁడై మహార్హరత్నచిత్రితా
సనస్థుఁడై సమస్తదేశసంతతాధిపత్యవ
ర్తనుండునైచరించుభూమిదారుఁడైన నీపదం
బునందుభక్తిగల్గువానిబోలఁడెంతయున్ నగ 24

శోభావతీ.

సంసారిణస్సదయయుష్మదఖండపూర్ణ
దీవ్యత్కటాక్షవిభవస్సముపాగతశ్చేత్
బంధోజ్ఝితస్సదనుగ్రహభాజస్సభక్తి
ర్ముక్తిశ్చయాంస్యతిపదంభవదీయమీశ॥ 30

సుగంధి.

స్వామిసద్గృహస్థుఁడౌచుసంచరించువానికి
ద్ధామసత్కటాక్షదృక్సుధాప్రవాహమున్నన్

కామితార్థములు ఘటించుఁగల్మషంబడంగుల
క్ష్మీమనోహరాభవత్ప్రసిద్ధరాజ్యమబ్బెడిన్. 25

శార్దూలవిక్రీడితం.

ఏవం తేననుత స్తదాహరిరథో
గజ్జారవృత్తైశ్చర్వా
రాజన్ప్రాగ్భవపుణ్యకర్మవశతో
భూత్తేమదీయాకృతేః
వీక్షాలాభమహోత్సవ స్తదధునా
యత్కామ్యమప్యస్తి చే
ద్దాస్యామ్యహమిత్యవ్రణీహిమాంస్తు సమయ
క్షేపో న్యపేత్యబ్రవీత్॥ 31

ఉత్సాహావృత్తము.

ఈవిధంబుగా నృపాలుఁడెంచి వినుతి సేయఁగా
శ్రీవిలాసివానితోడఁ జెప్పె నిటులనఘమ
త్పావనపరిదర్శనంబపార సుకృతమునను సం
భావనీయమానుగోర్కె బల్కు మొసఁగు దీమెడన్.

శిఖరిణీ.

ఇతి శ్రీశాజ్ఞప్త స్తదనుముచుకుందావనిపతిః
ప్రభో లభ్యం కామవ్యధితమనసాం త్వత్పదయుగం
జనో లబ్ధ్వా పుత్ర్యైర్బహుజనురుపాత్తైర్గతమతి
స్సుఖం దుఃఖాగారం సతతమభియాంచేత్కిమహో॥ 32

తరల.

ఇటులబరమకరుణవలననిపుడువరముఁగొనుమనన్
నిటలఘటితకరములమరన్నృపుఁడుబలికెనభవము
ఘుటమగ భవదమలకరుణకలిగినరుఁడుభవమునం
దటనమునకుజనునెవరములడుఁగగరుణనిలుపవే. 27

పంచచామరం.

నమేసతీసుతాదయోసమంధనంథరేశతా
నమేగజాహయారథాస్సుహృద్గణాత్మబాంధవాః
సదాభవత్పదాంబుజాతదాస్యమీశదీయతాం
భవత్పదంవినాన్యతుచ్ఛసంపదర్థితానమే. 33

రమణకవృత్తము.

సతులనుహితులనుజగదవనతయును
　　సకలధనములనుసమదగజ
ప్రతతులహయములబహునిజజనముల
　　బ్రతుకునువలవదభవకరుణా
ర్ద్రితననుగనుఁగొనఁదలఁచినయెడశుభ
　　దమగుమహితపదతలములసం
గతినిడిసతతముకమలనయనముని
　　గణములకొసఁగుసుగతినొసఁగఁగదే . 28

చంపకమాలా.

ఇద్ధమితేశప్రార్థితమీశ
శ్శ్రీశ్రీసుఖంశ్రుత్వాహరిరాచే
త్వన్నయకంచిత్కాలమవన్యాం
తిష్ఠసమృద్ధైర్వైభవసంఘైః॥ 34

ఇంద్రవజ్రా.

పశ్చాద్ద్విజత్వంప్రతిపద్యతస్మిన్
జన్మన్యనూనాంహేమదీయభక్తిం
లబ్ధ్వాతదాయాస్యసిమత్పదంత్వ
మిత్యాత్తవాణిస్సయయావధీశః॥ 35

మాలినీ.

క్షితితలపతిమోహచ్ఛేదియై యిట్లుబల్కన్
శ్రితభయహరుఁడాకర్ణించిభూలోకమందు
న్నతినినిలచియీజన్మంబుపర్జించియంతన్
క్షితిదివిజుఁడవైనంజేరుదంచేగుదెంచెన్. 29

ఉపేంద్రవజ్రా.

తతఃకదాచిత్కిలరైవతాఖ్య
స్సుతాంసరేవత్యభిధాంసుశీలాం
హలాయుధాయార్పయదంబుజాక్ష
ప్రియార్థమర్థాంశులధర్మపత్నిం॥ 36

క. అటుపిదపఁగొన్ని దినముల
కటరైవతుఁడనెడు రాజు హలికినిజసుతం
జటులనయన రేవతినిడి
పటుగతిఁబరిణయమొనర్చెఁబద్మాక్షుఁదయన్. 30

దోధకం.

కశ్చిదిహాస్తివిదర్భసమాఖ్యే
దేశవరేకిలకుండిననామ్ని
దివ్యపురేఘనభీష్మకనామా
భూమిపతిర్బ్బహువైభవయుక్తః॥ 37

రథోద్ధతా.

తస్యభూమిదయితస్యపుత్రికా
వర్తతేఘనరమాంశసంభవా
లక్షణైరనుపమైస్సమన్వితా
రుక్మిణీతిమహితాహ్వయాశుభా॥ 38

మానినీ.

అంతవిదర్భసమాహ్వయదేశము
నందునఁగుండినమన్పురిలో
సంతసమొందుచుభీష్మకుఁడన్నప్ర
శస్తగుణుండగుసన్నృపుఁడా
క్రాంతధరిత్రిసుఖంబుగనుండెన
గణ్యగుణాన్వితకన్యకభూ

కాంతునకొక్క తెగ లైర మాంశను
కల్మినిరుక్మిణి కాంతయునర్. 31

శ్లో॥ బాలాబాలసుధాంశుకలేవ
శ్రీలలితాచ్ఛసువర్ణశలాకా
రమ్యతటిల్లతికేవ విరేజే
సర్వజగల్లలనాగ్రవిభూషా॥ 39

గీ. సకలనారీమణులకు భూషణమనంగ
బొల్చునబ్బాలహిమధాము పూర్ణకళయొ
మెరుపుతీగయొ లేక బంగరుశలాక
యొక్కొ యనదీప్తి నొప్పె నేత్రోత్సవముగ. 32

శ్లో॥ క్రమేణపుష్టావయవానితాంతం
గమాంప్రపేదే కిల యౌవనోద్ధాం
తదాతదీయాంగ విశేషశోభాం
సమర్థతాంప్రాప్స్యతివర్ణితుంకః॥ 40

క. క్రమమునపుష్టావయవో
త్తమయగునత్తన్వికంతఁదదగు యౌవనమున్
సమయముమరుదెంచెనపుడా
యమసాంపు నుతింపనలవి యగు నేతలఁపన్. 33

శ్లో॥ కళంకీనస్యాచ్చే
ద్విధురుపమితస్యాన్ముఖగుణై

ష్ఠిమఘ్నస్యాతాం
యదిహికమలేలోచనసమే
సుపీతాస్యానస్యు
ర్యదికచసమాబంభరచయా
వికాసుస్యాన్నోత
ప్రదనసదృశాఃకుందతు కుళాః॥ 41

శ్లో॥ తదురోజగిరిద్వయానత
స్తనురస్యాద్భగోచరోహిమధ్యః
పృథుసగ్గిసుసైకతధృతోభరా
ద్యదినస్థాస్యతిగానవానవిద్మః॥ 42

శ్లో॥ యానజితామదకరిణః
ప్రాపురరణ్యాదిభంప్రదేశాః
జలమద్యేతితపస్థసై
రుణకమలేప్రాపతుఃపదాభాం॥ 43

సీ. అమృతాంశుఁడకలంకుఁ డగునేనితన్ముఖ
సామ్యసంపదనొందఁ జనుదలంప
హిమభగ్నములుగాక యింపుఁజెందినపద్మ
ములునేత్రములసాటి బొందనోపు
కీరాస్యములుగానిచోతత్కుచంబుల
బోలుతుమ్మెదలునేవేళదాము

వికసింపవేని యావెలఁదిపల్వ్యకుసత్తో
మహిఁబోల్చు కుందకుట్మలములమరి
గీ. గిరులఁబోలుకుచంబులంబరమునదుము
సైకతంబులుపిరుదులు జలమునందు
తప మొనర్చితదంఘ్రుల యుపమనొందె
గమనమునకోడివనికేగె గజములవని. 34

స్వాగతా.

తాంహరేః ప్రియసతీమభిదాతుం
భీష్మకస్పృదసినిశ్చయమాహ
తద్వచాంసిపరిహృత్యనందన
స్తస్యనాదిమథవ్రాతిదుగీహాః॥ 44

మౌక్తికమాలా.

చైద్యపతేస్తాంకీలపరిదాతుం
రుక్మిసమాఖ్యోద్భృథతరమూచే
తద్వచనేషుశ్రుతిపథగేషు
శ్రీహరిసక్తాగమదతిఖేదం॥ 45

కవిరాజవిరాజితం.

పరుఁడగుభీష్మనృపాళుఁడుపుత్త్రివి
వాహపుకాలమువచ్చెనెడం
గరమనురక్తినిఁగన్యనుకృష్ణుని
కాంతనుజేయుటకర్జమనన్

మరివిని పెద్దకుమారుఁడు రుక్మికు
  మారిక చైద్యసమర్పితయా
హారికి నీ వలఁచుచు నిరోధము
  లైన దురుక్తములాడఁ దగ౯. 35

శ్లో.
ఖిన్నమనాస్సా న్నృపవరపుత్రీ
విప్రవరేణ్యం హరిముపనేతుం
ప్రాపయదస్య ప్రియవచనై శ్రీ
దైత్యః సపత్నో గమదబలార్థం॥ 46

క. ఆసహజుని పల్కులువిని
యాసఁగొని ముకుందుఁ బెండ్లియాడఁ దలఁచుల
శ్రీసతి రుక్మిణి హరికై
భూసురునిన్ వార్తఁ దెల్పఁ బొందుగ నంపె౯. 36

వంశస్థం.
స్వసైన్యమాగత్య హరిస్స శాత్రవా
న్విజిత్య తాం దేవగృహాంగణస్థితాం
రథే నివేశ్య స్వయమాశురుక్మిణీం
యయౌదృతం స్వాంపురమాత్తవిక్రమః॥ 47

గీ. అంతనా హరి సైన్యసహాయుఁడగుచు
వచ్చి శత్రువులను ద్రుంచి పార్వతీస

మర్చనమునకువచ్చినయుబలనె త్తి
రథమునందిడివేగద్వారకకుఁజేరె. 37

తోటకం.

పురమేత్యనిజంవిభవైర్బహుభి
స్తరుణీమణిమార్యనుతాంవిధివత్
పరిణీయసుఖాసనినాయమహా
న్దినసాన్హరిరుద్యతపూర్ణశుభాన్. 48

ద్రుతవిలంబితం.

పరిణయావసరేసనుతత్పురీ
విభవమార్యమహాకవిస త్తమైః
సమభివర్ణయితుంనమసర్థతా
స్ఫురణమ స్త్యహమేపకియాన్కవిః॥ 49

తరలి.

చారుముఖీసమేతుఁడగుచు
సద్మకరిగిభాగ్యవి
స్తారమహితమంటపమున
సర్వబుధులుమెచ్చఁగా
కోరిపరిణయంపువిధిని
గొమ్మనుగొనెనాచమ
త్కారమువిభవంబుదెలుప
గానుతరమెనాకొగిన్. 38

శార్దూలవిక్రీడితం.

సత్రాజిత్సమభిఖ్యపూరుషవర
సౌందర్యచాతుర్యస
చ్ఛీలాద్యుజ్జ్వలసద్గుణవ్రజజను
ర్భాసత్యభామాభిధాం
దత్వాశ్రీహరయేసుతాంస్వకులజా
నుత్తారయామాసతాం
ప్రీత్యాసంప్రతిపద్యసోపిముముదే
నిత్యానపాయాంశుభాం

శా. సత్రాజిత్తనురాజుభవ్యచరిత
సౌందర్యచాతుర్యస
త్పాత్రంబుత్రినిసత్యభామనుమహో
త్సాహంబుదీపింపఁగా
పాత్రుండంచుమదిందలంచిహరికిన్
భక్తిన్సమర్పించిత
ద్గోత్రోద్భూతులనుద్ధరించెహరిసం
తోషంబుతోఁగైకొనెన్. 39

కుసుమవిచిత్ర.

తదనుకదాచిద్విజయముకుందౌ
సశరధనుష్కౌకిలమృగయార్థం

వనముపయాతౌ శ్రమమపనేతుం
ఘనయమునాయాయయతురుపాంతం॥ 51

జలోద్ధతగతిః.

తదాశుభనదీజలాంతరగతాం
తపఃకృశతనూరవేః ప్రియసుతాం
విలోక్యవిజయోవివేదహరయే
సతాంనిజరథేనివేశ్యసయయౌ॥ 52

మలయజవృత్తము.

పిదపనొకప్పుడుపృథుయశుఁడాయదు
విభుఁడునునరుఁడునుభీకమ్మగా
స్పదము లవేఁటనుబడరిశ్రమంబున
బహుసుఖయమునాప్రాంతమునఁ
ముదముననుండగమునితయొక ర్తుస
మాఖమునజలములమునుగుచును
ప్పిదముగఁగన్పడఁ బ్రియమునశ్రీహరి
పిలచిరథంబునఁబెట్టుకొనెః. 40

శిఖరిణీ.

హరిఃకాళింద్యాఖ్యాం
భువనవిదితాం తామనుగుణాం
సుశీలాంస్వప్రాప్త్యై
సుమతిముఖయేమేసురుచిరాం

స్వసుః పుత్రాన్ పశ్చా
త్పితురపి చ రాజన్యసమితే
స్సమక్షం జగ్రాహ
స్వభుజబలదర్పక్షతరిపుః॥ 53

శా. ఆ కాళిందిని దెచ్చి శ్రీహరి మహా
హర్షంబుతో నొప్పి ము
ల్లోకంబుల్గొనియాడ బంధుజనము
ల్పొంగన్ మహావైభవా
నేకభ్రాజితమైన మందిర మునం
దింపారఁగాఁ బెండ్లియై
శ్రీకల్యాణవిరాజమానుఁడగుచుం
జెన్నొందె నశ్రాంతమున్. 41

వంశస్థం.

సమిత్రవిందాం పరిణీయ సుందరీం
విజిత్య గోర్గోపగణం చ కోసలే
స నాగ్నజిత్రీం మహితాం హి నగ్నజి
త్సుతాం నృపాగ్రోహరదార్యసమ్మతః॥ 54

ఉ. పిమ్మట గోపసంఘము లెఁ
బెంపఁడగించి ముకుందుఁ డార్యహృ
ద్యమ్ముగ మిత్రవిందను బ్ర
హర్షములోఁ గొనె కోసలంబునన్

సమ్మతినగ్నజిత్సుతఁ బ్ర
శస్తచరిత్రను నాగ్నజిత్తియన్
గొమ్మను రాజసింహములు
కూడికనుంగొనగా గొనెన్ ధృతిన్. 42

వియోగినీ.

కయికేయసుతాం మహాగుణాం
వరభద్రాభిధసుందరీమణిం
ఘనమద్రతనూభవాముసా
వుపయేమేశుభలక్షణాభిధాం॥ 55

చ. పిదపన తండ్రి కైకయుని
వేఁడి మసుతన్ వరభద్రయన్సఖిన్
ముదముననార్యులౌననగ
ముఖ్యవిధింబరిణీతుఁడయ్యెఁ బెం
పొందవ సమస్తలక్షణమ
హోన్నత మద్రతనూజలక్షణన్
సదమలవృత్తిఁ గైకొని
ప్రశస్తవిభూతిఁ జరించె నెమ్మదిన్. 43

ద్రుతవిలంబితం.

నరకదైత్యవిభుం వినిహత్య త
త్సముపనీతనృపప్రియకన్యకాః

సముపలభ్యచషోడశసంఖ్యయా
యుతసహస్రమథోముముదేన్వయం॥ ౕ6

క. అంతటనరకాసురునిదు
రంతుందునుమాడియతఁడు రాజసుతలనే
కాతంబునజెరనిడనా
కాంతలఁబదునాఱువేలఁగైకొనెఁబ్రీతిన్. 44

సింహోద్ధతా.
ఇద్ధంబహూష్వథదినేషుగతేషుకృష్ణ
స్వంధామగంతుమవతారమిమంవిహాయ
సంప్రార్థితోభవదజాదిసురైస్తథైవ
యాస్యామిచేత్యవదదిత్యపిచప్రథాభూత్॥ 57

భుజంగప్రయాతః.
విదిత్వోద్ధవాఖ్యశ్శనైస్తత్ప్రవృత్తిం
హరేరంతికంసప్రపద్యానతాంగః
సుసంస్తుత్యవాగ్భిఃపరిక్రమ్యభూయో
వవందేపదాంభోరుహేస్యాతికృష్ణః॥ 58

శా. ఈగీతిన్బహుహాయనంబులుసుఖా
భీష్టాప్తిణోనేగలో
కారాధ్యుండుపితామహోద్యముఖుల
వైకుంఠముం

జేరన్నిశ్చయ మొందెనంచువినితా
　జింతాత్ముఁడై యుద్ధవుం
డారత్నాకరుఁ జేరి మ్రొక్కి సువిధే
　యత్వంబుదీపింపఁగన్. 45

స్రగ్విణీ.

తంనమస్కృత్యచైవంబభాషే విభో
యాదవానాంవినాశంపరికల్ప్యైస్వయం
యాస్యసీతిశ్రుతంతత్తథా చేత్కథం
త్వాంవిసృజ్యాసుభిర్దేవతిష్ఠామహే॥ 59

ద్రుతవిలంబితం.

అధిపసన్నుతిజేతుమహాత్మని
న్మధుహరాఖిలయాదవనాశమున్
విధినొనర్చెదవేగెదువీడిమ
మ్మధమవృత్తులనంచనిరందఱున్. 46

ప్రియంవద.

ఇతిసదైన్యపరిదేవనంహరి
స్సపదిసాధువినిశమ్యచోద్ధవం
అవదదాప్తవచనంమమామలం
నభజమానసవికల్పముచ్ఛ్రితం॥ 60

శిఖరిణి

సిజంబీవీరీతిన్నిగమనుత కావించియుమమును
ద్యజిం తేనిన్నాకీధరణినిలువన్నాధనను లే
దజాయుంచుంజిత్వవ్యసనముసపాకృంగనియుద్ధో
తృజుండాభర్తృరక్షణము నొనరింపంగనని యోః. 47

లలితా.

మితాత్రిహామంబుజభవేనచోర్వరా
భారాపనోదనవిధాసమర్థితః
అత్రావతారముగమంకృతంహిత
ద్వ్యాస్యామదివ్యసదనంమ మోజ్వలం॥ 61

క. వ్యసనమునొందకుమిట్లన
పసరంబుగ బ్రహ్మభూమి భారమూడుపన
న్వ్యసఁగోరనవతరించితి
ప్రసభంబునఁదలఁచుకొన్నపనిదీర్చితికః. 48

రథోద్ధతా.

ద్వారకాపురమిదంమహాంబుధా
సప్తమేహ్నివినిమజ్జయిష్యతి
యాదవా అపిమిథః ప్రహారతో
యాంతిసంక్షయమతః కలిర్భవేత్॥ 61

మ. చనుదెంచంగలవాఁడ ద్వారకనిఁక
నప్తాహముల్పోవమున్

చునువారాంనిధియాదవుల్దమకుసం
క్షోభంబుజన్మించియొ
క్కనిచేనొక్కఁడుగాఁద్రుంచుకొనివే
గంబోదురాపిమ్మటన్
జనుదెంచుంగలికాలమింతనిజమా
సత్యంబుగాఁదెల్పితిన్. 49

ప్రమితాక్షరా.

కలికాలవృత్తిషుభవత్సువిభో
స్వమతక్రియానమనుజాస్స్యురిమే
గతధర్మవృత్తిచరితాస్త్వమతో
మమవాక్పథంనజహీవచ్మ్యఖిలం॥ 63

మాలినీ.

కలియుగమరుదెంచంగల్గుచేష్టల్వచింపం
గలనువినుముమర్త్యుల్కల్లలంబల్కుచున్సు
తుఱలనువిడచిధర్మద్రోహులైయుండ్రుసిపీ
యులఘులగుమదుష్ప్లార్షతన్విన్మ్రధీరా. 50

మానినీ.

హితజనబాంధవమోహవర్జిత
స్సకలనిజేంద్రియసౌఖ్యముత్సృజన్
ధరణిగతాఖిలతీర్థమజ్జనా
ద్భవపరిపూతతనుస్సదాచరన్. 64

మానినీ.

హితజనబంధుసుహృత్ప్రియంబుల
స్మృతినివిమోహమువ్మానియింద్రియా
గతసుఖముల్విడికాంతుఁడీర్ఘసు
ల్సతతమునాడుచుసంచరింపనౌ. 52

అభినవతామరసం.

నయనవచశ్శ్రుతిగోచరమూర్త్యాం
భవతివినశ్వరమార్యనిబోధ
అనియతవిశ్వమిహాస్థిరమేత
ద్ధృతిమనుతేసజనోతిజఘన్యః॥ 65

క. వినఁబడుగనఁబడునదియె
ల్లనునశ్వరమనుచుమదినిలక్షింపుమునీ
వనియుతవిశ్వముసుస్థిర
మనియెంచెడివాఁడుమూఢుఁడగునిలనార్యా. 52

భు.మా.

హృదయవికృతిమప్యాత్మనీనేంద్రియ
వ్రజమపిచసదాసన్నిబధ్యస్వయం
అసుఖసుఖసమశ్చేషణాన్యభ్యుజ
న్నఖిలమపిజగద్విద్ధిచాత్మావృతం॥ 66

చ. హృదయవికారమున్బహువి
ధేంద్రియచేష్టలువెల్లడించిసం

పదలవిపత్తులందుసుఖ
భంగసుఖంబులసామ్యవృత్తివై
మదములనీషణత్రయము
మానిసమస్తమునాత్మయంచునె
మ్మదినిఁదలంపుమట్లయిన
మంగళమయ్యెడునీకునుద్ధవా. 66

ప్రహర్షిణీ.

జ్ఞానాఢ్యస్సకలజగచ్చమత్స్వరూపం
సంభావ్యప్రథితమహాత్మతత్వవిత్వాం
లోకానాంతతిషునిజేచ్ఛయాచరస్వే
త్యాజ్ఞప్తస్సహరిమధోద్ధవోంబభాషే॥ 67

స్రగ్ధరా.

జ్ఞానప్రజ్ఞానవృత్తి
న్సకలజగముమత్సత్స్వరూపంబుగాఁగ
ధ్యానంబుంజేసిధాత్రిం
దగనిలువుముచేతఃప్రియంబైనచోట్ల
మానంబేపారనంచు
న్మధుహరుడననామాటలాలించిచిత్తం
బానందంబొందభక్తుం
డడిగెహరినిలోకానురాగంబుపేర్మిఁ. 54

మంజుభాషిణీ.

జగదీశసర్వగృహిణాంహిదుర్లభం
భవదుక్తసన్న్యసనలక్షణంకలౌ
తదిహేశ్వరాఖిలనృణాంభవాపహం
ఘనసాధనంకథయమహ్యమజాద్య॥ 68

గీ. అఖిలజగదీశయిట్టిసన్న్యాసవిధులు
దుర్లభంబులుసద్గృహస్థులకుకలిని
కానవారలకుత్తమగతిలభింప
నెద్దిసాధనమగుదానినెరుగజెపుము. 55

స. సా.

ఇదముద్ధవోక్తిమభిశ్రుత్యరమేశః
ప్రతివాచమాహగృహిణాంసుమతీనాం
ఉపథాభిలాషవిరతిర్క్రమనామ్నాం
సతతస్స్మృతిశ్చయదిచేత్సుగమోహం॥ 69

వంశస్థవృత్తము.

అనన్యకుందుండనెనిట్టులుద్ధవా
మనంబుదుర్వృత్తులమాన్పిసజ్జనుల్
అనంతమన్నామములప్రమత్తులై
వినంబఠింపన్విడుబంధసంతతుల్. 56

శార్దూలవిక్రీడితం.

ఏకద్విత్రిచతుష్పదాదిషు మహీ
జంతువ్రజేషూత్తమా
మర్త్యాస్తేషు నిరంతరాస్మదమల
ధ్యానైకనిష్ఠాపరాః
తేభ్యస్స్వాత్మనిభేదభావరహితా
జీవాత్మనోరైక్యతా
ముద్ధావ్యశ్రుతిశీర్షతత్త్వపరమ
జ్ఞానైకనిష్ఠాపరాః॥ 70

శా. ఏకద్విత్రిచతుష్పదాదులకు తా
మెన్నన్ ఘనుల్ మానవుల్
లోకంబందునవారిలోనఘనశీ
లుల్ ధ్యాననిష్ఠాపరుల్
శోకంబున్విడిభేదమున్వదలి
సంశుద్ధాత్మజీవైక్యతం
గైకొంచుంజరియించుజ్ఞానులధికు
ల్గావారిలోనుద్ధవా. 57

వసంతతిలకా.

మిత్రావధూతయదుభాషణరూపగాథాం
వక్ష్యేననుశ్రుణుశివాకృతిరాత్మయోగి

కశ్చిద్యదుప్రభుసమీపమగాత్స తేన
పృష్టోవదన్నిఖిలమేవ మథాస్యతత్త్వం॥ 71

క. అవధూతయదుపులకుసం
భవమైనచరిత్రకలదుపల్కెడనొకనా
డవధూతయొకఁడుయదుభూ
ధవునికడకు రాగనతఁడుతత్త్వము నడుగన్. 58

మాలినీ.

పరధనపరదారప్రాప్తవృత్తింవిసృజ్య
ప్రవిమలమతిరన్యద్రవ్యనిందామకుర్వన్
ప్రముదితహృదయస్సంప్రాప్తతృప్తిస్సదాశ్రీ
హరిభజనపరస్స్యాన్నిత్యముక్తోఽప్యకర్మా॥ 72

మ. అవధూతప్రభుఁడిట్లుపల్కెవినుమ
య్యాఽన్యవిత్తప్రియా
దివిశేషంబులఁగోరకన్యరులనిం
దింపంబ్రవర్తింపకన్
నవనీతోపమచిత్తుఁడై ప్రముదితాం
తర్యంబుతోనిత్యతృ
ప్తివిరాగంబులుగల్గుమానవుఁడుదీ
పించున్విముక్తాత్ముఁడై. 59

శిఖరిణీ.

జరాభారోంగేషుస్థితి ముసవగచ్ఛేన్ననుయదా
ప్రకంపత్వంమూర్ధ్ని ప్రవిశతియదానస్మృతిరపి
వినశ్యేత్క్లేశానామసితవిరతిస్సంభవతినో
తదాలక్ష్మీశాంఘ్రిద్వయజనితభక్తిః కిలసుఖీ॥ 73

శిఖరిణీ.

జరాభారంబంగా
శ్రయముగానకుండన్వడకుచున్
శిరంబున్మూర్ధ్నోక్త
స్థితినమరకుండన్మతికిన
స్థిరత్వంబుంగేశా
దికమునకుధావళ్యమునుస
త్వరంబై రాకుండ
న్హరిదలపముక్తాత్మకుడగున్. 60

విద్యున్మాలా.

ఏవంజ్ఞానప్రాప్త్యైతుష్టై
ర్వ్యాకైర్గ్రాధాభిశ్రాన్తైః
లోకారాధ్యస్సాధుప్రీత్యా
వీతాఘుంచక్రేభక్త్యాగ్ర్యం॥ 74

అనుచు శ్రీహరియుద్ధవునకు మ
హానురాగముతోడము
క్తినొసంగెడిజ్ఞానముఁ సుగ
తిప్రియంబగుగాథలన్
వినికిజేసిమహాకటాక్షప
విన్వి మోహమహీధ్రము
న్చెనకిముక్తుని జేసిబ్రోచెప్ర
సిద్ధుఁడై భువినుండఁగన్. (1

మాలినీ.

ఇతిమహితవచోభిశ్శ్రీహరేర్జ్ఞానపూర్ణ
స్సకలభవభయార్తిస్సంపరిత్యజ్య మోహం
కృతమతిరతితూర్ణం సంచలన్పుణ్యతీర్థ
ప్రవిమలజలసేవాం కర్తుమేవోర్ధ్వమాగాత్॥ 75

మాలినీ.

ఇటులహరివిశేషంబెల్లబోధింపభక్త్యు
త్కటమగుమతితోశుద్ధస్స్పృహుఁ డుద్ధవుండున్
కుటిలహరినియాజ్ఞన్ గొంచువేగంబతీర్థా
భ్యటనమునకునేగెన్సర్వపూర్ణాత్ముఁడౌచున్॥ 62

స్రగ్ధర.

నిత్యశ్రీభాసురత్వా
న్నిరుపమసుగుణానేకవిభ్రాజితత్వా
త్సత్యజ్ఞానాంచితత్వా
త్సకమలహృదయ స్వానుభవాత్యంచితత్వాత్
ప్రత్యగ్దృగ్గత్యవిత్త్వా
త్ప్రథితకృతిపతేః పాతుతంప్రాప్తహర్ష
శ్రీలక్ష్మీకాంతమూర్తి
స్స్వసమగుణయశశ్శ్రీసమాఖ్యాభిరామం॥ 7

మ. తనతోడఁ సరివచ్చునీకృతిజగ
త్సామ్రాజ్యధుర్యుండు ని
త్యనివాసాంచిత సంపదార్యగుణస
త్యజ్ఞానబ్రహ్మానుభూ
త్యనయప్రత్యగవేక్షణాహ్వయములన్
హాయంచుహర్షించి హె
చ్చినసంప్రీతిని బ్రోచునాపురుష ల
క్ష్మీకాంతుఁడేవేళలన్ 63

శ్లో॥ కృతిర్న దేయేతి వదంతి కేచి
న్నతద్ధియుక్తం కిముతాత్మపుత్రీ
నదీయతేకింనువరాయపుంసే
తదత్రతత్సామ్యమవైమిసంతతః॥ 77

క. కొందఱు కృతిసీరాదని
యందురదియనుచితమెట్టులనినశుభాప్తిన్
నందననను కూలునకా
నందముతోఁ జేయుదియుఁగుదత్స్వమమై. 64

శ్లో॥ కల్యాద్యంగ భుజాంగశుగ్రపగణనా
తీతే త్రవిశ్వావసు
ఖ్యాతాబ్దేశుభమాఘశుక్లదశమీ
తిథ్యాంశువారేదివా
గ్రంథఃపూర్తిఏష భద్రపదశు
క్ల్యారగేందాశుభే
ప్రారభ్యప్రపచఃకవీశ్వరమహా
విద్వద్విశుద్ధీకృతః 65

వ. కలియందైదుసహస్రముల్గనవశ
న్యాంశోవనారబ్ధముల్
గలవిశ్వావసువర్ష భాద్రపదశు
క్లఖ్యాతపంచమ్యుజా
త్కాలవారంబుననాదిజేసిశుభమా
ఘంబందుబూరించిత
ప్పులులేకుండ మహాకవీశ్వరులచేఁ
బొందించితిన్ శుద్ధతన్. 65

శ్లో॥ తతఃస్ఫురాభవాభిధాబ్దచైత్రశుక్లపక్షసం
గతతృతీయకేందుజాతవాసరేసభాంతరే
సమర్పితఃకృతీశ్వరాయసాధవేకుమాభువే
కృతిఃపతిర్జయత్వజస్రమాయురవ్యయోచ్ఛ్రయైః॥ 72

పంచచామరము.

స్ఫురత్స్ఫురాభవాబ్దచైత్రశుక్లపక్షసౌమ్యవా
సరాంచితతృతీయయందుసత్సభన్మహాప్రబం
ధరత్నమీఁబడెంగృతీశధన్యమూర్తికుద్భట
స్థిరాయురుచ్ఛ్రయంబులెప్డుఁజెందుఁగాఁగృతిఁబతిఁ.

ఇతిశ్రీమదుభయకవితాధౌరేయ సుకవిబుధజనవిధేయ కోటమర్తియజ్ఞకవినామధేయ విరచితే శ్రీకృష్ణలీలామృతరసే మహాప్రబంధేతృతీయస్తరంగః॥

ఇది శ్రీమదుభయకవితాధౌరేయ సుకవి బుధజన
విధేయ కోటమర్తి యజ్ఞకవి నామధే
యాంధ్రీకృతంబగు శ్రీకృష్ణలీలా
మృతరసంబను మహాప్రబం
ధంబునందుఁ దృతీయ త
రంగముసమాప్తము.

వనప్రతిష్ఠావృత్తాంతః

శ్లో॥ ఏతత్పరాభవగచైత్రసితద్వితీయా
శుద్ధాంశువాసరదినే ప్రమయంగతేర్కే
శ్రీపూర్ణసిద్ధవరనామపురేమునార్య
ధర్మజ్ఞసత్కృతివరేణమహావిభూత్యా॥

శ్లో॥ వనప్రతిష్ఠాభువనప్రతిష్ఠా
సంధాయిసాధుకృతామతాసతాం
తదుత్సవప్రవర్ణయితుంనశక్య
స్తథాపివక్ష్యేస్వమనోబలాగ్రహం॥

శ్లో॥ వనంయథోక్తావనిజైరలంకృతం
కృతంమహాపణగృహవ్రజాంచితం
ద్విజర్త్విగార్యాహితవహ్నిమండలై
స్సమంతతస్సంకులమావృతంముదా॥

సీ. శుభపరాభవచైత్రశుద్ధద్వితీయేందు
వాసరంబునఁబద్మబంధుఁడపర
గిరినొందవైభవాకరసిద్ధవరనామ
పురిఁలక్ష్మీకాంతపుణ్యమూర్తి
భువనప్రతిష్ఠఁజూపువనప్రతిష్ఠను
గావించెనుత్సవకలిమిఁదెలుప

వశముగాదై ననువచియింతునొక్కింత
మన్మనోబలసుసంపదలకొలఁది

౧. మహితశాస్త్రోక్తపాదపమండలమున
నొప్పువనమునకై చిరభ్యున్నతముగఁ
ఛత్రమందిరములఁ జచ్చుభగృహములను
నిండెనగ్నిగుపాత్తాగ్ని పండితాళి.

శ్లో॥ యానైర్వాహైర్మహోక్షు
గన్ధిశసుశకటైశ్చేత్యదూరప్రదేశాత్
విద్వన్మిత్రాత్మబంధు
స్వజనముఖజనాఃప్రాపురేతత్కుటుంబైః
విద్యాద్వాదైశ్చవేద
ధ్వనిభిరపిమహోత్సాహఘోషైరజస్రం
భిందన్వాదిక్షిటాన
ప్రతిమఘనమహోభ్యుత్సవోభూదపూర్వః

శ్లో॥ పుష్పాలంకృతిక్లిప్తమంటపచయా
శ్చక్రుర్వినోదంధృశో
ర్వహ్నౌవాజ్యహవిర్మ్రక్షైర్ద్విజవరా
హోమంప్రచక్రుర్ముదా
సూపాపూపఘృతాన్నశాకవివిధా
హారైర్జనాస్తర్పితాః

సత్కారైర్ఘనదక్షిణాభిరవనీ
దేవాస్సంప్రాపితాః॥

సీ. యానంబులను మహాహయముల శకటాళి
నధిరోహణ మొనర్చి యఖిలదిశల
నుండి బాంధవమిత్రవర్గము [illegible]జనంబు
లరుదెంచిరి కుటుంబనరులఁ గూడి
వేదశాస్త్రపౌరాణికవాదంబులను తూర్య
రవములు దిక్తటప్రతతి వగుల
మ్రోసెనయ్యెడ సురల్ముదము నొందెడుభంగి
నొప్పెనీరీతి నభ్యుత్సవంబు

గీ. పుష్పఫలములమంటపంబులు సెలంగ
ద్విజులు హవిరాజ్యముల వహ్నితృప్తి జేసి
రతిరసాపూపసూపశాకాజ్యసంభృ
తాన్నముల సత్కృతులఁ దన్పిరవనిసురులు.

మాలినీ!

తదుపరిసదుపేతానేకవిద్వత్సభాయాం
మదుపరచితభాస్వత్సత్కృతిర్మంత్రిణేస్మై
సపదిసముదమేషా సాధుదత్తామహార్హై
రనుపమబహుమానైర్మాంసచాతోషయద్ధి॥

మాలినీ॥

పిదపనఖిలవిద్వద్బృందభాస్వత్సభన్ సం
పదనొసఁగుముదుక్తిప్రస్ఫురత్సత్కృతిన్ శ్రీ.
పదవరకృతినాథ ప్రాప్తగావించితేనా
సదయుఁడు బహుతుష్టస్వాంతుఁగావించెనన్నున్.

ఇత్థమభిగమితః ప్రబంధస్సమాప్తిం

కల్యాద్యబ్దాః ౫౦౦౬.

శ్రీపరాభవనాను సం"ర చైత్రశు 3 సౌమ్యవాసరః॥

శ్రీకృతిపతయే మహితాయుర్వర్చో బల ప్రజా పశు ధన
ప్రజ్ఞామేధాబ్రహ్మజ్ఞాన సమృద్ధిరస్తు.

ఇత్యాశీః

కోట ర్తిమయజ్ఞన్నశాస్త్రి కవిః.

